

การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ปริญญาานิพนธ์
ของ
รณชัย บุญลือ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๗๘๖.๘๘๔๓

ร ๑๒๓๗

๓.๓

การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

บทคัดย่อ

ของ

รณชัย บุญลือ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม ๒๕๔๗

๓ ๒๕๑๖๕๘

รณชัย บุญลือ. (2547). การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์, อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เพื่อพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และหาคุณภาพของแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ วิธีดำเนินการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และเกณฑ์การให้คะแนนในครั้งนี้ ใช้วิธีการรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” จำนวน 19 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ แล้วจึงนำความคิดของผู้เชี่ยวชาญมาสร้างแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน และนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การให้คะแนน แล้วนำแบบประเมินไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เป็นนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย ของภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน และภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อปฏิบัติ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน

ผลการวิจัย พบว่า แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อปฏิบัติ จำนวน 14 ข้อ มีช่วงพิสัยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC_1) ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 มีช่วงพิสัยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน (IOC_2) ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 44.50 จากคะแนนเต็ม 56 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.46 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 9.45 มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.893 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ 0.781 แสดงว่า แบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ฉบับนี้ มีคุณภาพตามเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้

**A CONSTRUCTION OF AN EVALUATION FORM FOR BASIC SKILL
PERFORMANCE OF "KHONG - WONG - YAI"**

**AN ABSTRACT
BY
RONNACHAI BOONLUE**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University**

May 2004

Ronnachai Boonlue. (2004). *A Construction of an Evaluation form for Basic Skill Performance of "Khong - Wong - Yai"*. Master thesis, M.Ed. (Educational Measurement).
Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee:
Assoc. Prof. Nipa Sripairot, Mr.Chawalit Ruayajin.

The purpose of this research was to construction of an evaluation form for basic skill performance of "Khong - Wong - Yai", and to development the scoring rubric of the evaluation form and find out the qualitatively of the evaluation form and scoring rubric for evaluation of basic skill performance of "Khong - Wong - Yai".

The construction of this research to collected the data from the 19 Thai music experts though interviewing, then the evaluation and scoring rubric were constructed based on the collected data and examined by 3 educational measurement experts based on the practicality, behavioral objectives and scoring rubric. The finished evaluation instrument had been tried out with 20 thai music majored students whom 10 students were random sampled from Department of Thai music, Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University and the other 10 students from Department of Music Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University. The statistic use in this research were mean, standard deviation, index of congruence between items and behavioral objectives, index of congruence between items and scoring rubric, rater agreement indexes and reliability.

The result of this research showed that the evaluation form for basic skill performance of "Khong - Wong - Yai" was itemized in 14 practicalities. The range of index of congruence between items and behavioral objectives (IOC_1) was 0.67 - 1.00. And the range of index of congruence between items and scoring rubric (IOC_2) was 0.67 - 1.00. The mean ($\bar{X}$) of this research was 44.50 that was 79.46 percent, the standard deviation (S) was 9.45, the rater agreement indexes (RAI) was 0.893 and reliability (α) was 0.781. This evaluation form and the scoring rubric for basic skill performance "Khong - Wong - Yai" had a standard quality. Able it take use in evaluating for basic skill performance of "Khong - Wong - Yai".

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ของ
นายรณชัย บุญลือ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)

วันที่ 12 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

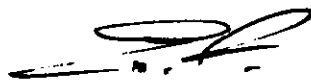

ประธาน

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

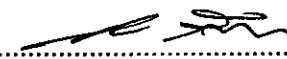
กรรมการ

(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตม ตั้งกะพิภพ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์นิกร จันทศร)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญาโท และอาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ กรรมการควบคุมปริญญาโทที่ได้ให้คำปรึกษา แนวคิด แนะนำช่วยปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้กำลังใจในการทำปริญญาโทฉบับนี้เป็นอย่างดีจึงสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม ตั้งคะพิภพ และ อาจารย์นิกร จันทศร ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม และให้คำปรึกษา แนวคิด คำแนะนำช่วยปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ของปริญญาโทฉบับนี้เป็นอย่างดีจึงสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการวัดผล และวิจัยการศึกษาทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ในวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งให้ความรัก ความเมตตากรุณา ให้กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้ความคิด คำแนะนำ และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร และ อาจารย์นิกร จันทศร ที่กรุณาเมตตาทำหน้าที่เป็นผู้ประเมิน ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณะผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความรัก ความเมตตา กรุณา ให้กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์และบุคลากร ของภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบใจ นิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย ของภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ นิสิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย ของภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท (ภาคพิเศษ) สาขาวิชาการวัดผลการศึกษาทุกคนที่ได้เป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ นางสาวน้ำทิพย์ ถึงกลาง ที่ให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวก และให้กำลังใจในการทำปริญญาโทฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนที่เคยให้การสนับสนุนทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา รวมทั้งทุกคนในครอบครัวที่เป็นแรงบันดาลใจให้ทำปริญญาโทฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

**ปริญญาโทฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมปริญญาโท
ของทบวงมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี 2547**

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยและเครื่องดนตรี "ฆ้องวงใหญ่"	10
ความหมายของดนตรีไทย	10
องค์ประกอบของดนตรีไทย	10
ฆ้องวงใหญ่ : สาระสำคัญและวิธีการบรรเลง	15
ความสำคัญของฆ้องวงใหญ่ในวงดนตรีไทย	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ	22
ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติ	22
พฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติ	24
ชนิดของแบบประเมินภาคปฏิบัติ	29
การสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ	31
คุณลักษณะที่ดีของแบบประเมินภาคปฏิบัติ	37
เทคนิคการเก็บข้อมูลในการทดสอบภาคปฏิบัติ	42
การตรวจให้คะแนนการทดสอบภาคปฏิบัติ	45
เกณฑ์การให้คะแนน	47
ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน	55
ความเชื่อมั่นของแบบประเมินภาคปฏิบัติ	60
ความเชื่อมั่นของการประเมินภาคปฏิบัติ	60
ข้อแนะนำในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
งานวิจัยในต่างประเทศ	65
งานวิจัยภายในประเทศ	67
3 วิธีดำเนินการวิจัย	74
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	86
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	87
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	89
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	108
ความมุ่งหมายของการวิจัย	108
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	108
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	108
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	109
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	111
อภิปรายผล	113
ข้อเสนอแนะ	115
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	123
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	124
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ	142

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	156
ภาคผนวก ง รายงานผู้เชี่ยวชาญ	159
ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้อง	162
ภาคผนวก ฉ บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน	165
ภาคผนวก ช สรุบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน	280
ประวัติย่อผู้วิจัย	294

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การวิเคราะห์หงานและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	77
2 ตัวอย่างแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อปฏิบัติ	80
3 ตัวอย่างแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน	82
4 แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	86
5 ผลการวิเคราะห์หงานและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	92
6 ผลของการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติและ เกณฑ์การให้คะแนน	94
7 ข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมินทักษะพื้นฐาน การบรรเลงฆ้องวงใหญ่	95
8 ค่าสถิติพื้นฐาน (คะแนนเฉลี่ย , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) , ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างผู้ประเมิน (RAI) และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (α)	107
9 ค่าสถิติพื้นฐาน , ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินและค่าความเชื่อมั่น ของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	126
10 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของ แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ (IOC ₁)	163
11 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนนของ แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ (IOC ₂)	164

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ลักษณะและส่วนประกอบของห้องวางใหญ่	18
2 ลักษณะการนั่งดีห้องวางใหญ่	19
3 ลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบประเมิน	75

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก (กรมวิชาการ. 2544 : 1) เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เมื่อชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจึงต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ในประเทศที่กำลังพัฒนานั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งการจัดการศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการพัฒนากำลังคน เพราะการศึกษาจะพัฒนาชีวิตให้มีคุณภาพและมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังจะเห็นว่าในระยะนี้การศึกษาได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด ดังเช่นการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ พ.ศ.2545 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ ทำให้ระบบการศึกษาด้านต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ตั้งแต่โครงสร้างของหลักสูตร สารของหลักสูตร ความมุ่งหมาย การจัดกระบวนการเรียนรู้ สภาพการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล การเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาดังกล่าวนี้ การศึกษาได้หันมาพัฒนาตัวบุคคลมากกว่าการคัดเลือกบุคคล สำหรับในเรื่องของการวัดและประเมินผลนั้น เมื่อการศึกษาหันมาพัฒนาตัวบุคคล การวัดและประเมินผลจึงต้องเป็นการวัดเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้กับผู้เรียน มิใช่วัดผลเพื่อการตัดสินเพียงเพื่อสอบได้หรือตก

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยเน้นให้มีคุณธรรม จริยธรรม ปัญญา และมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ ตลอดจนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งตนเองและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับสนองตอบความต้องการของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลการเรียนรู้ เพื่อให้เป็นการพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย (กรมวิชาการ. 2539 : 1) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว การวัดและประเมินผลการศึกษาควรจะมีการปรับปรุง เพราะการวัดและประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน ที่ช่วยให้

ผู้สอนทราบถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งวิธีการวัดผลของครู โดยทั่ว ๆ ไปนิยมใช้ข้อสอบในการตัดสินผลการเรียนของนักเรียนโดยไม่ได้คำนึงถึงธรรมชาติวิชา จุดมุ่งหมายของวิชา และการนำวิชานั้น ๆ ไปใช้ โดยเฉพาะการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพ ที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้หรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่เรียนรู้ออกไปใช้ปฏิบัติได้มากกว่า การท่องจำ โดยมีได้ทำการทดลองปฏิบัติจริง ดังนั้นในการสอบวัดควรจะให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและการปฏิบัติ (กมล สุดประเสริฐ. 2528 : 41)

โกวิท ประวาลพุกษ์ และ สมศักดิ์ สินธุระเวชัญ (2523 : 20) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์การศึกษาของบลูมและคณะ ที่แบ่งจุดประสงค์ทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ - ความคิด (Cognitive Domain) ความรู้สึก (Affective Domain) และ การปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เมื่อหลักสูตรเน้นที่กระบวนการ จึงได้มีการสอบวัดที่เน้นกระบวนการทางด้านทักษะภาคปฏิบัติ ซึ่งสามารถเลือกใช้ได้ทั้งการสอบข้อเขียน (Paper - Pencil Test) และการสอบโดยการปฏิบัติจริง (Performance Test) สามารถสอบวัดได้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ ขั้นตอนและวิธีการของกระบวนการ (วิรัช วรรณรัตน์. 2539 : 139) ซึ่งเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในรูปของการกระทำ แต่อย่างไรก็ตาม ความยุ่งยากประการหนึ่งในการประเมินภาคปฏิบัติ คือ การตรวจให้คะแนนซึ่งมักขาดความเชื่อมั่น ทั้งนี้เพราะโดยปกติแล้ว ผู้ประเมินนิยมให้คะแนนผลงานการปฏิบัติของผู้ถูกประเมินโดยใช้วิธีสังเกตแล้วตัดสินให้คะแนนทันที จึงเกิดความผิดพลาดได้ง่าย การประเมินภาคปฏิบัติที่ดีนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือวัดที่สามารถพิจารณาการปฏิบัติได้ทั้ง 2 ด้าน คือ วิธีปฏิบัติ ได้แก่ ขั้นตอนในการปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ ทักษะการใช้เครื่องมือ เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติ เป็นต้น อีกด้าน คือ ผลการปฏิบัติ ซึ่งควรพิจารณาอย่างรอบคอบทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เช่น จำนวนที่ได้ ความงาม ความถูกต้อง ความคิดริเริ่ม เป็นต้น เมื่อสร้างเครื่องมือวัดแล้ว ก็ควรจะต้องตั้งเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน โดยกำหนดรายละเอียดต่างๆ ที่จะใช้พิจารณาในการให้คะแนนไว้อย่างเหมาะสมครบถ้วน

ดนตรีไทยเป็นมรดกอันล้ำค่าทางวัฒนธรรมของชาติไทย ที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย ซึ่งได้ร่วมกันสร้างสรรค์และสั่งสมกันมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอันยาวนานเกินกว่าที่จะประมาณได้ จะเห็นได้ว่านานาชาติที่เจริญแล้ว ย่อมมีศิลปะชั้นสูง ซึ่งถือเป็นเครื่องหมายสำคัญอย่างหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์อันแสดงออกถึงความเจริญรุ่งเรือง เป็นเครื่องเชิดหน้าชูตาของชาติ ที่กล่าวเช่นนั้น ก็เพราะว่าศิลปะเป็นปัจจัยหนึ่งในการยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้พ้นสภาพความเป็นอนารยชน ดนตรีไทยนั้นเป็นศิลปกรรมประเภทหนึ่งที่อยู่คู่กับความเป็นไทยมาช้านานซึ่งมีความงามและความสมบูรณ์ในตัวเอง จนทำให้ดนตรีไทยก้าวสู่ความเป็นศึกษิต (Classic) (นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ 1 สาขาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537 : 1) วัฒนธรรมสิ่งหนึ่งซึ่งบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของไทยอย่างเห็นได้ชัดนั้นก็คือ "ดนตรีไทยและเพลงไทย" ที่เกิดขึ้นโดยบรรพบุรุษของไทยเอง แล้วสั่งสมจนกลายเป็นรูปแบบอย่างในปัจจุบันนี้ และนับเป็น

เครื่องมืออันสำคัญยิ่งที่ช่วยกล่อมเกลาจิตใจของคนไทยให้มีความสุขทางใจ มีความเบิกบาน แจ่มใส เพลิดเพลิน ตามความไพเราะ ความประณีตงดงามของลักษณะดนตรีไทยและเพลงไทย (สงบศึก ธรรมวิหาร. 2540 : 1) การศึกษาดนตรีไทยในอดีตนั้น มีลักษณะการถ่ายทอดอย่างระบบตัวต่อตัว โดยเน้นภาคปฏิบัติเป็นสำคัญ ดังนั้นการศึกษาดนตรีไทยจึงเป็นไปในลักษณะการถ่ายทอดความรู้ ทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีควบคู่กัน โดยที่ไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ ด้วยลักษณะเช่นนี้ ผลสำเร็จจึงปรากฏขึ้นในรูปของผลงานดนตรีไทยเชิงการปฏิบัติ ดังที่ ญรุทธ์ สุขขจิตต์ (2544 : 202 - 203) ได้กล่าวถึงการวัดผลทักษะดนตรีไว้ว่า การวัดผลทักษะดนตรีเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติ ซึ่งสามารถกระทำได้ในสองลักษณะตามประเภทของการปฏิบัติดนตรี คือ การปฏิบัติเดี่ยวและการปฏิบัติกลุ่ม แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อกล่าวถึงการวัดผลทักษะดนตรี มักมุ่งเน้นไปสู่การปฏิบัติเดี่ยวมากกว่า เนื่องจากเป็นการวัดผลภาคปฏิบัติ กระบวนการวัดผลจึงต้องกระทำเป็นรายบุคคล

การจัดการศึกษาในสาขาวิชาดนตรีไทยนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพสาขาวิชาดนตรีไทย ขันวิเคราะห์วิชาการที่เกี่ยวข้องและสามารถจำแนกความเป็นเหตุผลเชิงวิชาการในวิชาดนตรีไทย ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติดนตรีไทยอย่างสมเหตุสมผล จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ การจัดการศึกษาในสาขาวิชาดนตรีไทย จึงเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติดนตรีไทย ในเครื่องดนตรีแต่ละเครื่องมือตามความถนัดของแต่ละบุคคล ดังนั้นเมื่อเกิดการเรียนรู้ขึ้น การวัดและประเมินผลเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติดนตรีไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อผู้สอนและผู้เรียนจะได้ทราบถึงความก้าวหน้าจากการเรียนการสอน และนำผลการประเมินนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

จากสภาพและลักษณะของวิชาดนตรีไทยเป็นศาสตร์ในเชิงภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี ซึ่งผู้เรียนที่เลือกศึกษาดนตรีไทยเป็นวิชาเอกอย่างจริงจัง ต้องมีความรู้ในภาคปฏิบัติอย่างโดดเด่น ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ โดยใช้วิธีการให้ฝึกปฏิบัติ เครื่องดนตรีจนเกิดทักษะและชำนาญการในเครื่องดนตรี การวัดและประเมินผลในวิชาดนตรีไทยนี้ จึงมุ่งเน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎีดนตรีไทย แต่การประเมินภาคปฏิบัติที่จะให้ได้ผลการประเมินตรงกับความสามารถที่แท้จริงตามสภาพ ซึ่งเกิดขึ้นกับผู้เรียนในช่วงเวลาขณะที่กำลังทำการประเมินนั้น ยังขาดความเป็นปรนัยและความเชื่อมั่นของแบบประเมินและการประเมินภาคปฏิบัติ เพราะการประเมินภาคปฏิบัติในวิชาดนตรีไทย ยังขาดแคลนเครื่องมือในการประเมินภาคปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ซึ่งเครื่องดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” ถือว่าเป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่จะเลือกศึกษาในสาขาวิชาดนตรีไทย ซึ่งผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียนในวิชาที่เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานฆ้องวงใหญ่ เพื่อฝึกทักษะพื้นฐานการบรรเลง

ห้องวงใหญ่ เพราะการจัดการศึกษาในสาขาวิชาดนตรีไทย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะพื้นฐาน การบรรเลงห้องวงใหญ่ ฉะนั้นการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่ จึงมีความจำเป็นที่ จะต้องสร้างเครื่องมือประเมินภาคปฏิบัติดังกล่าว ซึ่งแบบประเมินทักษะการบรรเลงดนตรีไทยยัง ไม่มีความเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยขึ้นอยู่กับวิธีการสร้างและวิธีการประเมินผลของครูผู้สอนแต่ละ ท่าน ซึ่งครูผู้สอนมีความจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือในการประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อใช้ในการวัดและ ประเมินผลผู้เรียนเอง แต่มักจะวัดได้ไม่ครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีเกณฑ์การให้ คะแนนไม่ชัดเจน ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลสู่คุณภาพด้านทักษะการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยของ ผู้เรียนให้ต่ำลงหรือสูงขึ้นเกินไป โดยไม่มีความมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น การสร้างแบบประเมิน ทักษะพื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่ในครั้งนี้ จะต้องตรวจสอบการบรรเลงห้องวงใหญ่ในขั้นเตรียม การบรรเลง ชั้นกระบวนการบรรเลง และชั้นผลการบรรเลงของผู้เรียน ด้วยวิธีการประเมินทักษะ การบรรเลงห้องวงใหญ่ จึงจะได้ผลที่น่าเชื่อถือ และเป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ใช้ ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่ สามารถที่จะช่วยให้การประเมินทักษะพื้นฐาน การบรรเลงห้องวงใหญ่มีความเป็นปรนัยและมีความเป็นมาตรฐานยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่
2. เพื่อพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่
3. เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะ

พื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่ ที่มี คุณภาพพร้อมคู่มือการประเมินจำนวน 1 ฉบับ และได้เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับใช้ในการประเมิน ทักษะพื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่ ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อครูผู้สอนวิชาดนตรีไทย ในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ สามารถนำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนนี้ไปช่วยครูผู้สอน ในการวัดและประเมินผลทักษะพื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่ได้ นอกจากนี้ ยังเป็นแนวทางใน การสร้างและพัฒนาแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงดนตรีไทย ในเครื่องดนตรีไทยเครื่องอื่น ๆ ที่มีความเป็นปรนัยและเป็นมาตรฐานยิ่งขึ้น อีกทั้งผลจากการประเมินจะทำให้ผู้เรียนได้ทราบผล ทักษะพื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่ อันจะเป็นแนวทางสำหรับตนเองในการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ การเพิ่มประสิทธิภาพในทักษะพื้นฐานการบรรเลงห้องวงใหญ่ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไว้ 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการร่วมพิจารณาแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งสร้างโดยใช้การรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 19 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 15 ปี หรือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” และ ประกอบอาชีพการเป็นนักดนตรีไทย ที่มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างน้อย 15 ปี และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบประเมิน เป็นนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย จำนวน 20 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เป็นนิสิตภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน และ เป็นนิสิตภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. เกณฑ์การให้คะแนน ใช้ในการตัดสินว่าผู้เรียนที่เข้ารับการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่พื้นฐานได้ในระดับสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ในแต่ละข้อปฏิบัติ

3. บทเพลงที่ใช้ในการวิจัย บทเพลงที่ใช้ในการทดลองแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ผู้วิจัยได้คัดเลือกจากเพลงพื้นฐานสำหรับฝึกทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ตามหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งเพลงพื้นฐานที่ผู้วิจัยคัดเลือกนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ โดยเลือกมาเฉพาะเพลงแม่ะ 3 ชั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ หมายถึง ข้อกำหนดที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ สร้างโดยใช้การรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” จำนวน 19 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา 3 คน เป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า

4 ระดับ ประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในขั้นเตรียมการบรรเลง (Prepare) ขั้นกระบวนการบรรเลง (Process) และขั้นผลการบรรเลง (Product)

2. การประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ หมายถึง การประเมินความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่พื้นฐาน ประเมินเป็นรายบุคคล โดยให้นิสิตบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในเพลงที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกจากเพลงพื้นฐานสำหรับฝึกทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ตามผลการพิจารณารวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญ และตามหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในประเมินในขั้นเตรียมการบรรเลง ขั้นกระบวนการบรรเลง และขั้นผลการบรรเลง ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียมการบรรเลง หมายถึง การประเมินความพร้อมและการปรับฆ้องวงใหญ่ ทำนองของผู้บรรเลง และการจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง

2.2 ขั้นกระบวนการบรรเลง หมายถึง การประเมินลักษณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ความแม่นยำของทำนองหลัก ความแม่นยำของจังหวะ แนวการดำเนินทำนอง คุณภาพเสียงฆ้อง รสมือในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ การนั่งของผู้บรรเลง การจับไม้ของผู้บรรเลง และบุคลิกภาพของผู้บรรเลงในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่

2.3 ขั้นผลการบรรเลง หมายถึง การประเมินเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ

3. นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ของภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4. สาขาวิชาดนตรีไทย หมายถึง สาขาวิชาแขนงหนึ่งที่เปิดทำการเรียนการสอนในหลักสูตรด้านดนตรีไทย ระดับปริญญาตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย

5. ฆ้องวงใหญ่ หมายถึง เครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตีชนิดหนึ่ง ทำด้วยโลหะประเภททองเหลือง มีลักษณะเป็นวงกลม เปิดช่องว่างไว้สำหรับเป็นทางเข้าของผู้บรรเลงทางด้านหลังเล็กน้อย ซึ่งผู้บรรเลงจะลงไปนั่งกลางวงฆ้อง ลูกฆ้องจะเรียงลำดับจากลูกฆ้องที่มีเสียงต่ำไปหาเสียงสูง จำนวน 16 ลูก โดยทำหน้าที่ดำเนินทำนองหลักอันเป็นทำนองเพลงที่แท้จริง

6. ทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ หมายถึง องค์ประกอบและลักษณะของทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ มีดังนี้

6.1 ความพร้อมของฆ้องวงใหญ่ หมายถึง สภาพความสมบูรณ์ของฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลงและขณะการบรรเลง ซึ่งพร้อมที่จะเป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

6.2 ทำนองของผู้บรรเลง หมายถึง ลักษณะทำนองการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ที่ถูกต้องของผู้บรรเลงทั้งก่อนการบรรเลง (ขั้นเตรียมการบรรเลง) และขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ (ขั้นกระบวนการบรรเลง)

6.3 ทำจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ หมายถึง ลักษณะการจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง (ขั้นเตรียมการบรรเลง) และขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ (ขั้นกระบวนการบรรเลง) ที่ถูกต้องของผู้บรรเลง

6.4 ทำนองหลัก หมายถึง เนื้อทำนองเพลงที่บรรเลงโดยฆ้องวงใหญ่ ซึ่งทำนองหลักนี้ถือว่าเป็นทำนองเพลงที่แท้จริงในการประพันธ์เพลงไทย

6.5 จังหวะ หมายถึง การแบ่งส่วนย่อย ๆ ของทำนองเพลง ซึ่งดำเนินไปด้วยเวลาอันสม่ำเสมอทุก ๆ ระยะเวลาของส่วนที่แบ่ง จังหวะที่ใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

6.5.1 จังหวะสามัญ หมายถึง จังหวะทั่วไปที่ผู้บรรเลงต้องยึดถือเป็นหลักสำคัญในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ แม้จะไม่มีสิ่งใดเป็นเครื่องให้สัญญาณจังหวะ ผู้บรรเลงก็ต้องมีความรู้สึกอยู่ในใจตลอดเวลาว่ามีเครื่องกำกับจังหวะให้สัญญาณจังหวะเสมอ

6.5.2 จังหวะฉิ่ง หมายถึง การแบ่งจังหวะด้วยเสียงเครื่องดนตรีประเภทกำกับจังหวะ เรียกว่า "ฉิ่ง" เพื่อให้รู้จักจังหวะเบาและจังหวะหนัก โดยปรกติฉิ่งจะตีสลับกันเป็น "ฉิ่ง" ทีหนึ่ง และ "ฉับ" ทีหนึ่ง ฉิ่งเป็นจังหวะเบา และฉับเป็นจังหวะหนัก ซึ่งในช่วงเวลาขณะที่ทำการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ผู้บรรเลงจะต้องยึดจังหวะฉิ่งเป็นสำคัญในการบรรเลงเพลงนั้น ๆ ตลอดเวลา

6.6 ความแม่นยำของทำนองหลัก หมายถึง การบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักของเพลง

6.7 ความแม่นยำของจังหวะ หมายถึง การบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง

6.8 แนวการดำเนินทำนอง หมายถึง การบรรเลงฆ้องวงใหญ่ตามกำลังความเร็วของการดำเนินทำนองและจังหวะของเพลง ซึ่งในขณะการบรรเลง ผู้บรรเลงต้องรักษากำลังความเร็วของทำนองและจังหวะไว้ได้โดยเรียบร้อยอย่างสม่ำเสมอ และเหมาะสมกับทำนองเพลงจนกระทั่งจบการบรรเลงเพลง

6.9 คุณภาพเสียงฆ้อง หมายถึง ในขณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เสียงฆ้องมีเสียงดังพอดี เช่น ไม่เบาเกินไปหรือไม่ดังเกินไป เสียงดังหนักแน่นและดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในการบรรเลง

6.10 รสมือในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ หมายถึง ความสามารถของผู้บรรเลงในการบังคับมือของตนให้บรรเลงฆ้องวงใหญ่แล้วเกิดเสียงที่ฟังแล้ว ก่อให้เกิดความไพเราะในการบรรเลงเพลงนั้น ๆ

6.11 บุคลิกภาพของผู้บรรเลง หมายถึง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ผู้บรรเลงไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ และไม่ท่องโน้ตเพลงตาม

7. คุณภาพของแบบประเมิน หมายถึง คุณลักษณะของแบบประเมินทักษะพื้นฐาน การบรรเลงฆ้องวงใหญ่ พิจารณาจากค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

7.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบประเมิน หมายถึง คุณลักษณะของแบบ ประเมิน ในการวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการจะประเมิน หาได้ โดยนำแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าข้อปฏิบัติ แต่ละข้อสร้างตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความ สอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC : Index of Congruence) ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ซึ่ง คำนวณหาค่าโดยใช้สูตรของไรวินลีส และแฮมเบิลตัน

7.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน หมายถึง ค่าที่แสดงความคงที่แน่นอนของ แบบประเมิน ที่ได้จากการวัด กล่าวคือ วัดได้คงเส้นคงวาไม่ว่าจะวัดในสิ่งนั้นก็ครั้งก็ตาม ซึ่ง คำนวณหาค่าโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

7.3 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน หมายถึง ระดับความสอดคล้องของการให้คะแนน ของผู้ประเมินด้วยคะแนนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งตรวจสอบโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน 2 คน คำนวณหาค่าโดยใช้สูตร RAI (Rater Agreement Indexes) ของเบอร์รี่ - สต็อก และคนอื่นๆ (Burry - Stock and others. 1996 : 251) ซึ่งมีค่าแปรเปลี่ยนตั้งแต่ 0.0 ถึง 1.0 การวิจัยในครั้งนี้ ต้องการค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินสูงตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

8. เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) หมายถึง แนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อชี้บอก ถึงระดับพฤติกรรมและคุณภาพกระบวนการของทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในแต่ละชั้น ซึ่ง ข้อมูลได้มาจากการพิจารณาผลการบรรเลงของผู้ประเมินเป็นผู้ให้คะแนน เพื่อให้ผู้ประเมินเกิด ความเข้าใจในเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อปฏิบัติตรงกัน เกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการรวบรวมความคิดและการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” โดย กำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนน เป็น 4 ระดับ

9. ผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

9.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้าน ดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ใน การปฏิบัติงานอย่างน้อย 15 ปี หรือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” และประกอบอาชีพการเป็นนักดนตรีไทยที่มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างน้อย 15 ปี จำนวน 19 คน

9.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

10. ผู้ประเมิน หมายถึง อาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ใน การสอนดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” อย่างน้อย 15 ปี จำนวน 2 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยและเครื่องดนตรี “ฆ้องวงใหญ่” มีดังนี้
  - 1.1 ความหมายของดนตรีไทย
  - 1.2 องค์ประกอบของดนตรีไทย
  - 1.3 ฆ้องวงใหญ่ : สาระสำคัญและวิธีการบรรเลง
  - 1.4 ความสำคัญของฆ้องวงใหญ่ในวงดนตรีไทย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ มีดังนี้
  - 2.1 ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติ
  - 2.2 พฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติ
  - 2.3 ชนิดของแบบประเมินภาคปฏิบัติ
  - 2.4 การสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ
  - 2.5 คุณลักษณะที่ดีของแบบประเมินภาคปฏิบัติ
  - 2.6 เทคนิคการเก็บข้อมูลในการทดสอบภาคปฏิบัติ
  - 2.7 การตรวจให้คะแนนการทดสอบภาคปฏิบัติ
  - 2.8 เกณฑ์การให้คะแนน
  - 2.9 ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน
  - 2.10 ความเชื่อมั่นของแบบประเมินภาคปฏิบัติ
  - 2.11 ความเชื่อมั่นของการประเมินภาคปฏิบัติ
  - 2.12 ข้อแนะนำในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้
  - 3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 3.2 งานวิจัยภายในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยและเครื่องดนตรี “ฆ้องวงใหญ่”

1.1 ความหมายของดนตรีไทย

ชาติไทยเป็นชาติหนึ่งที่ได้สร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมจนเป็นเอกลักษณ์ของตนเองมาเป็นเวลาหลายศตวรรษ วัฒนธรรมแขนงหนึ่งที่มีคุณค่าและแสดงถึงสัญลักษณ์แห่งความเป็นชาติไทย คือ “ดนตรีไทย” มนตรี ตราโมท (2481 : 2 - 3) ได้สรุปความหมายของคำว่า ดนตรีไทย ในความหมายต่าง ๆ ตามคำที่ได้นิยามไว้ดังนี้ คำว่า “ดุริยางค์” ก็คือ “ดนตรี” ก็คือ “สังคีต” ก็คือ ต่างก็มีความหมายต่างกันทั้งนั้น คำว่า “ดุริยะ” ตามปทานุกรมแปลว่า เครื่องดีด สี ดี เป่า, เครื่องสาย คำว่า “ดนตรี” แปลว่า วัตถุมีสาย, เครื่องสาย และ คำว่า “สังคีต” แปลว่า เพลงขับร้อง, สำเนา แต่ความหมายของคนทั่วไป ดุริยะก็ดี ดนตรีก็ดี หมายถึง เครื่องบรรเลงทุกอย่างไปไม่ว่าชนิดใด ซึ่งตรงกับความหมายในคำว่า “สังคีต” เดิม เพราะฉะนั้น ดนตรีไทย จึงหมายถึง แบบแผนซึ่งว่าด้วยการบรรเลงต่าง ๆ หรือตำราดีดสีตีเป่า

ธนิต อยู่โพธิ์ (2528 : 4) ได้ให้ความหมายของดนตรีว่า คือ เสียงต่าง ๆ ที่เอามาประกอบลำดับกันเป็นทำนองสำหรับขับร้องและบรรเลง เพื่อให้เป็นที่ไพเราะเสนาะแก่หู นอกจากนี้ยังได้อธิบายความหมายของคำว่า “ดนตรี” เป็น 2 นัย คือ

1. หมายถึง “คีต” คือ เสียงคำขับร้องซึ่งนับเป็นดนตรี คือ เป็น MUSIC เหมือนกันและถ้าหมายถึงดนตรีในทางขับร้องก็ควรเรียกว่า “คีตดนตรี” ซึ่งตรงกับคำว่า “VOCAL MUSIC” หรือ “MUSIC OF VOICES”

2. หมายถึง “วาทิต” คือ เครื่องดีด สี ดี เป่า และถ้าเป็นดนตรีในทางดีด สี ดี เป่า ก็ควรเรียกว่า “วาทิตดนตรี” ตรงกับ “INSTRUMENTAL MUSIC” หรือ “MUSIC OF INSTRUMENTS”

จากหลักฐานดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ดนตรีไทย หมายถึง เสียงที่ร้อยกรองกันเป็นสำเนาทำนองเพลงอย่างเป็นระเบียบที่แสดงถึงลักษณะของความเป็นไทย ทุกชาติทุกสังคมในโลกย่อมมีการสืบทอดวัฒนธรรมของตนมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตั้งแต่การเริ่มคิดประดิษฐ์และสร้างสรรค์งานจากรูปแบบง่าย ๆ และมีการพัฒนาเรื่อยไปจนกระทั่งปฏิบัติใช้จนเป็น “แบบแผน” สืบต่อกันมา

1.2 องค์ประกอบของดนตรีไทย

ดนตรีไทยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ หลายประการ มีนักวิชาการด้านดนตรีไทยหลายท่านได้แบ่งองค์ประกอบของดนตรีไทยไว้ 4 ประการบ้าง 5 ประการบ้าง 6 ประการบ้าง

สำหรับองค์ประกอบของดนตรีไทยที่สำคัญนั้น ผู้วิจัยขอเสนอในหัวข้อที่สำคัญสำหรับการศึกษาดนตรีไทยเบื้องต้น ดังนี้

1.2.1 มาตรฐานเสียงของดนตรีไทย

มีนักวิชาการด้านดนตรีไทยได้กล่าวถึงมาตรฐานเสียงของดนตรีไทยไว้ ดังนี้

มนตรี ตราโมท (2481 : 16 - 17) ได้กล่าวถึงมาตรฐานเสียงของดนตรีไทยไว้ว่า เครื่องบรรเลงทุกชนิด ทั้งตีดี สี ดี เป่า ย่อมมีเสียงต่าง ๆ แม้แต่เครื่องประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง หรือ โทน รำมะนา ก็ยังมีไม่น้อยกว่า 2 เสียง ส่วนเครื่องดนตรีที่ทำสำนวนนั้นย่อมเป็นสิ่งจำเป็นอยู่เองที่จะต้องมีเสียงสูงต่ำต่างกันหลาย ๆ เสียง แต่ถึงจะมีเสียงมากอย่างไรก็ตาม หลักของดุริยางคศาสตร์ก็ถือว่า มีเสียงเรียงเป็นลำดับต่างกันอยู่ 7 เสียงเท่านั้น จริงอยู่เครื่องดนตรีบางชนิดมีตั้ง 20 กว่าเสียง แต่เสียงที่เกิน 7 ออกไปนั้นก็เป็เสียงซึ่งซ้ำกับเสียงภายใน 7 เสียงนั่นเอง เป็นแต่มีระดับสูงหรือต่ำกว่ากันเป็นช่องคู่ 8 - 18 - 22 ฯลฯ เท่านั้น หากใช้โสตประสาทฟังดูให้ดี ก็จะเห็นได้ว่าเป็นเสียงที่ซ้ำกันนั่นเอง

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2512 : 5 - 7) ได้กล่าวถึงมาตรฐานเสียงของดนตรีไทยไว้ว่า เสียงของดนตรีไทยคล้ายคลึงกับของดนตรีสากล ที่เรียกว่า Diatonic คือ มี 7 เสียงเท่ากัน แต่ระดับการวางเสียงผิดกับดนตรีสากลของไทย 7 เสียง เท่ากันหมด แต่ของสากลจะมีระยะกึ่งเสียงอยู่ 2 เสียง คือ มี กับ ฟา และ ที กับ โด เกี่ยวกับเรื่องมาตรฐานเสียงดนตรีไทยนี้ จะเห็นได้ว่าการบันทึกเพลงไทยเป็นโน้ตสากล

เสถียร ดวงจันทร์ทิพย์ (2530 : 24 - 28) ได้สัมภาษณ์อาจารย์มนตรี ตราโมท ในเรื่อง "ในหลวงกับดนตรีไทย" ซึ่งทรงมีรับสั่งให้ช่วยกันรักษามาตราเสียงดนตรีไทย ไว้ดังนี้ จะเห็นได้ว่า มีการบันทึกเพลงไทยเป็นโน้ตสากลขึ้น ในปลายสมัยรัชกาลที่ 7 โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระยาตำราธิราชสุทนต์ เป็นองค์ประธานในการประชุมครูดนตรีไทยหลายท่านดำเนินการตรวจสอบชำระเพลงไทย แล้วแยกวิธีการบรรเลงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดไว้อย่างละเอียดเพื่อบันทึกเป็นโน้ตสากล แล้วจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม แต่ทำได้เพียงเพลงชุดโหมโรง ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองขึ้นเสียก่อน ในปี พ.ศ. 2475 เป็นเหตุให้งานบันทึกโน้ตสากลต้องหยุดชะงักลงเพียงนั้น หลายปีต่อมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว พลตรีหลวงวิจิตรวาทการพยายามที่จะฟื้นฟูโครงการนี้ขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ และด้วยเงื่อนไขหลายประการงานนี้ก็จำเป็นต้องยุติไปโดยปริยาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับการรวบรวมเพลงไทย เพื่อบันทึกเป็นโน้ตสากล พระราชประสงค์ที่จะให้วงดนตรีไทยมีระดับเสียงเท่ากันทั้งประเทศนั้น ทรงรับสั่งมอบหมายให้คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัดความสัมพันธ์ของเสียงเครื่องดนตรีไทยแต่ละอย่าง แต่ยังไม่ทันได้ทำอะไรเพียงแค่นี้วัดระดับเสียงที่กรมศิลปากร แล้วก็ไม่ได้ทำอีก เพราะว่าเครื่องดนตรีที่พาทยของแต่ละวงจะถือเอาเสียงของระนาดเอกเหล็กหรือระนาดทุ้มเหล็กเป็นมาตรฐานในการเทียบเสียง ระนาดเอก-

เหล็กเป็นโลหะทำลำบาก เมื่อทำเสร็จแล้วก็คายตัวคงที่เลย แต่จะวงก็ไม่เท่ากัน ถ้าหากประกาศเป็นกฎหมายออกไปก็ดูจะเป็นการบังคับและทำให้หนักดนตรีลำบากด้วย พระองค์ก็ทรงเข้าพระทัยดี ในดนตรีไทย เพราะทรงเห็นว่าดนตรีไทยบางวงเทียบเสียงไปทางดนตรีตะวันตกอย่างวงเครื่องสาย ผสมเครื่องดนตรีสากล เป็นต้น ซึ่งก็เป็นความจำเป็นเพราะเมื่อเอาไปผสมกับดนตรีสากลก็ต้องเทียบเสียงเป็นสเกลนั้นจึงจะเล่นเข้ากันได้ แต่ที่นี้พระองค์ท่านเกรงว่าจะหายไปในภายหน้าจึงรับสั่งให้รักษากันไว้

1.2.2 จังหวะของเพลงไทย

ทวีสิทธิ์ ไทรวิจิตร (2522 : 46) ได้กล่าวไว้ว่า จังหวะ หมายถึง การแบ่งส่วนย่อยของทำนองเพลง ซึ่งดำเนินไปโดยเวลาอันสม่ำเสมอ ทุกระยะของส่วนที่แบ่งนี้ คือ จังหวะ จังหวะที่ใช้ในเพลงไทย มี 3 ชนิด ดังนี้

1.2.2.1 จังหวะสามัญสามัญ หมายถึง จังหวะทั่วไปที่จะต้องยึดถือเป็นหลักสำคัญของการขับร้องและบรรเลง จังหวะสามัญนี้แบ่งย่อยเป็นชั้น ๆ ซึ่งบอกถึงอัตราความเร็วของเพลง

1.2.2.2 จังหวะฉิ่ง หมายถึง การแบ่งจังหวะด้วยเสียงฉิ่ง เพื่อให้รู้จักจังหวะเบาและจังหวะหนัก โดยปกติฉิ่งจะตีสลับกันเป็น "ฉิ่ง" ซึ่งเป็นจังหวะเบา และ "ฉับ" ซึ่งเป็นจังหวะหนัก

1.2.2.3 จังหวะหน้าทับ คือ การถือหน้าทับเป็นเกณฑ์นับจังหวะหน้าทับ หมายถึง ทำนองของเครื่องหนัง หรือวิธีตีเครื่องหนังจำพวกที่เลียนเสียงจากทับซึ่งใช้เป็นเครื่องกำกับจังหวะเป็นระยะ ๆ ไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกเฉพาะจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่ง เพื่อนำไปใช้ในการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เพราะการประเมินภาคปฏิบัติดนตรีไทยจะต้องประเมินเป็นรายบุคคล ดังนั้นการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในครั้งนี้ จึงมีเพียงเครื่องดนตรีกำกับจังหวะ คือ "ฉิ่ง" ประกอบขณะทำการประเมินเท่านั้น

1.2.3 การแบ่งท่อนเพลง

ในทฤษฎีดนตรีไทยนั้น หลักการของการประพันธ์เพลง จะต้องมีการกำหนดรูปแบบและสัดส่วนต่าง ๆ ในการประพันธ์ของครูดนตรีไทย การศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะสำคัญที่ใช้ในการแบ่งสัดส่วนต่าง ๆ ในบทเพลงนั้น สามารถทำให้ผู้สนใจในดนตรีไทยได้มองเห็นถึงรายละเอียดต่าง ๆ ในบทเพลงได้ง่ายขึ้น นักวิชาการด้านดนตรีไทยได้กล่าวถึงการแบ่งท่อนเพลงไว้ดังนี้

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2512 : 92) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า เพลงในแต่ละท่อนนั้น ย่อมประกอบด้วย วรรคเพลงตั้งแต่ 2 วรรคขึ้นไป และนำหลาย ๆ วรรคเพลงมาประกอบรวมกัน เป็นท่อน และหลาย ๆ ท่อน ก็ประกอบขึ้นเป็นเพลง เพลงบางเพลงอาจจะมีท่อนเดียว เพลงบางเพลงอาจจะมี 10 ท่อนก็ได้ แล้วแต่ผู้แต่งจะประดิษฐ์ทำนองเพลงให้สั้นยาวเพียงไร แต่ส่วนมากมักมี 2 - 3 ท่อน กล่าวโดยสรุปได้ว่า วรรคเพลง หมายถึง ประโยคเพลงและประโยคเพลงตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป รวมกันเป็นท่อนเพลงได้

สังค ภูเขาทอง (2535 : 92) ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องการแบ่งท่อนเพลงไว้ว่า มีลักษณะคล้ายกับการเขียนหนังสือ ท่อนเพลงหนึ่งอาจเปรียบได้กับการเขียนหนังสือในย่อหน้าหนึ่ง เรื่องในแต่ละย่อหน้าจะเขียนจบใจความสำคัญในเรื่องย่อเรื่องหนึ่ง และในความสำเร็จเรื่องย่อเรื่องหนึ่งจะประกอบด้วยข้อความหลาย ๆ ข้อความอยู่ในรูปประโยคบ้าง วลีบ้าง พอสิ้นสุดข้อความก็มีโอกาสย่อหน้าความสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับเรื่องเก่า และเรื่องใหม่ที่จะดำเนินต่อไป ข้างหน้า

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า ในเพลงหนึ่ง ๆ ผู้ประพันธ์ได้แบ่งเพลง ออกเป็นส่วนย่อย เรียกว่า “ท่อน” แต่ละท่อนจะรู้สึกว่าจะลงภายในตัวเอง เพราะผู้ประพันธ์ได้สร้างทำนองเพลงและเสียงให้ผู้ฟังรู้สึกคล้ายกับว่าจบเพลง เมื่อขึ้นท่อนใหม่ก็รู้สึกคล้ายกับว่าขึ้นเพลงใหม่ เมื่อมีหลาย ๆ ท่อนรวมกัน ก็ถือว่าเป็นบทเพลงเพลงหนึ่ง ดังนั้นจึงถือว่าเป็นบทเพลงที่สมบูรณ์ ซึ่งเพลงหนึ่ง ๆ อาจมีท่อนเดียวหรือหลายท่อนก็ได้

1.2.4 รูปแบบจังหวะ

การศึกษาโครงสร้างและองค์ประกอบของดนตรีไทย เกี่ยวกับเรื่องรูปแบบจังหวะของเพลงต่าง ๆ นั้น เป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ส่งผลต่อการประพันธ์ของผู้แต่งเพลงนั้นๆ และมีความสำคัญต่อการฟัง การศึกษาดนตรีไทยและเพลงไทยของผู้สนใจในเพลงนั้นๆ ดังที่ มาณพ วิสุทธิแพทย์ (2534 : 36 - 39) ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบจังหวะ คือ สัดส่วนในการใช้โน้ตทำนองนั้นๆ มีการใช้โน้ตเสียงยาวเสียงสั้นอย่างไร ดังนั้นรูปแบบจังหวะจึงมีมากมายอย่างแตกต่างกันออกไป ส่วนใหญ่รูปแบบจังหวะจะยาวเป็น 2 ห้องเพลง หรือ 4 ห้องเพลง

1.2.5 รูปแบบทำนอง

การศึกษาโครงสร้างและองค์ประกอบของดนตรีไทยนี้ นอกจากเรื่องของรูปแบบจังหวะแล้ว ยังมีเรื่องของรูปแบบทำนอง ที่เป็นประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งต่อการศึกษาดนตรีไทยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติดนตรีไทย ดังที่ มาณพ วิสุทธิแพทย์ (2534 : 36 - 39) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า รูปแบบทำนอง คือ ทิศทางการเคลื่อนที่ของทำนอง ซึ่งทิศทางการเคลื่อนที่ของทำนองมีหลายอย่าง เช่น

1.2.5.1 เสียงเรียงกันสูงขึ้นหรือต่ำลง เช่น ด ร ม ฟ ช, ช ฟ ม ร ด หรือ เรียงตามบันไดเสียง เช่น ด ร ม ช ล หรือ ด ล ช ม ร ด

1.2.5.2 เสียงกระโดด เช่น ด ร ม ล, ช ล ด ม หรือ ด ล ช ร, ม ร ด

1.2.5.3 แบบคล้ายสลับฟันปลา สูงขึ้น ต่ำลง เช่น ร ด ม ร ช ม ล ช หรือ ล ด ช ล ม ช ร ม

1.2.5.4 แบบเสียงซ้ำ เช่น ด ด ด ด, ร ร ร ร หรือ ม ช ม ม, ช ล ช ช, ร ด ร ร เป็นต้น

1.2.6 บันไดเสียง

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารของมานพ วิสุทธิแพทย์ (2534 : 44 - 48) ได้กล่าวถึงบันไดเสียง ไว้ว่า บันไดเสียงในที่นี้ก็คือ Pentatonic Scale ในที่นี้จะกล่าวถึงบันไดเสียงต่าง ๆ ที่พบในเพลงไทยทั่ว ๆ ไป

บันไดเสียงในที่นี้ คือ บันไดเสียงตามลักษณะบทเพลง ซึ่งมีบันไดเสียงหลักต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.2.6.1 บันไดเสียง โด คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต *ด ร ม ช ล* เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต *ฟ, ท* เป็นโน้ตรอง ส่วนมากพบในเพลงไทยสำเนียงลาว เช่น เพลงลาวดวงเดือน เป็นต้น

1.2.6.2 บันไดเสียง ซอล คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต *ช ล ท ร ม* เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต *ด, ฟ* เป็นโน้ตรอง เช่น เพลงหน้าพาทย์ต่าง ๆ ที่เห็นได้ชัดเจน เช่น เพลงลา, เสมอ, โอด เป็นต้น

1.2.6.3 บันไดเสียง ฟา คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต *ฟ ช ล ด ร* เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต *ท, ม* เป็นโน้ตรอง ส่วนมากพบในเพลงไทยสำเนียงเขมร, เพลงไ้คั้ง, เพลงไส้พระจันทร์ เป็นต้น

1.2.6.4 บันไดเสียง ที คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต *ท ด ร ฟ ช* เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต *ม, ล* เป็นโน้ตรอง ส่วนมากพบในเพลงไทยสำเนียงมอญ เช่น เพลงมอญมอญมอญ เป็นต้น

1.2.6.5 บันไดเสียง เร คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต *ร ม ฟ ล ท* เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต *ช, ด* เป็นโน้ตรอง บทเพลงที่ใช้บันไดเสียงนี้ เช่น เพลงทยอยเขมร เป็นต้น

1.2.7 วรรณเพลง

วรรณเพลงนี้ นับว่าเป็นส่วนที่มีความสมบูรณ์ในด้านทำนองเพลงชุดหนึ่ง วรรณเพลงต่าง ๆ ที่ใช้ในบทเพลงอาจมีความยาวไม่เท่ากัน แต่โดยทั่วไปบทเพลงไทยที่เป็นเพลงทางพื้น วรรณเพลงหนึ่ง ๆ มักมีความยาว 4 ห้องเพลง และกลุ่มโน้ตที่อยู่ในวรรณเพลง สามารถนำเรื่องบันไดเสียงที่ใช้มาพิจารณาให้เห็นแนวการดำเนินทำนองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สวัสดิ์ ภูเขาทอง (2535 : 102) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องวรรณเพลงไว้ว่า เสียงที่เปล่งออกมาเป็นตัวโน้ตครั้งหนึ่ง

ก็นับเป็นพยางค์หนึ่ง หลาย ๆ พยางค์รวมกันโดยให้อยู่ในความควบคุมของจังหวะ ไม่ว่าจะเป็
 จังหวะย่อยหรือจังหวะใหญ่ ก็นับเป็นวลีหนึ่ง ซึ่งมีความสั้นยาวไม่เท่ากัน

มานพ วิสุทธิแพทย์ (2534 : 27) ได้เสนอความคิดเห็นว่า วรรคเพลง คือ
 การแบ่งทำนองเพลงออกเป็นส่วนต่าง ๆ ในการแบ่ง จึงยึดถือทำนองเพลงเป็นหลัก โดยคำนึงถึง
 ความหมายของเพลงและจุดประสงค์ในการแบ่งเป็นหลัก

การแบ่งทำนองเพลงทำนองหนึ่งที่เป็นทางพื้น จะไม่มีการฝากหรือลักจังหวะ
 การบรรเลงจึงสำหรับเพลงประเภทนี้ไม่ว่าจะเป็นจังหวะที่ชั้นก็ตาม เป็นการบรรเลงแบบธรรมดา
 โดยทั่วไป คือ ฉิ่งจะตีเสียง "ฉิ่ง - ฉับ" สลับกันไปอย่างสม่ำเสมอ ถ้าเขียนเป็นโน้ตไทยแล้ว
 ทำนองเพลงจะแบ่งเป็นส่วน ๆ ได้อย่างชัดเจนเป็น 2 ห้อง, 4 ห้อง หรือ 8 ห้อง ซึ่งเพลงไทย
 ส่วนใหญ่มีลักษณะทำนองเป็นเช่นนี้ สรุป คือ เมื่อกล่าวถึงวรรคเพลงทางพื้น จึงควรหมายถึง
 ทำนองเพลงที่มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรีไทย ของ
 นักวิชาการด้านดนตรีไทยหลาย ๆ ท่าน ที่มีความเกี่ยวข้องและความสำคัญกับดนตรีไทย เพราะ
 การศึกษาองค์ประกอบหรือหลักทฤษฎีดนตรีไทยในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน สามารถทำให้
 ผู้ศึกษางานวิจัยมีความเข้าใจพื้นฐานที่จะนำไปสู่การศึกษาปริญญาโทฉบับนี้

1.3 ข้องวงใหญ่ : สาระสำคัญและวิธีการบรรเลง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับข้องวงใหญ่ในหัวข้อที่สำคัญต่าง ๆ
 ดังนี้

1.3.1 ภูมิหลังของข้องวงใหญ่

ธนิต อยู่โพธิ์ (2510 : 27 - 28) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของข้องวงใหญ่ไว้ว่า
 ข้องเป็นเครื่องดนตรีที่ทำด้วยโลหะประเภททองเหลือง มีอยู่ด้วยกันหลายชนิด เช่น ข้องวงใหญ่
 (เสียงทุ้ม) ข้องวงเล็ก (เสียงแหลม) ข้องมอญ ข้องกระแต ข้องราว หุ่ย โหม่ง ข้องคู่ ข้องชัย
 ข้องราว ข้องแห่ง ฯลฯ ข้องที่ใช้ประจำในวงปี่พาทย์ คือ ข้องวงใหญ่และข้องวงเล็กของไทย
 ทำเป็นวงกลม คนตีจะลงปั้งกลางวง ส่วนของมอญนั้นตั้งขึ้นเป็นรูปเหมือนเกือกม้า ข้องวงใหญ่
 จะมีลูกข้องราว 16 ลูก ส่วนข้องวงเล็กวงหนึ่งมีราว 18 - 20 ลูก ข้องวงใหญ่เป็นผู้บรรเลงเนื้อ
 เพลงหลักประจำวงดนตรี และตามวิธีการของการเรียนปี่พาทย์นั้นควรจะเริ่มเรียนข้องเป็นหลักก่อน
 เมื่อวางพื้นท่วงทำนองเพลงดีแล้ว จึงจะยกย้ายไปเรียนระนาดหรือเครื่องตีชนิดอื่นต่อไป ส่วนข้อง
 ชนิดอื่นต่อไป ส่วนข้องชนิดอื่น ๆ ก็มีที่ใช้ต่างกันไป อาทิ ข้องคู่ใช้ในการประสมวงโนราหรือ
 หนังตะลุง หุ่ยนั้นใช้ในวงปี่พาทย์ตีกลองมโหรี เป็นต้น

เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี (2538 : 9 - 10) ได้กล่าวถึงภูมิหลังของฆ้องวงใหญ่ ไว้ดังนี้ ฆ้องวงใหญ่จัดเป็นเครื่องดนตรีที่เกิดเสียงโดยอาศัยการตี ลูกฆ้องทำด้วยโลหะผสม รูปร่างเป็นแผ่นวงกลมมอ้งมลงมารอบตัว มีปุ่มตรงกลางสำหรับตี เครื่องดนตรีชนิดนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ด้านดนตรีเชิง “เครื่องญาติ” ของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างดียิ่ง ลักษณะของความสัมพันธ์ที่ไร้พรมแดนอันแนบแน่นทั้งในอดีตและปัจจุบัน ปรากฏเป็นหลักฐานอยู่ทั่วไปเหนือสุดตั้งแต่แถบตอนใต้ของจีนเรื่อยลงไปถึงหมู่เกาะสุมาตรา จากเวียดนามในทิศตะวันออกเฉียงจรดทิศตะวันตกที่รัฐอัสสัมในอินเดีย การเรียกชื่อเครื่องดนตรีชนิดนี้ว่า “ฆ้อง” ในกรณีของไทยเรียกว่า ก้อง (Gong) ในกรณีของชาว เรียกว่า ฆ้องภูะ ในกรณีของชาวอัสสัมสามารถเป็นเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่บ่งชี้ถึงลักษณะร่วมกันของเครื่องดนตรีเหล่านี้

ถึงแม้ว่าลักษณะรูปร่างจะมีความแตกต่างกันไปบ้าง ไม่ว่าจะเป็นกรณีของแผ่นโลหะแบบกลมไม่มีปุ่มตรงกลาง หรือกรณีที่มีปุ่มตรงกลาง และมีขอบมอ้งมลงมารอบตัวที่เรียกว่า “ฉัตร” แต่ลักษณะดังกล่าวเหล่านี้ มิใช่เป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดความคลุมเครือ ในทางตรงกันข้ามกลับทำให้เห็นภาพของการพัฒนาเครื่องดนตรีในตระกูลนี้ได้ในแง่มุมที่กว้างขึ้น

การรวมกันเป็นชุดของลูกฆ้อง มีลักษณะแตกต่างกันไป ทั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแต่ละพื้นที่ โดยแต่ละพื้นที่อาจต้องการให้ตอบสนองประโยชน์ที่ต่างกัน ในช่วงสมัยที่ต่างกัน ดังที่ปรากฏเห็นฆ้องที่มีความหลากหลายในด้านการรวมชุด เช่น ฆ้องคู่ ฆ้องราง ฆ้องกระแต ฆ้องวงเล็ก ฆ้องวงใหญ่ เป็นต้น การพัฒนารูปแบบจากฆ้องเดี่ยวมาเป็นฆ้องวงนั้น คงจะไม่มี ความแตกต่างจากการพัฒนาเครื่องสายตระกูลพิณทรงฮาร์ฟ ที่มีการพัฒนามาจากรูปแบบของคันธนูที่เริ่มจาก 1 สาย 2 สาย และ 3, 4, 5 ... ตามลำดับในลักษณะเช่นเดียวกัน การพัฒนา ก่อนที่จะมาเป็นรูปของฆ้องวงในปัจจุบัน คงไม่พ้นวิธีการจัดเรียงที่เริ่มจากหนึ่ง เป็นสอง และ 3 4 5 ... ตามความจำเป็นที่มนุษย์ต้องการให้เอื้อประโยชน์

รูปร่างลักษณะของการจัดฆ้องให้เป็นชุด จนสามารถใช้สร้างทำนองได้นั้น ปรากฏพบในลักษณะที่หลากหลาย ครอบคลุมดินแดนเอเชียอาคเนย์ทั้งภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นกรณีการจัดเรียงฆ้องรางของไทยที่เคยใช้ในอดีต ฆ้องโบนิงของอินโดนีเซีย กรณีของฆ้องเครื่องวงตามี่ปรากฏเป็นหลักฐานในงานประติมากรรมภาพปูนที่ปราสาทนครวัด นครธมในกัมพูชา หรือฆ้องเครื่องวงที่ยังคงใช้บรรเลงในแถบอีสานใต้ 3 จังหวัด คือ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ การพัฒนาจนเกือบครบเป็นวงกลม เช่น กรณีฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็กของไทยและกัมพูชา ที่เว้นเป็นช่องไว้เพื่อใช้เป็นทางเข้าออกสำหรับผู้บรรเลง การพัฒนาเป็นวงกลมสมบูรณ์ปรากฏให้เห็นในกรณีฆ้องวงของพม่า ที่จัดเรียงลูกฆ้องจำนวน 19 ลูก เป็นวงกลมบนวงฆ้องที่มีลักษณะคล้ายกับดอกเปิงมางในวงปีพาทย์มอญ และเจาะเป็นช่องเพื่อให้นักดนตรีสามารถลอดผ่านเข้าไปในฆ้องได้อย่างสะดวก ภาพความหลากหลายเกี่ยวกับรูปร่างของฆ้องที่เรียงชุดในภูมิภาคนี้ แสดงให้เห็นถึง “วัฒนธรรมฆ้อง” ซึ่งเป็นวัฒนธรรมร่วมของคนในภูมิภาคนี้

1.3.2 ลักษณะของฆ้องวงใหญ่และไม้ตีฆ้องวงใหญ่

มานพ วิสุทธิแพทย์ (2535 : 4 - 9) ได้กล่าวถึงลักษณะของฆ้องวงใหญ่และไม้ตีฆ้องวงใหญ่ ไว้ดังนี้ ฆ้องวงใหญ่มีส่วนประกอบสำคัญ ๆ 2 ส่วน คือ ลูกฆ้อง และ บ้านฆ้อง ลูกฆ้องวงใหญ่มี 16 ลูก มีขนาดลดหลั่นกันตามลำดับ ลูกฆ้องทั้ง 16 ลูกผูกด้วยหนังติดกับบ้านฆ้องซึ่งทำด้วยหวายขดเป็นวงค่อนข้างกลม

ลูกฆ้องทั้ง 16 ลูก มีเสียงเรียงกันตามลำดับจากต่ำไปสูง (เมื่อนับจากซ้ายไปขวา) ไม้ตีฆ้องวงใหญ่มี 2 อัน ประกอบด้วยด้ามไม้และหัวไม้ ด้ามไม้ทำด้วยไม้ไผ่หรือไม้เนื้อแข็ง ส่วนหัวไม้ทำด้วยหนังช้าง หนังวัว หรือหนังควายที่มีความหนาเท่าที่ต้องการ หัวไม้อาจทำด้วยไม้โดยมีผ้าห่อหุ้มให้มีความอ่อนแอแข็งพอดี

เฉลิมศักดิ์ พิภลศรี (2538 : 9) ได้กล่าวถึงลักษณะของฆ้องวงใหญ่ว่า ประกอบไปด้วยส่วนที่สำคัญ 2 ส่วน คือ บ้านฆ้อง (วงฆ้อง) และลูกฆ้อง บ้านฆ้องทำด้วยหวายโป่ง 4 อัน ด้านบน 2 อัน และด้านล่าง 2 อัน ขดให้เป็นวงกลมขนาดกันไป โดยเว้นที่ไว้สำหรับนักดนตรีเข้าไปนั่งบรรเลง ขนาดความใหญ่ของวงจะมีขนาดที่นักดนตรีสามารถนั่งขัดสมาธิได้สบาย ๆ ส่วนปลายระหว่างเส้นหวายด้านบนทั้งสองข้าง จะมี "โชน" ซึ่งทำด้วยไม้ ส่วนปลายจะเล็กเรียวและงอน ฆ้องวงใหญ่จะประกอบไปด้วยลูกฆ้องทั้งหมดจำนวน 16 ลูก โดยเรียงจากลูกที่มีขนาดใหญ่สุดทางด้านซ้ายมือของผู้บรรเลง จนกระทั่งถึงลูกเล็กสุดทางด้านขวามือของผู้บรรเลง บริเวณด้านใต้ของปุ่มฆ้อง ใช้ซี่ผึ้งผสมตะกั่วติดถ่วงเพื่อปรับเสียงให้แตกต่างกัน มากบ้าง น้อยบ้าง ตามระดับความสูง - ต่ำของเสียง ฆ้องวงใหญ่ใช้ไม้ตี 2 อัน นักดนตรีจะถือไม้ตีฆ้องมือละอัน ไม้ตีฆ้องมืออยู่ด้วยกัน 2 ชนิด คือ ไม้แข็งและไม้นวม ไม้ตีฆ้องชนิดไม้แข็งทำด้วยหนัง นำมาตัดเป็นวงกลมและเจาะตรงกลาง สำหรับสอดใส่ด้ามไม้ฆ้อง ไม้ตีฆ้องชนิดไม้แข็งนี้ ใช้บรรเลงในวงปี่พาทย์ไม้แข็ง ปี่พาทย์นางหงส์ ส่วนไม้ตีชนิดไม้นวมเป็นไม้ที่พันด้วยผ้า ใช้สำหรับบรรเลงกับวงมโหรี ปี่พาทย์ไม้นวม และวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

ชูเกียรติ วงฆ้อง (2539 : 43) ได้กล่าวถึงลักษณะของฆ้องวงใหญ่ว่า ฆ้องวงใหญ่เป็นเครื่องดนตรีที่มีวิวัฒนาการมาจากฆ้องคู่ ฆ้องราง ฆ้องวงใหญ่มีส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ

1. ลูกฆ้อง ประกอบไปด้วย 16 ลูก เรียงจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ลูกฆ้องจะมีเสียงสูงเสียงต่ำ มีการปรับระดับเสียง โดยใช้วิธีใส่ตะกั่วได้ลูกฆ้องถ้าตะกั่วน้อยความสั้นสะเทือนจะมากเสียงจะสูง ถ้าตะกั่วมากเสียงจะต่ำ ดังนั้น เสียงลูกฆ้องจะเรียงไล่ตามลำดับจากซ้ายไปขวาของผู้นั่งตีในวงฆ้อง โดยฆ้องลูกแรกจะเริ่มเสียงต่ำไล่ตามลำดับจนถึงลูกที่ 16 สุดท้ายเสียงจะสูงสุด ลูกฆ้องจะทำจากโลหะ โดยวิธีการตีโลหะให้เป็นรูปร่างที่กำหนดเป็นลูกฆ้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นปุ่มกลมตรงกลางฐานแผ่ออกไปโดยรอบและหักออกไปเป็นขอบโดยรอบเรียกว่า "ฉัตร" ที่ขอบจะเจาะรู 2 ข้าง ๆ ละ 2 รู เพื่อใช้ร้อยเชือก ลูกฆ้องจะมีลักษณะไม่เท่ากัน

ขึ้นอยู่กับระดับเสียง ถ้าเสียงต่ำฆ้องลูกจะใหญ่ แต่ถ้าเสียงสูงฆ้องลูกจะเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางของลูกฆ้องยาวประมาณ 12 - 17 เซนติเมตร

ภาพประกอบ 1 ลักษณะและส่วนประกอบของฆ้องวงใหญ่

2. ฆ้องวงทำจากไม้และหวาย มีส่วนประกอบ คือ

- 2.1 ลูกฆ้อง
- 2.2 หวายตัดโค้ง 4 เส้น
- 2.3 โขนฆ้อง
- 2.4 สะพาน
- 2.5 รางผึ้ง

ฆ้องวง มีหน้าที่สำคัญ คือ เป็นอุปกรณ์ที่ให้ลูกฆ้องทั้ง 16 ลูก ผูกยึดติดเรียงเสียงจากลูกฆ้องเสียงต่ำด้านซ้ายไล่ตามลำดับไปจนถึงลูกที่ 16 สุดท้ายเสียงสูงสุด สำหรับไม้ตีมี 2 อัน หรือ 1 คู่ ตีข้างละอัน ไม้ตีจะมีลักษณะใช้ผ้าหุ้มหน้าตรงหัวไม้ตี

1.3.3 ลักษณะการนั่งตีฆ้องวงใหญ่

มานพ วิสุทธิแพทย์ (2535 : 5 - 7) ได้กล่าวถึงลักษณะการนั่งตีฆ้องวงใหญ่ไว้ว่า การนั่งบรรเลงฆ้องวงใหญ่นั่งได้ 2 อย่าง คือ

1. นั่งขัดสมาธิ เมื่อต้องการฝึกซ้อมและบรรเลงเพลงทั่ว ๆ ไป เพราะมีความคล่องตัวในการบรรเลง
2. นั่งพับเพียบ เมื่อต่อเพลงกับครูหรือบรรเลงเพลงหน้าพาทย์ ซึ่งผู้เรียนหรือผู้บรรเลงต้องให้ความเคารพต่อผู้สอนและบทเพลงนั้น ๆ

การนั่งบรรเลงทั้ง 2 อย่าง ต้องนั่งตรงกลางของวงฆ้อง นั่งตัวตรง ก้มศีรษะเล็กน้อยในทิศทางที่มองลูกฆ้องได้สะดวก

เฉลิมศักดิ์ พิภลศรี (2538 : 13 - 14) ได้กล่าวถึงลักษณะการนั่งตีฆ้องวงใหญ่ไว้ดังนี้

1. นั่งขัดสมาธิตรงกลางภายในวงฆ้อง หันหน้าให้ตรงกับจุดกึ่งกลางของวงฆ้อง โดยปกติจะมีตำแหน่งอยู่ประมาณลูกฆ้องที่ลูกที่ 8 นับจากลูกทวน (เสียงมี) หากสังเกตจากด้านหลัง ตำแหน่งโขนของวงฆ้องทั้งด้านซ้ายและด้านขวา จะอยู่ตรงกับขอบด้านซ้ายและขวาของลำตัว
2. ให้ผู้ฝึกหัดตั้งลำตัวให้ตรง ไม่นั่งอตัว ไม่ก้มและเงยหน้า ซึ่งจะทำให้ขาดความสง่างาม
3. ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องบรรเลงลูกฆ้องที่อยู่ปลายสุดด้านขวาหรือซ้าย ห้ามไม่ให้ใช้วิธีหมุนเปลี่ยนตำแหน่งลำตัวโดยเด็ดขาด ให้ใช้วิธีขยับมือซ้ายตามอง หากมีความจำเป็น ให้เอี้ยวเฉพาะส่วนบนของลำตัวแต่พองาม

นิกร จันทกร (2546 : จากการสัมภาษณ์) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะของทำนองการตีฆ้องวงใหญ่ไว้ว่า ผู้บรรเลงจะต้องนั่งลำตัวตรงให้ดูผึ่งผายเป็นสง่า เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ลูกทางซ้ายสุด หรือขวาสุด ต้องเอี้ยวตัวก็ไม่ควรเอี้ยวตัวมากเกินไปทั้งตัวจนดูน่าเกลียด

ภาพประกอบ 2 ลักษณะการนั่งตีฆ้องวงใหญ่

1.3.4 วิธีการจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่

มานพ วิสุทธิแพทย์ (2535 : 5 - 7) ได้กล่าวถึงวิธีการจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ ไว้ว่า การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ ให้ใช้นิ้วก้อย นิ้วนางและนิ้วกลางกำด้ามไม้ไว้ นิ้วชี้วางบนไม้ตี และนิ้วหัวแม่มือวางด้านข้างของด้ามไม้ให้ขนานกับนิ้วชี้ โดยให้ปลายนิ้วชี้ห่างจากหัวไม้ประมาณ 1 นิ้ว ด้ามไม้จะต้องพาดตรงกึ่งกลางของสันมือ การจับไม้ต้องจับให้พอดีไม่แน่นหรือหลวมจนเกินไป

เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี (2538 : 14 - 16) กล่าวถึงวิธีการจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ ไว้ว่า ในการฝึกหัดเครื่องดนตรีทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็เครื่องดนตรีไทย หรือเครื่องดนตรีในสังกัดวัฒนธรรม ตะวันตก หากการเริ่มครั้งแรกตั้งอยู่บนพื้นฐานของความผิดพลาดตั้งแต่เมื่อเริ่มเรียน จนผู้เรียนมีความรู้สึกเป็นความเคยชินแล้ว เป็นสิ่งยากยิ่งที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเหล่านั้น

วิธีจับไม้ฆ้องเป็นหนึ่งในหลักเกณฑ์ที่สำคัญสำหรับผู้เริ่มเรียนควรจะต้องตระหนักเป็นอย่างยิ่ง การจับไม้ฆ้องอย่างถูกวิธี ไม่เพียงแต่จะทำให้ดูมีความสง่างามเท่านั้น แต่จะส่งผลถึงขบวนการผลิตเสียงที่มีประสิทธิภาพ อันเอื้อประโยชน์เป็นอย่างมากต่อการบรรเลงดนตรีไทยในชั้นสูง วิธีจับไม้ฆ้อง นิยมกระทำใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. วิธีจับแบบปากนกแก้ว เป็นลักษณะที่ผู้ฝึกหัดจะต้องรวมนิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยรัดไม้ตีฆ้องไว้กับฝ่ามือ ในขณะที่เดียวกันใช้นิ้วหัวแม่มือกดด้านในของไม้ฆ้อง ตรงกับตำแหน่งส่วนโคนของนิ้วชี้ ซึ่งอยู่ทางด้านนอกของไม้ตี ส่วนปลายของนิ้วชี้ตัวรัดไม้ฆ้องด้านล่างไว้ จึงทำให้มองดูมีลักษณะคล้ายกับปากนกแก้ว

2. วิธีจับแบบปากกา มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับวิธีจับแบบปากนกแก้วเกือบทุกประการ แตกต่างตรงส่วนของนิ้วชี้ คือ แทนที่จะใช้นิ้วชี้ซึ่งงุ้มตัวรัดไม้ด้านล่างไว้ ให้เหยียดนิ้วชี้ให้ตรงบนส่วนก้านของไม้ตีฆ้อง ส่วนปลายสุดของนิ้วชี้จะอยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือแป้นที่ตีฆ้อง การจับแบบปากกาที่ผู้ฝึกหัดจะต้องใช้นิ้วชี้กดจากด้านบนของไม้ ในขณะที่นิ้วหัวแม่มือกดด้านข้าง

นิกร จันทศร (2546 : จากการสัมภาษณ์) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับวิธีการจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ไว้ว่า วิธีจับไม้ฆ้อง ต้องใช้นิ้วโป้ง กลาง นาง ก้อย กำไม้ฆ้องพอโปร่ง ๆ แต่ต้องกระชับและใช้นิ้วชี้บังคับน้ำหนักตามไม้ ส่วนบนจับคว่ำมือห่างจากส่วนที่เป็นหนังเล็กน้อย นิ้วชี้มีความสำคัญในการเรียกเสียงต่าง ๆ มาก นอกจากนี้การประคบมือ จะทำให้การบรรเลงมีความไพเราะน่าฟังยิ่งขึ้น หากผู้บรรเลงไม่รู้จักการประคบมือ จะทำให้การบรรเลงไม่ไพเราะ การประคบมือก็ต้องทำให้เหมาะสมกับทำนองเพลงด้วย ว่าตอนใดควรจะตีประคบมือให้เกิดเสียงหนอดหรือโหน่ง

ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ด้วยวิธีใดก็แล้วแต่ ผู้ฝึกหัดจะต้องคว่ำมือ โดยที่ก้านไม้ตีฆ้องวงใหญ่จะอยู่ตรงกึ่งกลางของอุ้งมือและลำแขน หากผู้ฝึกหัดมองจากด้านหลังของมือและลำแขนแล้ว จะต้องมองไม่เห็นก้านไม้ตีฆ้องยื่นออกมา นิ้วทั้งห้านิ้วที่กุมรัดไม้ตีฆ้องจะต้องไม่บีบรัดแน่นจนเกินไป เพราะจะทำให้เกิดการเกร็ง ซึ่งจะส่งผลต่อการผลิตน้ำเสียงฆ้อง

1.4 ความสำคัญของฆ้องวงใหญ่ในวงดนตรีไทย

ความสำคัญของฆ้องวงใหญ่ในวงดนตรีไทยนั้น มานพ วิสุทธิแพทย์ (2535 : 1) ได้กล่าวว่า เพลงไทยที่เป็นเพลงไทยเดิมนั้นได้ถูกถ่ายทอดจากคนหลาย ๆ รุ่นเป็นเวลาหลายร้อยปี จนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่าของคนไทย ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีบทเพลงปรากฏอยู่หลายชนิดหลายประเภท ซึ่งยอมรับกันว่าเป็นผลงานการประพันธ์ที่เยี่ยมยอดเป็นอมตะ ยังไม่มีงานวิจัยใด ๆ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า บทเพลงหนึ่งที่ถูกถ่ายทอดมาเป็นเวลานานนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรหรือไม่ การถ่ายทอดไปยังคนแต่ละรุ่นนั้นมีหลักการ วิธีการ และเขาเหล่านั้นคิดอย่างไร นักดนตรีไทยในปัจจุบันเห็นว่าความเป็นแก่นสารของบทเพลงที่ถูกถ่ายทอดมาคือสิ่งที่เขาเรียกว่า "เนื้อเพลง" หรือ "ทำนองหลัก"

เครื่องดนตรีไทยมีหลายชนิดหลายอย่างแต่ละอย่างถูกนำมาบรรเลงในวงตามแบบแผนที่นิยมปฏิบัติ เครื่องดนตรีเหล่านั้นมีหน้าที่ในวงดนตรีแตกต่างกันไป เครื่องดนตรีที่ทำหน้าที่บรรเลง "เนื้อเพลง" หรือ "ทำนองหลัก" คือ ฆ้องวงใหญ่ บางครั้งจึงเรียก "เนื้อเพลง" หรือ "ทำนองหลัก" เหล่านั้นว่า "ทางฆ้อง"

เมื่อมีการบรรเลงร่วมวง โดยมีฆ้องวงใหญ่บรรเลงร่วมอยู่ด้วย ผู้บรรเลงฆ้องวงใหญ่จะต้องบรรเลง "ทางฆ้อง" ให้ชัดเจนและไม่พยายามที่จะประดิษฐ์ทำนองของ "ทางฆ้อง" ให้วิจิตรพิสดารจนผิดเพี้ยนไปจากเดิม แม้ว่า "ทางฆ้อง" ของเพลง ๆ หนึ่งจากนักดนตรีหลาย ๆ คนจะมีทำนองที่ผิดเพี้ยนกันออกไปก็ตาม แต่ถ้ามองอย่างกว้าง ๆ แล้ว "ทางฆ้อง" เหล่านั้นมีโครงสร้างใหญ่ ๆ เหมือนกัน จะมีแต่ส่วนละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันออกไปบ้าง การบรรเลงฆ้องวงใหญ่จึงต้องพยายามรักษา "ทางฆ้อง" นั้น ๆ ไว้ ซึ่งรูปแบบในการบรรเลงหรือที่เรียกว่า "มือฆ้อง" เป็นลักษณะเฉพาะไม่เหมือนเครื่องตีอื่น ๆ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาทักษะดนตรีไทย ซึ่งผ่านการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี ในสถาบันอุดมศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนตีฆ้องวงใหญ่ ผลการสัมภาษณ์ดังกล่าวมีความเห็นสอดคล้องกันว่า หน้าที่หรือความสำคัญของฆ้องวงใหญ่ คือ ดำเนินทำนองเนื้อเพลงแท้ ๆ ให้กับเครื่องดนตรีอื่น ๆ แล้วแปลเป็นทางของตัวเองตามหน้าที่ของเครื่องดนตรีนั้น ๆ ผู้ตีฆ้องวงใหญ่จะต้องเป็นผู้ที่แม่นยำทำนองเพลงไม่หลงลืมเพลง สามารถเป็นหลักให้กับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ได้ ฉะนั้นการเริ่มเรียนดนตรีไทยจึงควรเรียนฆ้องวงใหญ่ก่อน เพราะเมื่อตีฆ้องวงใหญ่ได้แล้วก็จะเป็นพื้นฐานที่จะสามารถเล่นเครื่องดนตรีไทยประเภทอื่น ๆ ได้ (สงมศึก ธรรมวิหาร, 2546 : จากการสัมภาษณ์)

จากความสำคัญของฆ้องวงใหญ่ในวงดนตรีไทยนั้น ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า ฆ้องวงใหญ่ถือว่าเป็นเครื่องดนตรีไทยที่จัดว่าเป็นเครื่องหลัก ที่ผู้ฝึกหัดเครื่องดนตรีไทยทุกประเภทและโดยเฉพาะประเภทเครื่องตีทุกคนควรที่จะต้องรู้จักและฝึกหัด ทั้งนี้เนื่องจากฆ้องวงใหญ่มีหน้าที่สำคัญ

คือ บรรเลง "ทำนองหลัก" ของเพลงนั้นๆ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของเพลงไทยในทุกกรณี ภูมิปัญญาของศิลปินที่พรังพรูออกมาในรูปของทางเครื่องดนตรีไทยเครื่องอื่นในลักษณะต่างๆ ที่เลิศหรูวิจิตรพิสดารนั้น ล้วนแล้วแต่ผู้บรรเลงเครื่องดนตรีเครื่องอื่น ๆ ต้องผ่านการหล่อหลอมและกลั่นกรองอันมีพื้นฐานมาจากทำนองหลักหรือทำนองฆ้องวงใหญ่ทั้งสิ้น ดังนั้นการที่บุคคลต้องการที่จะเข้าถึงแก่นของดนตรีไทยให้ถ่องแท้ การเรียนรู้ทักษะฆ้องวงใหญ่จึงเป็นประตูด่านแรกที่จะต้องก้าวผ่านเข้าไปสู่ดนตรีไทยในเชิงปฏิบัติทุกเครื่องมือ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ

2.1 ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติ

มีนักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้หลายท่าน ดังนี้

สแตนเลย์ (Stanley. 1960 : 186) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็นแบบประเมินเพื่อใช้ในการพิจารณาผลการกระทำในขั้นวิธีการปฏิบัติงานและผลผลิตของงาน

ธอร์นไคด์ (Thorndike. 1969 : 238) ได้กล่าวว่า แบบประเมินภาคปฏิบัติ บางครั้งถูกนำมาใช้ในการให้ความหมายของแบบประเมินอาชีพเฉพาะสาขา (Trade Test) ซึ่งแบบประเมินนี้จะถูกใช้เพื่อที่จะประเมินความสามารถในทางอาชีพของคนทำงานที่มีฝีมือ (Skilled Worker) หรือคนทำงานที่มีทักษะบางส่วน (Semiskilled Worker) ตัวอย่างเช่น ช่างเครื่องจักรกล (Machinist) ช่างก่ออิฐถือปูน (Bricklayer) หรือช่างประปา (Plumber)

มาร์แชล (Marshall. 1971 : 135) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็นแบบประเมินที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวหรือการตอบสนองที่เป็นการกระทำของผู้ถูกประเมิน โดยปกติแล้วการประเมินจะเกิดขึ้นได้ จะต้องจัดการให้ผู้ถูกประเมินได้อยู่ในสถานการณ์ที่เป็นจริงหรือคล้ายสถานการณ์จริงมากที่สุด แต่ไม่ใช้การประเมินด้วยแบบประเมินแบบเขียนตอบ (Paper and Pencil Tests) นอกจากนี้ยังจัดรูปแบบของแบบประเมินประเภทนี้ไว้ 3 ความหมาย คือ

1. เป็นแบบประเมินภาคปฏิบัติที่เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ทางความคิด ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะด้านภาษา ด้านการฟัง ด้านการพูด และด้านการกระทำที่เกี่ยวข้องกับความคิด

2. เป็นแบบประเมินภาคปฏิบัติที่ประเมินความสามารถการใช้เครื่องจักร และเครื่องมือต่าง ๆ ประกอบในการทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ

3. เป็นแบบประเมินภาคปฏิบัติที่กำหนดให้เกิดการทำงานจากสถานการณ์

เมห์เรนส์ (Mehrens. 1984 : 206) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้อย่างกว้าง ๆ ว่า เป็นแบบประเมิน 1 ใน 3 ของประเภทต่อไปนี้

1. เป็นแบบประเมินที่วัดภายใต้เงื่อนไขการเลียนแบบ (Tests Under Simulated Conditions) เช่น การฝึกหัด (Training) ของนักบินภายในอุปกรณ์ฝึกภาคสนามสำหรับนักบิน (Link Trainer) เป็นตัวอย่างของแบบประเมินชนิดนี้

2. เป็นแบบประเมินตัวอย่างงาน (Work Sample Tests) เป็นแบบประเมินที่เชื่อถือได้และสมเหตุสมผลมากที่สุด เพราะว่าผู้ถูกประเมินจะทำการผลิตบางสิ่งบางอย่างที่แท้จริง

3. เป็นแบบประเมินการจำได้ (Recognition Tests) คือ เป็นแบบประเมินที่วัดความสามารถของผู้ถูกประเมินเกี่ยวกับความสามารถในการจำลักษณะ (Characteristics) ของผลิตภัณฑ์ (Products) และการปฏิบัติได้หรือไม่ หรือวัดความสามารถในการระบุ (Identify)

วเฮอร์สมา และ จอร์ส (Wiersma and Jurs. 1985 : 344) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นแบบประเมินที่ไม่ใช่ให้ผู้ถูกประเมินเขียนตอบ แต่ให้ผู้ถูกประเมินแสดงการทำงานซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานที่ได้

นิตโก้ (Nitko. 1983 : 260) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นแบบประเมินที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อสังเกตพฤติกรรมการกระทำที่ไม่ได้แสดงออกด้วยภาษา เช่น การให้ประกอบภาพ การประกอบชิ้นส่วน หรือการประกอบกิจกรรมที่อาศัยทักษะความคล่องแคล่วว่องไวของการเคลื่อนไหวร่างกาย

สมบุญรัตน์ ชิตพงศ์ (2522 : 18) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นแบบประเมินที่มีจุดประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้ถูกประเมินได้ปฏิบัติ ซึ่งการประเมินแบบนี้ต้องการวัดกระบวนการ (Process) หรือ ผลงาน (Products) ในการปฏิบัติ เช่น การประเมินภาคปฏิบัติในวิชาศิลปะ งานช่างอุตสาหกรรม สุขศึกษา และพลศึกษา

ส.วาสนา ประवालพฤษ์ (2527 : 1) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นเครื่องมือที่ออกแบบเพื่อการประเมินภาคปฏิบัติ ในข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น มุ่งจะวัดทักษะในการปฏิบัติงานโดยในการประเมินผลสัมฤทธิ์ การประเมินภาคปฏิบัติ นั้น มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงอยู่ 2 ประการ คือ วิธีการ (Procedure) และผลงาน (Product)

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2529 : 16) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นเครื่องมือที่ออกแบบเพื่อวิเคราะห์และวัดทักษะของนักเรียนในด้านการปฏิบัติ หรือการกระทำที่ให้เลือกปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขที่ได้ควบคุมไว้อย่างดี

เขียน ไชยศร (2529 : 37) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่า เป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยบุคคลนั้นได้ลงมือปฏิบัติการจัดกระทำ (Manipulate) ซึ่งมีการเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับสิ่งที่อยู่ในลักษณะของรูปธรรม (Materials of Physical Objects) โดยทางกายหรือการรับรู้ทางประสาทสัมผัส

นิโบล นิมกิงวัตน์ (2531 : 24) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะเริ่มวัดตั้งแต่ขั้นเตรียม ขั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นผลของงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัดแต่ละครั้ง

สุนันท์ ศลโกสม (2532 : 65) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็นเครื่องมือสำหรับการประเมิน เพื่อพิจารณาความสามารถของการทำงานได้ตามจุดมุ่งหมาย (Manipulate Objective) หรือ เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพ (Efficiency) และ ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ที่เกิดขึ้นจากการกระทำหรือจากสถานการณ์ที่ได้ทำงานขึ้น

วิราพร พงศ์อาจารย์ (2542 : 125 - 126) ได้ให้ความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถ โดยการประยุกต์หลักวิชาไปสู่สถานการณ์ที่เป็นจริง การปฏิบัติภาระงานต่าง ๆนี้อาจกำหนดให้ปฏิบัติเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อยก็ได้ ทั้งนี้ต้องอยู่ในวิสัยที่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติได้ด้วย

จากความหมายของแบบประเมินภาคปฏิบัติที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่าแบบประเมินภาคปฏิบัติ เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติงาน ตามที่ผู้สอนหรือผู้ประเมินได้กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนหรือผู้ถูกประเมิน กระทำหรือปฏิบัติกิจกรรมออกมาตามสถานการณ์ที่จัดขึ้น ซึ่งผู้ประเมินสามารถที่จะวัดได้ทั้งในขั้นเตรียม (Prepare) ขั้นกระบวนการ (Process) และขั้นผลงาน (Product) ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ

2.2 พฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติออกเป็นระดับชั้นต่าง ๆ แตกต่างกันไป ดังนี้

ซิมป์สัน (Simpson. 1966 : 85 - 104) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติออกเป็นระดับชั้นต่าง ๆ เน้นพฤติกรรมการเรียนทั่วไป โดยเริ่มจากการรับรู้ด้วยอวัยวะสัมผัสต่างๆ ไปจนถึงการตอบสนองในเบื้องต้น และพัฒนาไปจนสามารถคิดสร้างสรรค์มาตัวเองให้เหมาะสมกับสภาวะนั้น ๆ หรือให้มีคุณภาพดีขึ้น ในปี ค.ศ.1966 ซิมป์สันได้เสนอพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติ 5 ระดับ ซึ่งจะเกิดขึ้นในการเรียนรู้ทางด้านภาคปฏิบัติทั่ว ๆ ไป ต่อมาในปี ค.ศ.1972 ซิมป์สันได้พัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้นอีก 2 ระดับ ระดับชั้นของพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติของซิมป์สัน มีดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) การรับรู้เป็นขั้นแรกของการกระทำของกล้ามเนื้อ เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้ระบบของร่างกายตอบสนองสิ่งเร้าด้วยอวัยวะสัมผัสต่าง ๆ และเตรียมพร้อมที่จะตอบสนอง การรับรู้ที่จัดอยู่ในขั้นนี้แบ่งเป็น 3 ระดับ ตามขั้นของกระบวนการรับรู้ ดังนี้

1.1 การเร้าอวัยวะสัมผัส (Sensory Stimulation) เป็นการกระทำกับสิ่งเร้า โดยอวัยวะสัมผัสอย่างเดียวหรือหลายอย่าง เช่น

1.1.1 ทางหู (Auditory) คือ การได้ยิน หรือความรู้สึก หรืออวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการได้ยิน

1.1.2 ทางตา (Visual) คือ การมองเห็นภาพ หรือภาพที่เกิดจากการจากนึกคิด ซึ่งเกี่ยวกับภาพทางสมอง โดยผ่านทางสายตา

1.1.3 ทางสัมผัส (Tactile) คือ ความรู้สึกได้จากการสัมผัส

1.1.4 ทางลิ้น (Taste) คือ การรับรสทางลิ้น โดยการชิมทางปาก

1.1.5 ทางกลิ่น (Smell) คือ การได้กลิ่นจากจมูก เป็นการรับรู้โดยการได้รับกลิ่นจากจมูก

1.1.6 ทางความสามารถในการเคลื่อนไหว (Kinesthetic) คือ ความรู้สึกทางกล้ามเนื้อ เนื่องจากการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อสัมผัสโดยกล้ามเนื้อ เอ็นและข้อต่อ

1.2 การมองหาแนวทางปฏิบัติ (Cue Selection) คือ การตัดสินใจเลือกกิจกรรมการตอบสนองให้เหมาะสมกับความต้องการของงานที่กระทำ เรื่องนี้จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดพฤติกรรมเดียวหรือหลายพฤติกรรมและสัมพันธ์กับงานซึ่งได้ปฏิบัติ การกำหนดพฤติกรรมนั้นจะเกี่ยวข้องกับการเลือกไว้ เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การกระทำ พฤติกรรมใดที่ไม่เกี่ยวข้องก็จะไม่รับรู้และละทิ้งไป

1.3 การแปลเป็นทางปฏิบัติ (Translation) สามารถสร้างความสัมพันธ์กับการรับรู้ต่อการกระทำของกล้ามเนื้อ สิ่งนี้เป็นกระบวนการทางสมองในการตัดสินใจเลือกของการกำหนดพฤติกรรมในการกระทำ ซึ่งจำเป็นเกี่ยวข้องกับการแปลสัญลักษณ์ ใช้จินตนาการหรือเตือนให้ระลึกถึงบางสิ่งบางอย่างได้ "การมีความคิด" ซึ่งเป็นผลของการกำหนดพฤติกรรมที่ได้รับมา มันอาจจะเกี่ยวกับปัญหาที่เห็นหรือรู้ภายในและเข้าใจโดยปรุโปร่ง ซึ่งสิ่งนี้อาจจะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโดยผ่านการรับรู้ ความสัมพันธ์ระดับนี้ถือว่าการแปลโดยใช้ความรู้สึก

2. การเตรียมพร้อมปฏิบัติ (Set) เป็นการเตรียมการปรับตัว หรือความพร้อมในการกระทำ หรือประสบการณ์เฉพาะ การลงมือกระทำแบ่งเป็น 3 ชนิด คือ

2.1 ความพร้อมทางสมอง (Mental Set) เป็นความพร้อมของความรู้สึกทางสมอง เพื่อการกระทำอันแน่นอนของกล้ามเนื้อ เรื่องนี้จะเกี่ยวกับระดับการรับรู้ในแต่ละอย่างที่มีมาก่อน ซึ่งพร้อมจะชั่งเพื่อจำแนกการใช้การตัดสินใจในการกระทำที่แตกต่างกัน

2.2 ความพร้อมทางกาย (Physical Set) เป็นความพร้อมในความรู้สึกที่ทำการปรับตัวของร่างกายที่จำเป็น เพื่อการกระทำของกล้ามเนื้อต่อความพร้อมในการลงมือ การกระทำทางกายเกี่ยวกับประสาทการรับรู้ต่าง ๆ เช่น ความรู้สึกที่มีส่วนร่วม หรือ ความตั้งใจของอวัยวะความรู้สึกที่จำเป็นตรงกัน หรือการกำหนดอวัยวะของร่างกาย

2.3 ความพร้อมทางอารมณ์ (Emotional Set) เป็นความพร้อมในรูปการปรับเจตคติที่ดีในด้านที่พึงปรารถนาต้องการที่จะทำในกิจกรรมด้านการปฏิบัติที่เกิดขึ้น

3. การตอบสนองตามแนวทางที่กำหนดให้ (Guided Response) เป็นก้าวแรกของการพัฒนาทักษะ ซึ่งจะเน้นเกี่ยวกับส่วนประกอบของทักษะที่รวมกลุ่มกันอยู่ การตอบสนองตามแนวทางที่กำหนดให้ ก็คือ การแสดงพฤติกรรมโดยเปิดเผยของแต่ละคน ภายใต้คำแนะนำของผู้สอน สิ่งใดที่ได้กระทำมาก่อนก็พร้อมที่จะตอบสนองได้ การเลือกการตอบสนองให้คำนิยามไว้ว่า เป็นการตัดสินใจว่าจะไรที่จะต้องมี การตอบสนอง เพื่อจะทำ ความพอใจแก่ความต้องการที่เฉพาะของการปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 การเลียนแบบ (Imitation) เป็นการดำเนินการกระทำการตอบสนองโดยตรงตามการรับรู้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่กระทำต่อกัน

3.2 การลองผิดลองถูก (Trial and Error) เป็นความพยายามที่จะตอบสนองหลายอย่างจนกว่าการตอบสนองจะสัมฤทธิ์ผล ซึ่งปกติการตอบสนองแต่ละครั้ง จะมีเหตุผล การตอบสนองที่เหมาะสมจะทำให้การปฏิบัติงานที่ต้องการนั้นสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ชั้นทักษะ (Mechanism) เป็นการเรียนรู้การตอบสนองจนเป็นนิสัย ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะสัมฤทธิ์ในความมั่นใจในสิ่งนั้นรวมทั้งระดับทักษะของการกระทำ การกระทำเป็นส่วนหนึ่งของการรวบรวมข้อมูลของการตอบสนองที่จะเป็นไปได้ เพื่อสิ่งเร้าและความต้องการของสถานการณ์ ซึ่งการตอบสนองนั้นเหมาะสมกับการกระทำ และการตอบสนองนี้อาจจะสับสนกว่าการตอบสนองในระดับก่อน ๆ

5. ชั้นปฏิบัติงานที่ยากและซับซ้อน (Complex Overt Response) การตอบสนองในขั้นนี้ แต่ละความสามารถกระทำโดยกล้ามเนื้อ ซึ่งถือว่าซับซ้อน เพราะแบบของการเคลื่อนไหวที่ต้องการในระดับนี้ต้องได้รับทักษะในขั้นสูงแล้ว การตอบสนองต้องสามารถแสดงออกอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ คือ ใช้เวลาและพลังงานน้อยที่สุด แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

5.1 ความแน่นอนในการแก้ปัญหา (Resolution of Uncertainty) การกระทำจะปฏิบัติโดยปราศจากความลังเลใจที่จะทำให้เกิดภาพขั้นตอนของงานทางสมอง โดยเราจะต้องรับรู้ขั้นตอนที่ต้องการ และสิ่งที่จะทำต่อไปด้วยความมั่นใจ การกระทำในที่นี้เป็นความซับซ้อนทางธรรมชาติ

5.2 การกระทำโดยอัตโนมัติ (Automatic Performance) ในขั้นนี้แต่ละคนสามารถใช้ทักษะของกล้ามเนื้อ ซึ่งประสานกันอย่างดีโดยสะดวก รวมทั้งควบคุมกล้ามเนื้อนั้นได้

6. การปรับตัว (Adaptation) เกี่ยวกับทักษะที่ได้รับการพัฒนามาเป็นอย่างดี ซึ่งนักเรียนแต่ละคนสามารถจะเคลื่อนไหวให้เหมาะสมกับความต้องการหรือสถานการณ์ของปัญหา

7. การริเริ่ม (Origination) หมายถึง การริเริ่มรูปแบบการเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะอย่างหรือปัญหาเฉพาะเรื่อง ผลการเรียนรู้ระดับนี้เป็นการพัฒนาทักษะขั้นสูง

เด็ฟ (โกวิท ประวาลพุกฤษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2523 : 28 ; อ้างอิงจาก Dave. 1969) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติโดยเรียงตามระดับการประสานกัน คือ

1. การเลียนแบบ (Imitation) ทำเลียนแบบซ้ำ ๆ โดยที่ยังไม่ได้ผลสมบูรณ์
2. ยักย้ายถ่ายเท (Manipulation) ทำตามแบบโดยมีคำสั่งชี้แจงที่จะพัฒนาทักษะ
3. ประณีต (Precision) ทำอย่างมีทักษะโดยปราศจากคำแนะนำหรือรูปแบบ
4. มีศิลปะ (Articulation) ทำต่อเนื่องประสานกัน เพื่อความถูกต้องและความคุม
5. ทำได้อย่างธรรมชาติ (Naturalization) มีความสามารถระดับสูงทำอย่างอัตโนมัติ

ฮาร์โรว์ (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2530 : 12 - 16 ; อ้างอิงจาก Harrow. 1972) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติตามระดับพฤติกรรมเคลื่อนไหวออกเป็น

1. การเคลื่อนไหวได้ตอบ (Reflex Movement) มีความหมายเช่นเดียวกับกลไกการโต้ตอบ โดยที่ไม่จงใจต่อสิ่งเร้า และสร้างฐานของพฤติกรรมทั้งหมด ซึ่งเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ทุกชนิด การเคลื่อนไหวได้ตอบเริ่มตั้งแต่เกิดและพัฒนาต่อไปตลอดชีวิต มีความเกี่ยวข้องกับศูนย์กลางของสมอง การเคลื่อนไหวได้ตอบ ได้แก่ การกระทำ เช่น ก้ม งอ ตรง เขยียด ยึดออก ทำให้แข็งทื่อ ผ่อนคลาย เป็นต้น การเคลื่อนไหวได้ตอบนี้แบ่งออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

- 1.1 การเคลื่อนไหวเฉพาะส่วน (Segmental Reflexes)
- 1.2 ปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างส่วนต่าง ๆ (Intersegmental Reflex)
- 1.3 การโต้ตอบจากส่วนบน (Suprasegmental Reflex)

2. การเคลื่อนไหวพื้นฐานขั้นต้น (Basic Fundamental Movement) หมายถึงแบบแผนการเคลื่อนไหวของร่างกายตามธรรมชาติ การเคลื่อนไหวได้ตอบมักเกิดขึ้นในระหว่าง 1 ปีแรกของชีวิต และสะสมไว้ได้เองมากกว่าที่จะสอนกันตรง ๆ การเคลื่อนไหวนี้จะเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวแบบที่อยู่กับที่เป็นการเรียนรู้เคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ตัว และยังเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ของแขนขาและลำตัว เช่นเดียวกับการเคลื่อนไหวแบบจับต้อง การเคลื่อนไหวประเภทนี้เป็นพื้นฐานของการเคลื่อนไหวทุกประการในกิจวัตรประจำวันของมนุษย์ทุกคน และหากกิจวัตรประจำวันนั้นบกพร่องไป ก็จะนับเป็นการด้อยประสิทธิภาพ การเคลื่อนไหวพื้นฐานขั้นต้น ได้แก่ การกระทำ เช่น คลาน ปีน เดิน เลื่อนตัว วิ่งกระโดด จับ เอื้อมจับ เลี้ยวขวา เป็นต้น การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

- 2.1 การเคลื่อนไหวที่เกิดจากการเคลื่อนที่ (Locomotors Movement)
- 2.2 การเคลื่อนไหวที่ไม่เกิดจากการเคลื่อนที่ (Non-Locomotors Movement)
- 2.3 การเคลื่อนไหวทางการกระทำ (Manipulative Movement)

3. ความสามารถรับรู้ (Perceptual Abilities) รวมอยู่กับการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนแปลความในสิ่งเร้าและปรับเข้ากับสิ่งแวดล้อม กิจกรรมใช้กลไกขั้นสูงขึ้นอยู่กับการพัฒนาการรับรู้ และสิ่งนี้เกี่ยวกับการรู้จักความแตกต่างของสัมผัส การเห็น การได้ยิน และความสัมพันธของตาและมือ ตาและเท้า ทักษะการแยกแยะล้วนต้องการความสามารถเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นคุณลักษณะที่ต้องการเชิงปริมาณหรือคุณภาพที่ละเอียดอ่อน ทักษะนี้ต้องการให้เรียนรู้และฝึกฝน

เป็นเวลานานและใช้สถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ กัน ได้แก่ การกระทำเช่น จับ กระดอน เขียน เอี้ยวตัวตรง ระวัง ก้มตัว แยกได้ เป็นต้น ความสามารถรับรู้แบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ

- 3.1 การจำแนกการรับรู้ (Kinesthetic Discrimination)
- 3.2 การจำแนกทางการเห็น (Visual Discrimination)
- 3.3 การจำแนกทางการได้ยิน (Auditory Discrimination)
- 3.4 การจำแนกทางการสัมผัส (Tactile Discrimination)
- 3.5 ความสามารถเชิงประสาน (Coordinated Ability)

4. ความสามารถทางร่างกาย (Physical Abilities) จะส่งเสริมความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับความแข็งแรง กำลังของบุคคล และการที่บุคคลมีโอกาสใช้กำลังของตนตามสิ่งแวดล้อม ความสามารถทางกายนี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะในการเคลื่อนไหว และมีความสำคัญต่างกันอยู่ที่ความเร็ว ความอดทน ถ้าได้ใช้แรงและการยืดหยุ่นได้ตามต้องการ ได้แก่ การกระทำ เช่น อดทนในการใช้กำลังมากต่อการทำงาน อดทนทำงานในช่วงเวลานาน ปรับปรุง เพิ่มพูน หยุด และเริ่มใหม่ ความสามารถทางร่างกายแบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ

- 4.1 ความอดทน (Endurance)
- 4.2 ความแข็งแรง (Strength)
- 4.3 ความยืดหยุ่น (Flexibility)
- 4.4 ความคล่องแคล่ว (Agility)

5. การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะ (Skilled Movement) หมายถึง ความสามารถในการเคลื่อนไหวที่ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการเรียนรู้และต้องมีพื้นฐานการปรับตัวกับท่าทางธรรมชาติของการเคลื่อนไหวในระดับสมองข้างต้นนี้ การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะสืบเนื่องมาจากทักษะดัดแปลงผสมรวมกับการใช้เครื่องมือ ซึ่งต้องการบังคับกลไกทางกาย การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะจะต้องทำได้ง่ายสวยงามรวมกับไม่ได้ใช้กำลังงานหรือความคิดเลย เช่น เต้นรำ เลื่อยไม้ พิมพ์ดีด เล่นเปียโน เตะลูกบอล เป็นต้น การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะ แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

- 5.1 ทักษะในการปรับตัวอย่างง่าย ๆ (Simple Adaptive Skill)
- 5.2 ทักษะในการปรับตัวแบบผสม (Compound Adaptive Skill)
- 5.3 ทักษะในการปรับตัวแบบซับซ้อน (Complex Adaptive Skill)

6. การสื่อความหมายที่ไม่ใช้การพูด (Nondiscursive Communication) หมายถึง การเข้าใจการเคลื่อนไหวตั้งแต่การแสดงออกทางสีหน้า จนถึงท่าร้ายร้ายของศิลปะการออกท่าบัลเล่ต์ การสื่อความหมายที่ไม่ใช้การพูด แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

- 6.1 การเคลื่อนไหวโดยการแสดงออก (Expressive Movement)
- 6.2 การเคลื่อนไหวเชิงตีความหมาย (Interpretive Movement)

จากแนวคิดต่าง ๆ ในหัวข้อเรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติของนักการศึกษา หลายท่านดังกล่าวจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่จะมีความแตกต่างกันที่การแบ่งรายละเอียดของ

พฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติในแต่ละระดับเท่านั้น สำหรับการประเมินภาคปฏิบัติหรือทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ นั้น ควรจะเลือกใช้พฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติของเด็ฟมาใช้ในการประเมิน

2.3 ชนิดของแบบประเมินภาคปฏิบัติ

มีนักการศึกษาชาวไทยและต่างประเทศได้จำแนกแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้หลายท่าน ดังนี้

มาร์แชล (Marshall. 1971 :139 - 141) ได้จำแนกแบบประเมินภาคปฏิบัติออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. แบบประเมินให้จำแนกแยะแยะ มีจุดมุ่งหมาย คือ เพื่อวัดความสามารถของผู้เรียนในการจำแนกวัตถุ (Object) หรือชุดของวัตถุ (Set of Objects) สามารถจำแนกระหว่างความถูกต้องและความไม่ถูกต้องในวิธีการ (Procedures) และวิธีปฏิบัติ (Practices) สามารถจำแนกปัจจัยสำคัญในเบื้องต้นของขบวนการ หรือเพื่อที่จะจำแนกส่วนประกอบต่าง ๆ ของผลผลิตได้

ความแตกต่างระหว่างแบบประเมินให้จำแนกแยะแยะ และแบบประเมินทางภาษา ในบางครั้งมักจะไม่ใช่ชัดเจน เช่น ถ้าให้นักเรียนระบุชื่อหรือชื่อส่วนต่าง ๆ ของเครื่องพิมพ์ดีดโดยทั่ว ๆ ไป ก็จะใช้คำว่า “แบบประเมินภาคปฏิบัติ” แต่อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริงนั้น นักเรียนที่สามารถระบุส่วนต่าง ๆ ของเครื่องพิมพ์ดีดได้ถูกต้อง ก็ไม่ได้เป็นหลักประกันว่านักเรียนมีความสามารถในการพิมพ์ การทำความสะอาดเครื่องพิมพ์ดีดหรือเปลี่ยนผ้าหมึก ดังนั้น แบบประเมินให้จำแนกแยะแยะอาจจะไม่สามารถวัดประสิทธิภาพของผลงานในขั้นสุดท้ายของบุคคลได้ เพราะวาทักซ์ในการปฏิบัติงาน และคุณภาพของผลงานในขั้นสุดท้าย เราต้องสามารถสังเกตและวัดได้โดยตรง แต่แบบประเมินให้จำแนกแยะแยะมักจะเกี่ยวข้องกับการท่องจำของผู้เรียน ดังนั้น การจำแนกแยะแยะงาน (Identification Task) ก็ควรจะทำให้เกิดการโต้ตอบ (Reflex) ในการผสมผสานกันของทักษะและกระบวนการทางสมอง (Mental Processes) เสมอ

2. แบบประเมินจำลองสถานการณ์ ในแบบจำลองสถานการณ์นี้ เป็นกิจกรรมที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับงาน ซึ่งอาจจะเป็นสถานการณ์ในชีวิตที่เคยประสบมา บางครั้งผู้เข้าสอบอาจมีความต้องการที่จะใช้เครื่องมือ ซึ่งถูกสร้างขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อที่จะฝึกหัด (Training) ตามวัตถุประสงค์ในการทดสอบ เช่น ในวิชาการขับรถเครื่องจำลองสถานการณ์ก็จะถูกนำมาใช้ในการประเมินทักษะของผู้เข้าสอบในการขับรถด้วย

โดยพื้นฐานของแบบประเมินจำลองสถานการณ์ ต้องการที่จะทำการคัดเลือกกิจกรรมที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกิจกรรมที่คัดเลือกมามากที่สุด มีความมุ่งหมายเพื่อการจำลอง (Duplicating) หรือ การทำเลียนแบบ (Simulating) ในกิจกรรมเหล่านี้ ดังนั้นประสิทธิภาพของแบบประเมินจึงขึ้นอยู่กับปริมาณของการปฏิบัติจริงที่เป็นการเลียนแบบ

3. แบบประเมินตัวอย่างงาน จะเกี่ยวข้องกับตัวอย่างงานหลาย ๆ ชนิด เช่น ครูชวเลขให้แบบทดสอบตัวอย่างงาน เมื่อครูให้นักเรียนเขียนตัวอย่างตัวอักษรที่ครูบอก แล้วนับจำนวนของความผิดพลาดที่นักเรียนแต่ละคนทำการบันทึกไว้ หรือครูช่างไม้ต้องการที่จะวัดทักษะของนักเรียนของเขา ในการปฏิบัติกิจกรรมงานไม้บางชนิดครูช่างไม้ก็ต้องสามารถสร้างแบบประเมินการปฏิบัติชนิดตัวอย่างงานขึ้นมาได้

อย่างไรก็ตาม ความยุ่งยากในการจำแนกระหว่างแบบประเมินตัวอย่างงาน และแบบประเมินจำลองสถานการณ์ มีข้อสังเกตอยู่ว่าแบบประเมินตัวอย่างงานจะใช้สถานการณ์ของงานที่เป็นจริง ซึ่งคาดหวังว่าจะมีความสำคัญต่อนักเรียนในการฝึกหัดและเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียน ถ้าหากตัวอย่างงานถูกเลือกมาอย่างระมัดระวัง แบบประเมินชนิดนี้ก็จะเป็นเครื่องชี้บอก (Indicator) ถึงความสามารถของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม

สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ (2535 : 15 - 18) ได้จำแนกแบบประเมินภาคปฏิบัติออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. แบบประเมินโดยการให้แสดงการรู้จัก (Recognition) เป็นการประเมินโดยกำหนดงานให้นักเรียน แล้วให้นักเรียนระบุ จำแนก หรือบอกวิธีการ บอกเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานนั้น

2. แบบประเมินในสถานการณ์จำลอง (Simulated Performance) เป็นการให้นักเรียนปฏิบัติในสถานการณ์ที่จำลองขึ้นมาให้เหมือนสถานการณ์จริงมากที่สุด

3. แบบประเมินในสถานการณ์จริง (Work Sample Test) เป็นการกำหนดงานให้ทำ โดยมอบงานให้ทำหรือให้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง ซึ่งผู้เรียนจะต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติ

วิราพร พงศ์อาจารย์ (2542 : 125 - 126) ได้แบ่งชนิดของแบบประเมินภาคปฏิบัติ ออกได้เป็น 4 ชนิด ได้แก่

1. แบบประเมินแบบข้อเขียน การวัดด้านการปฏิบัติแบบนี้อาจจะเริ่มด้วยการประเมินทางด้านความรู้ความคิด แต่จะแตกต่างไปจากการประเมินโดยทั่วไป เพราะการประเมินนี้จะวัดการใช้ความรู้และทักษะ คำถามส่วนใหญ่เป็นการใช้ความรู้ที่เป็นผลมาจากการเรียนที่ผ่านมา

2. แบบประเมินเชิงจำแนก เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น ให้จำแนกเครื่องมือหรือชิ้นส่วนของเครื่องมือว่ามีอะไรบ้าง และแต่ละชิ้นส่วนมีหน้าที่อะไร ถ้าเป็นการประเมินที่ซับซ้อนหรือยากขึ้นอาจจะมอบงานให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติม

3. แบบประเมินเชิงสร้างสถานการณ์ จะเน้นวิธีการโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่เหมือนจริง การปฏิบัติเชิงสร้างสถานการณ์นี้ ในบางครั้งอาจจะนำมาใช้ในการประเมินขั้นสุดท้ายของทักษะการปฏิบัติ

4. แบบประเมินการปฏิบัติงานจริง ในการประเมินการปฏิบัติซึ่งมีหลายวิธีการนั้น แบบประเมินการปฏิบัติงานจริงถือว่าเป็นระดับที่สูงที่สุด นักเรียนจะต้องแสดงตัวอย่างของงาน ภายใต้สภาวะการณ์จริง

จากชนิดของแบบประเมินภาคปฏิบัติที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยคิดว่าชนิดของแบบประเมินที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ครั้งนี้ คือ แบบประเมินแบบจำลองสถานการณ์ และแบบการปฏิบัติงานจริง ซึ่งผู้วิจัยมีความเชื่อตามหลักเหตุผลและความเหมาะสมว่าแบบประเมินทั้งสองชนิดนี้ โดยเฉพาะแบบประเมินแบบการปฏิบัติงานจริง สามารถทำให้ผู้เรียนทราบถึงศักยภาพและผลงานจากการปฏิบัติของตนเองได้อย่างแท้จริง และที่สำคัญ คือ ผู้สอนก็จะทราบถึงพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อที่จะนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดศักยภาพตามที่ครูผู้สอนตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งการประเมินในลักษณะนี้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 คือ การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการประเมินตามสภาพจริง

2.4 การสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ

การสร้างและพัฒนาแบบประเมินภาคปฏิบัติ นั้น นักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศหลายท่านได้เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

ทักแมน (Tuckman. 1975 : 180 - 185) ได้เสนอหลักการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ระบุผลงานที่ต้องการจากการปฏิบัติ (Specifying Desire Performance) ในขั้นตอนนี้ จะระบุจุดประสงค์ที่ต้องการจะปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดรวมไปถึงเกณฑ์การประเมิน วัตถุประสงค์จะเป็นตัวแสดงผลผลิตปลายทางที่ต้องการ สำหรับวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติมักจะมีคำกริยาที่แสดงถึงการกระทำ เช่น การแสดง การสร้าง เพราะคำเหล่านี้เป็นคำกริยาที่ระบุให้เป็นการกระทำด้วยมือ เช่น แสดงวิธีการแบ่งมุมออกเป็นสองส่วนเท่า ๆ กัน หรือ แต่งโคลงบรรยายความรู้สึกของบุคคลต่อธรรมชาติ

2. ระบุสถานการณ์การประเมิน (Specifying the Test Situation) ในขั้นตอนนี้ ระบุสถานการณ์การประเมินนี้ จะต้องให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานที่ต้องการ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ผู้วัดจะต้องจัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ

3. ระบุเกณฑ์ในการประเมินกระบวนการและผลงาน (Specifying Process and Product Criteria) ขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินวิธีการหนึ่งที่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ โดยที่ผู้สังเกตไม่มีเวลาจะสังเกตได้นาน ๆ เพื่อประเมินพฤติกรรม ดังนั้นครูต้องเตรียมระบุเกณฑ์ในการประเมินวิธีการและผลงาน เพื่อจะใช้ในการประเมินไว้ล่วงหน้า

4. การเตรียมแบบตรวจสอบรายการ (Preparing the Performance Checklist)

แบบตรวจสอบรายการนี้จะต้องมีการพัฒนารูปแบบมาก่อน โดยนำเกณฑ์ในการประเมินจากข้อ 3 มาเรียงลำดับก่อนหลัง แล้วจึงสังเกตการปฏิบัติงานของผู้ถูกประเมิน ถ้าผู้ถูกประเมินปฏิบัติได้ตามเกณฑ์นั้นก็บันทึกให้คะแนน และถ้าไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์นั้นก็ไม่นับที่คะแนน

เมห์เรนส์ (Mehrens. 1984 : 208) ได้เสนอขั้นตอนในการพัฒนาแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์งาน เพื่อกำหนดความสามารถที่จะทดสอบ ซึ่งแนวทางที่จะทำให้การวิเคราะห์งานได้ดีที่สุดทางหนึ่ง คือ ผู้ถูกประเมินได้เรียนรู้งานและตรวจดูงานอย่างระมัดระวังในขั้นตอนการฝึกหัด วิธีการนี้จะทำให้ผู้สร้างแบบประเมินเห็นภาพพจน์ได้ว่า สภาพที่แท้จริงเป็นอย่างไร มากกว่าที่จะได้มาโดยการสังเกตงานเพียงอย่างเดียว

2. คัดเลือกงาน ทักษะ และความสามารถที่มีความสำคัญที่เกี่ยวข้องในงานที่เป็นตัวแทนของทักษะต่าง ๆ เมื่อตัดสินใจว่าความสามารถใดที่จะต้องประเมิน สิ่งหนึ่งที่จะต้องกำหนดก็คือ จะประเมินด้วยวิธีการปฏิบัติงานหรือผลการปฏิบัติงาน หรือจะประเมินทั้งสองอย่าง

3. สร้างแบบฟอร์มของการสังเกตหรือการประเมิน แบบฟอร์มนี้จะประกอบด้วยชนิดของการสังเกต เพื่อให้ผู้สังเกตได้บันทึก ตัวอย่างเช่น คุณภาพของผลงานสำคัญใช้ใหม่ ความเร็วในการปฏิบัติสำคัญใช้ใหม่ เป็นต้น ทักษะหรือความสามารถใดก็ตามที่ถือว่าสำคัญหรือเป็นไปได้ก็ควรประเมิน

4. การสร้างรูปแบบบางอย่างของแผนการสุ่ม เราเข้าใจว่าไม่มีแบบวัดใดสามารถที่จะบรรจุทุกสิ่งทุกอย่างที่ต้องการจะวัดลงไปได้ สำหรับแบบประเมินภาคปฏิบัติ ผู้สร้างควรจะทำรายการวิเคราะห์งานเป็นพื้นฐานในการคัดเลือกลักษณะงานเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

5. สร้างรูปแบบการดำเนินการประเมิน เช่น เตรียมคำสั่ง เวลาที่ใช้ในการประเมิน วัสดุอุปกรณ์ แนะนำวิธีการให้คะแนน และอื่น ๆ

6. ทดลองใช้ข้อคำถามในแบบประเมินก่อนจะพัฒนารูปแบบขั้นสุดท้าย

นิโลบล นิมกิงรัตน์ (2526 : 1 - 21) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์วัตถุประสงค์และวิเคราะห์งาน แบ่งได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ ในการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งหรือกระบวนวิชาใดวิชาหนึ่ง ก็เพื่อจะทำให้ทราบว่าคุณสมบัติที่มุ่งจะให้เกิดกับผู้ถูกวัดมีด้านใดบ้าง และมีพฤติกรรมอยู่ในระดับใด

1.2 การวิเคราะห์งาน เป็นขั้นตอนที่จะต้องทำการวิเคราะห์ให้ละเอียดและถูกต้องตามขั้นตอนของงานที่จะทำการวัดผล ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

1.2.1 ชั้นเตรียม จะต้องสามารถแบ่งออกได้ว่า ผู้ที่จะต้องถูกประเมินในงานภาคปฏิบัติ นั้น ๆ จะต้องเตรียมอะไรบ้างหรือตรวจสอบอะไรบ้างก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับชั้นของผู้เรียนว่าจำเป็นจะต้องเตรียมอะไรและมีบทบาทในหน้าที่นั้น ๆ หรือไม่

1.2.2 ชั้นปฏิบัติ จะต้องบ่งบอกให้ได้ว่าลำดับชั้นในการปฏิบัติงานนั้น ๆ เริ่มต้นทำจากอะไร เรียงลำดับเป็นขั้นตอนตั้งแต่ขั้นแรกไปจนถึงขั้นสุดท้าย และบอกได้ว่าขั้นใดที่จะเป็นพฤติกรรมหลัก พฤติกรรมหลักก็คือพฤติกรรมที่ผู้ถูกประเมินทุกคนจะต้องทำได้ ถ้าทำไม่ได้จะไม่ถือว่าผ่านงานด้านการปฏิบัติงานนั้น ๆ นอกจากพฤติกรรมหลักแล้ว ยังสามารถบอกได้ว่าขั้นใดเป็นพฤติกรรมรองและพฤติกรรมเสริม และบอกได้ว่าแต่ละชั้นมีเกณฑ์ใดที่เป็นสิ่งสังเกตการปฏิบัติงานนั้นว่าได้ผลหรือไม่ได้ผลตามกำหนด

1.2.3 ชั้นผลการปฏิบัติ จะต้องวิเคราะห์ให้ทราบว่า จะมีสิ่งใดบ้าง ที่จะเป็นตัวบ่งบอกว่าผลงานนั้นมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งอาจสังเกตจากจำนวนที่ผลิตได้ หรือสังเกตจากเวลาที่ทำ หรือจากความประณีตและคุณภาพของงานที่ทำ

1.2.4 ชั้นกิจนิสัยในการปฏิบัติงาน เป็นการวัดผลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย ซึ่งขั้นนี้บางที่จะสอดแทรกอยู่ในชั้นผลการปฏิบัติหรือชั้นปฏิบัติ

1.3 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์งาน ถ้าเป็นการวิเคราะห์งานจากกลุ่มผู้ชำนาญในงานนั้น ๆ หรือกลุ่มครูผู้สอนในวิชาหรือเนื้อหา นั้น ๆ ประมาณ 6 - 10 คน ก็ถือว่ามี ความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์งานได้ แต่ถ้าไม่แน่ใจเมื่อทำการวิเคราะห์เสร็จแล้วก็นำผลการวิเคราะห์งานนั้นส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญในงานนั้น ๆ พิจารณาว่าการวิเคราะห์งานถูกต้องและจำเป็นหรือไม่

1.4 หากความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่มุ่งจะให้เกิดขึ้นกับงานในแต่ละขั้นตอนในขั้นนี้มีวิธีการ คือ นำเอางานที่วิเคราะห์แล้วและพฤติกรรมที่มุ่งจะให้เกิดขึ้นมาทำตารางความสัมพันธ์กันโดยพิจารณาแต่ละขั้นของงานว่าจะเกิดพฤติกรรมในระดับใด

2. ชั้นสร้างเครื่องมือ

เมื่อวิเคราะห์วัตถุประสงค์และวิเคราะห์งานเสร็จแล้ว และได้ทราบว่าขั้นตอนของงานแต่ละขั้นมุ่งให้เกิดพฤติกรรมถึงระดับใด แล้วก็ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 เขียนข้อรายการรายละเอียดในชั้นเตรียม ชั้นปฏิบัติ ชั้นผลการปฏิบัติ และชั้นกิจนิสัย ให้กะทัดรัดและเข้าใจตรงกันสำหรับผู้ที่จะใช้เครื่องมือนี้

2.2 เขียนหลักเกณฑ์ตัดสินในแต่ละข้อรายการ ซึ่งเกณฑ์ตัดสินจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับระดับของพฤติกรรมที่มุ่งให้เกิดในแต่ละขั้นตอน

2.3 กำหนดคะแนนในแต่ละข้อรายการ โดยพิจารณาจากข้อรายการว่าข้อใดเป็นพฤติกรรมหลัก นำหนักคะแนนก็ควรจะมากด้วย ข้อใดเป็นพฤติกรรมรองและเสริมนำหนักคะแนนก็จะลดลงตามลำดับด้วย

2.4 กำหนดแบบฟอร์มและเขียนลำดับคำชี้แจงการใช้เครื่องมืออื่น ๆ

3. ขั้นการทดลองใช้เครื่องมือ

เมื่อสร้างเครื่องมือเสร็จ จำเป็นจะต้องมีการทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อจะได้นำไปวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือซึ่งการทดลองอาจทำได้โดย

3.1 ให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายคนทดลองใช้

3.2 ให้กลุ่มผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ ใช้

4. ขั้นวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

นำผลที่ได้จากการทดลองในขั้นที่ 3 มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือและหาเกณฑ์ปกติของเครื่องมือ

5. ขั้นนำเครื่องมือไปใช้

หลังจากได้วิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือแล้ว ก็สามารถนำไปใช้เพื่อวัดผลงานภาคปฏิบัติ

เขียน ไชยตร (2529 : 46 - 53) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ระบุสาระสำคัญที่เป็นหลักวิชา และทักษะหลักในการทำงาน
2. กำหนดขั้นตอนหรือองค์ประกอบของการปฏิบัติงานที่จะวัด
3. ระบุรายการและกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนหรือองค์ประกอบ
4. ศึกษาและกำหนดตัวแปรที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานนั้นมีผลต่องานที่ได้รับ
5. ระบุรายการและการปฏิบัติที่ใช้แต่ละองค์ประกอบ
6. เขียนข้อรายการ
7. กำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน
8. การให้น้ำหนัก
9. กำหนดน้ำหนักของแต่ละข้อรายการ (Item) ของแต่ละขั้นตอนที่จำแนกเป็น

รายละเอียดในการปฏิบัติได้

10. การจัดรูปแบบเครื่องมือ จัดรวบรวมข้อรายการต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนเกณฑ์และน้ำหนักหรือคะแนน เข้าเป็นหมวดหมู่เรียงตามลำดับขั้นตอนที่ควรเป็นและสะดวกในการใช้

เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์ (2531 : 24 - 43) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

1. เลือกวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาสร้างเป็นสถานการณ์หรืองานที่จะใช้ในการสร้าง
2. วิเคราะห์ปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เลือกไว้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเครื่องมือวัสดุและขั้นตอนในการทำงาน
3. เลือกหรือกำหนดประเภทของงานที่สอดคล้องเหมาะสมกับปฏิบัติการ
4. จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการทำงาน

5. กำหนดจุดมุ่งหมาย และสิ่งที่ต้องการวัดในตัวแบบประเมิน
6. เน้นจุดสำคัญเฉพาะที่ต้องการประเมิน โดยคำนึงถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ร่วมระหว่างงานในแบบประเมิน ความเป็นปรนัย ความเชื่อมั่น และอำนาจจำแนกของงาน
7. สร้างแบบตรวจสอบรายการ นำข้อสอบที่ได้จากขั้นตอนที่ 6 มารวมเป็นแบบประเมินภาคปฏิบัติ โดยการสร้างแบบตรวจรายการประกอบในการใช้แบบประเมิน
8. เตรียมคำชี้แจงสำหรับผู้ดำเนินการสอบด้วยคำอธิบายที่ชัดเจน
9. เลือกและสร้างเครื่องมือช่วยในการสอบ
10. ทดลองและปรับปรุงแบบทดสอบโดยอาศัยข้อวิจารณ์จากคนอื่นที่เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ หรือสอนในระดับนั้น

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (2532 : 91 - 97) เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ ไว้ 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขอบเขต

ผู้สร้างต้องตอบคำถามให้ได้ว่า จะสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติในเรื่องอะไร ต้องวัดกระบวนการ (Process) หรือผล (Product) ผู้เรียนคือใคร มีลักษณะอย่างไร กระบวนการวัดจะอย่างไร มีกี่ชนิด แต่ละชนิดจะให้น้ำหนักเท่าไร เวลาในการใช้มีมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 2 จุดมุ่งหมายในการวัด

จุดมุ่งหมายในการวัดภาคปฏิบัตินี้ ต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน และต้องระบุให้ชัดเจนพอที่จะวัดได้

ขั้นที่ 3 เนื้อหา

เนื้อหาของวิชาที่จะวัดนั้นต้องระบุให้ชัดเจนเป็นหมวด หน่วย เรื่อง อย่างเป็นลำดับและสอดคล้องกันจากใหญ่ลงมาเล็ก จากกว้างลงมาแคบ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ตารางโครงสร้าง

การทำตารางโครงสร้าง คือ ทำตาราง 2 มิติ ด้านหนึ่งคือเนื้อหา อีกด้านหนึ่งคือ จุดมุ่งหมายในการวัด แล้วใส่น้ำหนักเป็นร้อยละลงในตารางให้สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและแผนการสอนของผู้สอน

ขั้นที่ 5 ประเภทข้อความ แบบวัด คะแนน จำนวนข้อ

ผู้สร้างตัดสินใจว่าจะมีเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติกี่ชนิด แต่ละชนิดใช้การวัดแบบใด เช่น ให้ผู้ตอบตอบเอง การสัมภาษณ์ หรือสังเกตพฤติกรรม เครื่องมือแต่ละชนิดเป็นคะแนนเท่าไร และข้อความแต่ละข้อคิดเป็นคะแนนเท่าไร จึงจะสอดคล้องกับน้ำหนักที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

ขั้นที่ 6 เขียนข้อความ

เมื่อระบุจำนวนข้อตลอดจนระบุได้ว่าข้อความใดวัดเนื้อหาใด ในจุดมุ่งหมายใด มีรูปแบบเป็นอย่างไรแล้ว ผู้สร้างจึงเขียนข้อความตามเงื่อนไขดังกล่าวจนครบตามจำนวนข้อที่

วางแผนไว้และตรวจสอบภาษาที่เขียนในแต่ละข้อว่า เป็นภาษาที่ถูกต้องตามหลักภาษา มีคำศัพท์ที่เข้าใจไม่ตรงกันหรือไม่ จัดพิมพ์เป็นแบบประเมินภาคปฏิบัติ

ขั้นที่ 7 การวิเคราะห์ผล

เมื่อสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติได้แล้วผู้สร้างควรทิ้งไว้ประมาณ 1-2 สัปดาห์แล้วย้อนกลับมาทดลองทำด้วยตัวเองว่าตนใช้เวลาานเท่าไร มีปัญหาในเรื่องใดบ้าง แก้ไขจุดอ่อนตลอดจนกำหนดเวลาในการใช้เครื่องมือ นำเครื่องมือไปใช้กับผู้เรียน ตรวจสอบให้คะแนนรายคน รายข้อ และคะแนนรวม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผล

ขั้นที่ 8 การปรับปรุงรายข้อ

ผลการวิเคราะห์รายข้อนำไปสู่การตัดข้อความบางข้อทิ้ง แล้วสร้างใหม่หรือปรับปรุงข้อความที่ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การเลือกข้อความทุกเกณฑ์ การปรับปรุง ได้แก่ การแก้ไขข้อความ เช่น เพิ่มคำบางคำหรือขยายความบางอย่างให้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น เป็นต้น การเขียนข้อความใหม่ เป็นการพิจารณาเนื้อหาและจุดมุ่งหมายเดิมแต่เขียนใหม่ ใช้ตัวอย่างใหม่หรือวลีใหม่

ขั้นที่ 9 การพัฒนาเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

เมื่อแก้ไขข้อความแล้ว ตรวจสอบนำหน้ากับตารางโครงสร้าง พิมพ์ข้อความจัดทำเป็นฉบับใช้กับกลุ่มใหม่ รวบรวมข้อมูลตรวจสอบให้คะแนนรายคน รายข้อ และคะแนนรวม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผล

พวงแก้ว ปุณยกนก และ สุวิมล ว่องวานิช (2534 : 24) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ ไว้ทั้งหมด 5 ขั้น คือ

1. การวิเคราะห์งาน (Job Analysis) เป็นการวิเคราะห์กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในการทำงาน เพื่อระบุพฤติกรรมที่บ่งชี้ความสามารถทางการปฏิบัติที่มุ่งวัด
2. การกำหนดตัวบ่งชี้พฤติกรรมที่จะวัด (Indicator) คือ การตั้งเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด
3. ระบุสภาพการณ์ที่ใช้ในการประเมินให้ชัดเจน
4. เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัด
5. เตรียมคำสั่งหรือคำชี้แจงเพื่อใช้ในการบริหารแบบประเมิน

สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ (2535 :15 - 17) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ จุดประสงค์ที่ระบุว่าการให้นักเรียนทำอะไรได้ เพื่อประเมินว่านักเรียนมีพฤติกรรมตามที่กำหนดหรือไม่
2. กำหนดลักษณะของการประเมิน
3. กำหนดพฤติกรรมจากการพิจารณาในข้อ 2 นำมากำหนดพฤติกรรมที่จะวัด
4. สร้างเครื่องมือ รวบรวมรายการหรือพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในข้อ 3 มาสร้างเครื่องมือ

5. กำหนดเกณฑ์การประเมิน คือ การกำหนดว่าผู้เรียนจะต้องทำได้แค่ไหน

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติของนักการศึกษาหลายท่าน ส่วนใหญ่จะมีการกำหนดขั้นตอนในการสร้างคล้ายกัน ซึ่งขั้นตอนต่าง ๆ นี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติครั้งนี้ โดยพิจารณาจากความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัตินั้นจะเริ่มจากการวิเคราะห์งาน เพื่อที่จะให้รู้ว่าขอบเขตของงานนั้นมากน้อยเพียงใด มีการเตรียมการขั้นตอนอย่างไร รวมไปถึงการตรวจสอบการวิเคราะห์งานโดยผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเที่ยงตรงเพียงใด จากนั้นจึงลงมือสร้างเครื่องมือ เริ่มจากการเขียนข้อปฏิบัติ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน กำหนดระดับน้ำหนักคะแนน และสร้างแบบประเมินหรือฟอร์มในการสังเกตหรือให้คะแนน และทดลองนำเครื่องมือไปทดลองใช้ แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือว่าอยู่ในระดับใด มีความเหมาะสมหรือไม่ในการที่จะนำเครื่องมือไปใช้ต่อไป

2.5 คุณลักษณะที่ดีของแบบประเมินภาคปฏิบัติ

เครื่องมือที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะที่ดี มีนักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของแบบประเมินภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

ทักแมน (Tuckman. 1975 : 180 - 185) ได้กล่าวว่าแบบประเมินภาคปฏิบัติ ควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ความเที่ยงตรงของแบบประเมิน เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นตัววัดว่า ผลที่ได้จากการวัดนั้นมีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะตามที่เราร้องการจริง เช่น แบบประเมินการคิดคำนวณ เมื่อนำไปสอบวัดแล้ว คะแนนที่ได้จะต้องแทนระดับความสามารถในการคำนวณอย่างแท้จริง แบบประเมินที่เที่ยงตรงต่อคุณลักษณะหนึ่งสูงอาจจะไม่เที่ยงตรงต่ออีกคุณลักษณะหนึ่งก็ได้

ในการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงอาจพิจารณาได้เป็น 2 แนว คือ การวิเคราะห์ภายในตัวมันเอง ได้แก่ การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และการวิเคราะห์จากเกณฑ์ภายนอก ได้แก่ การใช้เกณฑ์จากการวัดคุณลักษณะนั้นด้วยวิธีการอื่นหรือ แบบวัดอื่นๆ (ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ) และ การใช้เกณฑ์ผลสำเร็จอนาคต (ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์) เป็นต้น ความเที่ยงตรงแบ่งออกได้หลายชนิด ดังที่ ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (2533 : 53 - 64) ได้แบ่งออกไว้ดังนี้

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อประเมินค่าบุคคลนั้นปฏิบัติได้อย่างไร โดยการให้แบบประเมินเป็นตัวแทนของประชากรความรู้ ตัวอย่างเช่น การประมาณความสามารถในการวัดความดันโลหิตในคนปกติ แบบประเมินที่ใช้ความเที่ยงตรงนี้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินภาคปฏิบัติแบบตัวอย่างงาน (Work Sample) วิธีการสร้างแบบประเมินตามจุดมุ่งหมายนี้ ได้แก่

1.1.1 กำหนด หรือนิยามประชากรของเนื้อหา และเหตุการณ์ที่จะ สุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ขอบเขตของเนื้อหา และขอบเขตของพฤติกรรม

1.1.2 การสุ่มตัวอย่างต้องชัดเจน ถ้าประชากรมีจำนวนจำกัด ต้อง สุ่มอย่างง่าย แต่ในการสร้างแบบประเมินทั่วๆ ไป ให้สุ่มแบบแบ่งชั้น และหลังการวิเคราะห์ข้อสอบ แล้วต้องคงสัดส่วนของเนื้อหา และพฤติกรรมตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร

1.1.3 พยายามให้ข้อสอบมีความคล้ายคลึงกันในเนื้อหามากที่สุด ถ้าไม่ ได้ให้แบ่งเป็นตอน ๆ

1.1.4 การเพิ่มประสิทธิภาพของแบบประเมิน โดยใช้ประโยชน์สูงสุด จากเวลาที่มีอยู่ เนื่องจากการประเมินภาคปฏิบัติต้องใช้เวลามาก ดังนั้นควรเลือกข้อที่เป็นพื้นฐาน ที่ทุกคนต้องทราบออกไป เช่น ข้อที่ง่ายเกินไป หรือข้อที่ยากเกินไป ข้อที่ไม่มีอำนาจจำแนก

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent Validity) เพื่อประเมินสภาวะของ ผู้ทดสอบ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ภายนอกในปัจจุบัน โดยมุ่งหวังที่จะประเมินความสามารถจริง ในสถานการณ์จริง เช่น การประเมินความสามารถในการบีบหัวใจผู้ป่วยที่หมดสติโดยใช้เหตุการณ์ จำลอง ชนิดของแบบประเมินที่ต้องการความเที่ยงตรงชนิดนี้ ได้แก่ แบบประเมินการปฏิบัติใน เหตุการณ์จำลอง วิธีการสร้างแบบประเมินตามจุดมุ่งหมายนี้ ได้แก่

1.2.1 กำหนดเกณฑ์ที่จะวัดคุณสมบัตินั้น

1.2.2 สร้างข้อสอบหลาย ๆ ข้อ ที่สามารถบอกการปฏิบัติต่างกัน ระหว่างผู้ที่มีความสามารถกับไม่มีความสามารถตามเกณฑ์ที่จะวัด

1.2.3 ทดลองใช้ข้อสอบกับผู้ที่มีความสามารถและไม่มีความสามารถ

1.2.4 ตรวจสอบความเป็นจริงในขณะนั้น โดยศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนกับการปฏิบัติจริง และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีความสามารถกับไม่มีความสามารถ โดยใช้คะแนนจากการสอบแต่ละข้อว่าแตกต่างกันหรือไม่ แบบประเมินที่ต้องใช้ ความเที่ยงตรงนี้ ได้แก่ แบบประเมินความถนัด

1.2.5 เลือกข้อที่มีความสัมพันธ์สูงสุดระหว่างคะแนนกับเกณฑ์

1.3 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive Validity) เพื่อทำนายอนาคต จากผลการประเมินโดยใช้เกณฑ์ภายนอกที่เป็นอนาคต เช่น การทำนายผลการเรียนจากคะแนน สอบเข้า แบบประเมินที่ต้องใช้ความเที่ยงตรงนี้ ได้แก่ แบบประเมินความถนัด วิธีการสร้าง แบบประเมินตามจุดมุ่งหมายนี้ ได้แก่

1.3.1 ศึกษาลักษณะของเกณฑ์ที่ประสงค์จะทำนาย เช่น ความสำเร็จ ในการศึกษา ซึ่งมักใช้การพิจารณาเหตุการณ์วิกฤติ (Critical Incident Technique) โดยศึกษาจาก ผู้ประสบความสำเร็จ และไม่สำเร็จในการศึกษา

1.3.2 สร้างข้อประเมินให้มากตามสมมติฐานที่ได้

1.3.3 นำข้อประเมินไปประเมินกับกลุ่มที่จะทำนายความสำเร็จในอนาคต

1.3.4 รวบรวมข้อมูลเกณฑ์ที่ต้องการ เช่น ผลการเรียน แล้วนำมาหาความสัมพันธ์กับผลสอบในข้อ 1.3.3

1.3.5 เลือกข้อที่มีความสัมพันธ์กับเกณฑ์สูงไว้ ดัดข้อที่ไม่ทำนายออก

1.4 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เพื่อทดสอบสมมติฐานว่าแบบประเมินนั้นวัดตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้เพียงใด ในการหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างนั้นจะต้องสร้างสมมติฐานของคุณลักษณะ (Hypothetical Traits) แล้วตรวจสอบเพื่อลงสรุปว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ เช่น การลงสรุปจากคะแนนสอบไปยังคุณลักษณะบุคลิกภาพ ความสามารถ ความสนใจบางอย่าง วิธีสร้างแบบประเมินตามจุดมุ่งหมายนี้ ได้แก่

1.4.1 สร้างข้อประเมินหลายๆ ที่คิดว่าจะวัดคุณลักษณะนั้นตามสมมติฐาน และข้อมูลเชิงประจักษ์ในบุคคลที่มีลักษณะนั้น

1.4.2 เขียนข้อประเมินและพิจารณาตัวแทรกซ้อนอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่ต้องการในขั้นต้น

1.4.3 ทดสอบกับกลุ่มที่มีความแตกต่างในคุณลักษณะนั้น ๆ โดยใช้กลุ่มที่เหมือนกัน (Heterogeneous Group)

1.4.4 ใช้เทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหาคุณลักษณะนั้น

1.4.5 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้ว ไปประเมินกับกลุ่มที่มีคุณลักษณะกับกลุ่มที่ไม่มีคุณสมบัติ

1.4.6 หาความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) และ ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discrimination Validity)

- ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน คือ ค่าสหสัมพันธ์ที่วัดคุณลักษณะเดียวกัน ต้องมีค่าสหสัมพันธ์สูง

- ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก คือ ค่าสหสัมพันธ์ที่วัดคุณลักษณะต่างกัน จะต้องมิตค่าสหสัมพันธ์ต่ำ

1.4.7 ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างอีกหลาย ๆ กลุ่ม เป็นชุด (Series) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ในการเสนอความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ควรกล่าวถึงสิ่งต่อไปนี้

- ความคงเส้นคงวาของคุณลักษณะ (Internal Consistency) นั่นคือคุณลักษณะแต่ละคุณลักษณะต้องมีความเหมือน ๆ กัน (Homogeneous of Trait)

- สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดอื่นที่วัดในสิ่งเดียวกัน

- ค่าความเที่ยงตรงตามระดับกลุ่ม เพศ อายุ คุณลักษณะอื่น

- เสนอความเที่ยงตรงตามทฤษฎี เช่น ทฤษฎีบุคลิกภาพ

- เสนอการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

(Convergent Validity) และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discrimination Validity)

- ในกรณีที่วัดคุณลักษณะหลายคุณลักษณะ ด้วยการวัดหลาย ๆ แบบ ควรจะเสนอหลายลักษณะหลายวิธี (Multitrait - Multimethod Matrix) ในรูปของตารางสหสัมพันธ์ ภายใน (Intercorrelation Table)

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ความเชื่อมั่นของแบบประเมินเป็นดัชนีชี้ให้เห็นความเชื่อถือได้ของแบบประเมินว่า โกล่เดียวกับความสามารถจริงของผู้ถูกประเมินหรือไม่ ถ้าผู้ประเมินสอบซ้ำในแบบประเมินเดิม จะได้คะแนนเท่ากันหรือใกล้เคียงกับที่ได้ในครั้งก่อนหรือไม่ ถ้าค่าความเชื่อมั่นสูง หมายความว่า คะแนนที่ได้จากแบบประเมินมีความใกล้เคียงกับความสามารถจริงของผู้ถูกประเมิน ในทางปฏิบัติความเชื่อมั่นของแบบประเมินจะขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ (ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. 2533 : 28 - 31)

- ความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติของผู้ถูกประเมิน
- ความคงเส้นคงวาของการให้คะแนน
- ความแปรผัน (ความแตกต่าง) ในการประเมิน
- การเลือกกลุ่มตัวอย่างของข้อประเมิน

ความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติของผู้ถูกประเมิน และการให้คะแนนสามารถตรวจสอบได้ด้วยวิธีการทางสถิติ ส่วนความแปรผันในการประเมินและการเลือกกลุ่มตัวอย่างของข้อประเมินนั้น ควบคุมได้ด้วยมาตรฐานของการดำเนินการประเมิน ดังนี้

2.1 ความแปรผันในการประเมิน ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการสอบได้พร้อมกันหมดในเวลาเดียวกัน ผู้ดำเนินการประเมินจะต้องปฏิบัติตามวิธีการดำเนินการประเมินอย่างเคร่งครัดทุกขั้นตอน ไม่มีการอธิบายเพิ่มเติมมากไปกว่าที่กำหนดไว้และสภาวะขณะดำเนินการประเมิน อาจมีผลต่อการปฏิบัติของผู้ถูกประเมินที่แตกต่างกันได้ เช่น อุณหภูมิ เสียง แสง เป็นต้น จึงต้องมีการควบคุมด้วยเช่นกัน

2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างข้อประเมิน ได้แก่ การดำเนินการประเมินที่มีงานให้ผู้ถูกประเมินปฏิบัติแตกต่างกัน เพื่อไม่ให้เกิดการรู้ข้อประเมินก่อนเข้าประเมิน เช่น การอ่านเสียงที่มีข้อความให้อ่านแตกต่างกัน การสอบร้องเพลงที่แตกต่างกัน ผู้กำหนดงานจึงต้องพิจารณางานที่กำหนดให้มีความเท่าเทียมกันในการวัดการปฏิบัติของผู้เรียน

2.3 ความคงเส้นคงวาของการให้คะแนนและการปฏิบัติ ความเชื่อมั่นในการปฏิบัติจะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ความคงที่ของการปฏิบัติของผู้ถูกประเมินและความคงที่ของการตัดสินใจของผู้ประเมิน (ความคงที่ของการให้คะแนน)

ความเชื่อมั่นของผู้ประเมินสามารถหาโดยการให้ผู้ประเมินหลาย ๆ คน ประเมินงานชิ้นเดียวกัน แล้วพิจารณาคูสหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation) ระหว่างแต่ละคู่ของผู้ประเมิน ถ้าสูงแสดงว่านำไปใช้ได้ แต่หากผู้ประเมินคนใดประเมินไม่สอดคล้องกับคนอื่น ค่าสหสัมพันธ์จะต่ำ ต้องปรับปรุง ดังนี้

2.3.1 ถ้าผู้ประเมินไม่มีคุณสมบัติ ต้องคัดเลือกใหม่

2.3.2 กรณีที่ผู้ประเมินมีความเหมาะสม แต่วิธีการประเมินไม่ตรงกัน

เช่น ไม่เข้าใจคุณสมบัติที่ตัดสิน ไม่เข้าใจความหมายของมาตราวัด จึงต้องเขียนคู่มือการตัดสินอย่างชัดเจนในแต่ละด้าน

ความเชื่อมั่นของการปฏิบัติ จะกระทำเมื่อความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินมีความเชื่อมั่นสูงแล้ว โดยจะให้ผู้ปฏิบัติปฏิบัติซ้ำหลาย ๆ ครั้ง แล้วประเมินด้วยผู้ประเมินคนเดียวกว่านี้ ความเชื่อมั่นจะขึ้นอยู่กับเครื่องมือหรือตัวผู้ปฏิบัติเอง ถ้าความเชื่อมั่นสูงจึงนำแบบประเมินนั้นไปใช้ได้ แต่ถ้าความเชื่อมั่นต่ำจะมีสาเหตุมาจากความเชื่อมั่นของเครื่องมือต่ำหรือผู้ปฏิบัติฝึกฝนมาไม่ดีพอ

โดยทั่วไปแล้วแบบประเมินจะแบ่งตามลักษณะการตอบได้ 2 แบบ คือ

- แบบให้เลือกตอบจากที่กำหนดให้ คือ มีคำตอบให้เลือก อาจเป็นการจับคู่ถูก - ผิด หรือ แบบประเมินหลายตัวเลือก แบบประเมินนี้将有ความเชื่อมั่นสูงกว่าแบบที่ 2 การหาความเชื่อมั่นนี้จะใช้วิธีใดก็ได้

- แบบให้เขียนตอบเอง ผู้ถูกประเมินต้องเขียนตอบตามความคิดของตน เช่น แบบความเรียง เต็มคำ เต็มข้อความ การประเมินแบบนี้将有ความเชื่อมั่นต่ำ มีความคลาดเคลื่อนของคะแนนมากกว่า เนื่องจากตัวข้อประเมิน วิธีการให้คะแนน ผู้ถูกประเมิน และผู้ตรวจไม่มีมาตรฐาน การประเมินซ้ำมีปัญหारेื่องการจำข้อประเมินได้ แบบประเมินภาคปฏิบัติ将有คุณลักษณะเหมือนกับแบบวัดประเภทนี้ การหาค่าความเชื่อมั่นจึงมีวิธีการแตกต่างจากแบบประเมินเลือกตอบมีดังนี้

- * ความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนนแบบคนเดียวกครั้งเดียว หาได้โดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา
- * ความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนนแบบคนเดี่ยวหลายครั้ง อาจหาได้โดยสูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันในกรณีที่เป็นคะแนน หรือสหสัมพันธ์แบบอันดับที่ของสเปียร์แมนในกรณีที่เป็นอันดับที่
- * ความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนน 2 คน หาได้โดยสูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันในกรณีที่เป็นคะแนน หรือสหสัมพันธ์แบบอันดับที่ของสเปียร์แมนในกรณีที่เป็นอันดับที่
- * ความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนนมากกว่า 2 คน หาได้โดยแปลงข้อมูลให้เป็นอันดับที่ แล้วใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบอันดับที่ของสเปียร์แมนในผู้ประเมินแต่ละคู่ แล้วใช้สูตรค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นของกิลฟอร์ด เป็นต้น

3. ค่าความยาก (Item Difficulty) ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัด และลักษณะผู้สอบ ถ้าผู้ถูกประเมินนั้นได้รับการฝึกมาดีควรมีค่าสูง ในกรณีนี้อาจใช้ค่าความยากตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป แต่ถ้าเป็นการวัดขั้นต่ำหรือผู้สอบไม่ได้รับการฝึกที่ดีนั้น ค่าความยากควรลดลง ซึ่ง

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2539 : 184) แนะนำให้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80

4. ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นประสิทธิภาพของข้อสอบที่จำแนกกลุ่มผู้สอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง - กลุ่มอ่อน, กลุ่มรอบรู้ - กลุ่มไม่รอบรู้, กลุ่มเจตคติดี - กลุ่มเจตคติไม่ดี การพิจารณาตัวเลขและเครื่องหมายของค่าอำนาจจำแนกมี ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539 : 185)

4.1 ถ้าค่าเป็นศูนย์ หมายความว่า คนเก่งและคนไม่เก่งตอบข้อสอบนั้นได้เท่ากัน ข้อสอบนั้นจึงไม่มีอำนาจจำแนก

4.2 ถ้าเครื่องหมายเป็นลบ หมายความว่า คนไม่เก่งตอบถูกมากกว่าคนเก่ง ข้อสอบนั้นไม่ควรใช้วัดผลการศึกษา ซึ่งอาจเป็นเพราะคำเฉลยผิดหรือการสอนผิด

4.3 ถ้าเครื่องหมายเป็นบวก หมายความว่า คนเก่งตอบถูกมากกว่าคนอ่อน ซึ่งเป็นลักษณะของข้อสอบที่เราต้องการ เมื่อตัวเลขยิ่งมากเท่าใดยิ่งแสดงว่าข้อสอบนั้นมีอำนาจจำแนกสูง ยิ่งเป็นข้อสอบที่ดี อาจจำแนกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- ค่าระหว่าง 0.00 ถึง 0.19 ควรปรับปรุง
- ค่าระหว่าง 0.20 ถึง 0.29 มีอำนาจจำแนกปานกลาง
- ค่าระหว่าง 0.30 ถึง 0.39 มีอำนาจจำแนกดี
- ค่าระหว่าง 0.40 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจจำแนกดีมาก

ข้อสอบที่ควรเลือกไว้ใช้ทดสอบคือข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.20 ขึ้นไป

5. ความเป็นปรนัย (Objectivity) ความเป็นปรนัย หมายถึง พฤติกรรมหรือข้อความหรือวิธีการสังเกตและวิธีการให้คะแนนจะต้องชัดเจน และเหมาะสมกับงานที่ให้ผู้สอบปฏิบัติ

2.6 เทคนิคการเก็บข้อมูลในการประเมินภาคปฏิบัติ

การเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินภาคปฏิบัติ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ประเมินมากประการหนึ่ง ซึ่งเทคนิคการเก็บข้อมูลในการประเมินภาคปฏิบัตินั้น มีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

สุนันท์ ศลโกสุม (2526 : 93 - 94) ได้เสนอแนะวิธีการวัดและเทคนิคการเก็บข้อมูลในการประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่า วิธีการวัดผลงานภาคปฏิบัติ อาจทำได้ใน 3 รูปแบบ คือ

1. ให้แสดงความรู้จักต่อสิ่งนำมาเสนอ หรือกำหนดให้โดยการให้ระบุจำแนกหรือจัดหา
2. ให้ปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง (Simulated Condition)
3. ให้ปฏิบัติในตัวอย่างสถานการณ์จริง (Work Sample)

ผลงานและการปฏิบัติงานไม่จำเป็นต้องประเมินด้วยข้อสอบข้อเขียน เพราะต้องการคุณภาพของงาน และวิธีการทำงานด้วยวิธีการประเมินผลงานและการปฏิบัติงานมีอยู่หลายวิธีได้แก่

1. การแบ่งชั้นตำแหน่ง (Ranking) เป็นการแบ่งระดับโดยหยาบ ๆ
2. การจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) เป็นการนำเอาคุณภาพของผลงานหรือวิธีดำเนินงานมาเรียงกันตามลำดับตั้งแต่ดีที่สุดถึงไม่ดี แล้วให้คะแนนตามที่จัดอันดับคุณภาพไว้
3. การใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check - List) ตรวจสอบว่าได้ปฏิบัติงานตามรายการต่าง ๆ หรือไม่เท่านั้น
4. มาตรฐานผลผลิต (Product Scale) ครูอาจนำผลผลิตที่นักเรียนทำขึ้นนั้นมาจัดเป็นอันดับเรียงกัน แล้วทำเป็นมาตรการวัดที่สมควรเก็บไว้จากจุดประสงค์ในการสอนของครูในชั้นนั้น ๆ เป็นเวลานาน การพิจารณาผลงานต่าง ๆ มาบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือถ่ายรูปไว้แล้วกำหนดลงไปว่างานชนิดใดชนิดหนึ่งนั้น นักเรียนทำได้ดีที่สุดถึงขนาดใด ขนาดปานกลางเป็นอย่างไร และขนาดต่ำสุดเป็นอย่างไร เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบครั้งต่อไป
5. ระเบียบพฤติกรรม (Anecdotal Record) คือ การบันทึกพฤติกรรมย่อย ๆ ในการทำงานของเด็ก เพื่อประกอบการพิจารณาให้คะแนน

นิภา ศรีไพโรจน์ (2527 : 102) ได้กล่าวถึงเรื่องเทคนิคการเก็บข้อมูลในการประเมินภาคปฏิบัติไว้ว่า การสังเกตโดยผู้สังเกตเข้าไปร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรม หมายถึง การสังเกตที่ผู้สังเกตเข้าไปมีส่วนร่วมหรือคลุกคลีในหมู่ผู้ถูกสังเกต และอาจร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน คือ อาจเข้าไปอยู่ในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่ง นอกจากนี้วิธีการสังเกตอาจเป็นการสังเกตโดยผู้สังเกตสังเกตอยู่ภายนอกวงของผู้ถูกสังเกต และผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกสังเกต คือ สังเกตในฐานะเป็นบุคคลภายนอก ไม่เข้าร่วมกระทำกิจกรรมกับผู้ถูกสังเกต

ส. วาสนา ประवालพฤษ์ (2527 : 3 - 5) ได้กล่าวว่าในการประเมินภาคปฏิบัติมักจะใช้เทคนิคต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การสังเกต การสังเกตที่ดี จะต้องปล่อยให้ผู้ถูกสังเกตอยู่ในสภาพการณ์ตามปกติ เพื่อจะได้ข้อมูลตามความเป็นจริง การสังเกตอาจจะทำได้โดยผู้สังเกตเข้าไปอยู่ในกลุ่มด้วยเปรียบเสมือนเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของกลุ่ม หรือผู้สังเกตจะแอบดูอยู่ที่อื่น โดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวก็ได้ ในการสังเกตจะต้องวางแผนเสียก่อนที่ว่า จะสังเกตเมื่อไร สังเกตอะไรบ้าง ตั้งจุดมุ่งหมายของการสังเกตแต่ละครั้ง นอกจากนั้น จะต้องเตรียมบันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น มาตรฐานประมาณค่า การบันทึกต่าง ๆ แบบสำรวจพฤติกรรม เป็นต้น

2. การจัดอันดับ (Ranking) การจัดอันดับเป็นวิธีการที่จะเรียงลำดับนักเรียนในคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดให้ ซึ่งสามารถจะใช้ในการวัดวิธีการหรือผลงานก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะใช้ในการวัดผลมากกว่าการจัดอันดับจะมีความเชื่อมั่นสูงขึ้น ถ้าจัดอันดับคุณสมบัติใดคุณสมบัติหนึ่ง ที่จำเพาะและมีคำจำกัดความของคุณสมบัตินั้นชัดเจน แต่ถ้าจัดอันดับหลายอย่างในคราวเดียวกัน

จะทำให้ความเชื่อมั่นต่ำลง ตัวอย่างเช่น ในการเรียนขับรถ ครูจัดอันดับเกี่ยวกับความสามารถในการหยุดรถอย่างเดียว ไม่ใช่จัดอันดับความสามารถในการใช้รถ (ซึ่งรวมท้านั่ง การออกรถ การจับพวงมาลัย การจอดรถ เป็นต้น) ในการจัดอันดับคุณภาพผลงาน ซึ่งมักจะใช้มากในการทดสอบการปฏิบัตินั้น ครูอาจจะแบ่งคุณภาพของผลงานออกเป็นหลายประการ แล้วจัดอันดับที่ละคุณภาพ การจัดอันดับผลงานจะทำได้ง่ายและสะดวกขึ้น ถ้าใช้หลักแบ่งที่ละ 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1 จากผลงานทั้งหมดนำมาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสูง ปานกลางและต่ำ

2.2 นำกลุ่มปานกลางมาพิจารณา แล้วแบ่งเป็น 3 กลุ่มอีกครั้ง หลังจากนั้น

พิจารณากลุ่มสูง แบ่งเป็น 3 กลุ่มเช่นกัน แล้วพิจารณากลุ่มต่ำในทำนองเดียวกัน

2.3 กำหนดให้กลุ่มสูงเป็นกลุ่ม 9, 8, 7 ซึ่ง 9 คือ กลุ่มที่มีผลงานดีที่สุดในกลุ่มที่สูง และ 7 คือกลุ่มที่มีผลงานต่ำที่สุดของกลุ่มสูง และให้กลุ่มปานกลางเป็น 6, 5, 4 ในทำนองเดียวกันกลุ่มต่ำเป็น 3, 2, 1 ทั้งนี้ตัวเลขที่มีค่าสูงจะแทนคุณภาพของงานที่สูง

2.4 นำผลงานที่เป็นช่วงต่ออายุระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มกลาง และกลุ่มกลางกับกลุ่มต่ำมาพิจารณาอีกครั้ง กล่าวคือ พิจารณาในกลุ่มที่ 7 และ 6 ว่าควรมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนกลุ่มกันบ้างไหม เพราะเป็นช่วงต่อระหว่างกลุ่มสูงและปานกลางที่ได้แบ่งไว้อย่างหยาบๆ ในขั้นที่ 1 อาจมีสลับที่กันบ้าง แล้วทำเช่นเดียวกันกับในกลุ่ม 4 และ 3 อันเป็นช่วงต่อระหว่างกลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำ

2.5 ถ้าต้องการจะประเมินเป็นแบบ 9 กลุ่ม ก็ใช้เลขที่กลุ่มนั้นแทนคะแนนได้เลย หรือต้องการจัดอันดับให้เป็นที่ 1, 2, 3, ... จนถึงที่สุดท้ายก็พิจารณาทีละกลุ่ม จัดเรียงอันดับได้และควรตรวจสอบอันดับที่ในระหว่างช่วงต่อของแต่ละกลุ่มด้วย

3. มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) มาตรฐานประมาณค่าเป็นเครื่องมือที่ใช้มากในการประเมินการปฏิบัติ มาตรฐานประมาณค่ามีหลายรูปแบบ แต่ที่นิยมใช้มากที่สุดที่จัดคุณลักษณะให้มีลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งจะแบ่งระดับคุณลักษณะนั้นตามระดับสูง - ต่ำ โดยจะกำหนดเป็น 2 ระดับขึ้นไปจนถึงประมาณ 10 ระดับ โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1 กำหนดคุณลักษณะที่จะวัดพร้อมทั้งความหมายของคุณลักษณะนั้น ๆ

ให้ชัดเจน

3.2 กำหนดมาตราที่จะวัดว่าจะให้มีกี่ระดับ โดยเขียนเป็นตัวเลขกำหนดไว้ พร้อมทั้งให้คำอธิบายคุณลักษณะในระดับต่าง ๆ โดยย่อเพื่อแทนระดับที่แตกต่างกันนั้น ๆ

ผู้ใช้เครื่องมือนี้จะพิจารณาว่าบุคคลที่เราสังเกตนั้นมีคุณสมบัติอยู่ในระดับใด ความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากมาตรฐานประมาณค่า นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สังเกต และความไม่มีอคติแล้ว ยังขึ้นอยู่กับกำหนัดความหมายของคุณสมบัติที่กำลังพิจารณาอีกด้วย ดังนั้นจะต้องกำหนดความหมายของคุณสมบัติให้ชัดเจน และเป็นคุณสมบัติย่อยเช่นเดียวกับการจัดอันดับ

4. แบบสำรวจพฤติกรรม (Checklists) แบบสำรวจพฤติกรรมมักจะมีรายการของพฤติกรรมให้ผู้สังเกตบันทึกว่าพฤติกรรมนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่ โดยส่วนใหญ่มักจะบอกเพียงว่ามีหรือไม่มี

ในการสังเกตการปฏิบัติงาน บางครั้งอาจให้ผู้สังเกตบันทึกลำดับที่ของการปฏิบัติหรือลำดับที่ของพฤติกรรมตามลำดับ ตั้งแต่ 1 เป็นต้นไปก็ได้ ซึ่งในลักษณะนี้ก็จะทำให้มองเห็นภาพรวมของการปฏิบัติงานอีกด้วย

5. การบันทึกต่างๆ (Records, Anecdotal Records) การบันทึกในกลุ่มนี้มักจะเป็นวิธีการที่ไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้อย่างชัดเจนเหมือนวิธีอื่น ๆ ผู้บันทึกค่อนข้างจะมีอิสระในการที่จะบันทึกลงไปมากกว่าเครื่องมือชนิดอื่น ๆ การบันทึกเพียงครั้งเดียว อาจไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีความหมายนัก แต่การบันทึกอย่างต่อเนื่องหลาย ๆ ครั้ง จะให้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น ในการบันทึกผู้สังเกตจะเขียนถึงพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ไม่ใส่ความเห็นลงไปด้วย ยกเว้นในกรณีที่ต้องการให้ใส่ความเห็นก็จะเขียนแยกในส่วนที่แสดงความคิดเห็นอย่างชัดเจน ฯลฯ

อย่างไรก็ตามในการสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียนควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ คือ

1. มีจุดมุ่งหมายในการสังเกตที่แน่นอนและชัดเจน
2. ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการสังเกตก่อนการสังเกตจริง
3. ควรใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต เช่น มาตรฐานประมาณค่า การบันทึกต่าง ๆ แบบสำรวจพฤติกรรม หรืออาจจะเป็นเครื่องมือด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การบันทึกภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และแถบบันทึกเสียง เป็นต้น
4. ต้องสังเกตอย่างพิถีพิถัน
5. จัดบันทึกรายละเอียดที่ต้องการสังเกตไว้โดยทันที
6. บันทึกเฉพาะสิ่งที่สังเกตเห็นเท่านั้น
7. การสังเกตต้องกระทำภายใต้เงื่อนไข เวลา และสถานที่ที่เหมาะสม
8. ผู้สังเกตต้องขจัดอคติส่วนตัวให้เหลือน้อยที่สุดหรือไม่มียึดถือในการประเมินเลย

ยิ่งดี คือ มีความตั้งใจในการสังเกต มีความไวในการใช้ประสาทสัมผัส มีความไวในการรับรู้ และสื่อความหมาย มีความละเอียดประณีต มีความสามารถในการวินิจฉัยวิเคราะห์และมีประสบการณ์ในการสังเกต

จากเทคนิคการเก็บข้อมูลในการประเมินภาคปฏิบัติ ผู้วิจัยเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต และบันทึกผลการสังเกตหรือผลการประเมิน โดยใช้มาตรฐานประมาณค่า

2.7 การตรวจให้คะแนนการประเมินภาคปฏิบัติ

การเลือกรูปแบบการตรวจให้คะแนนในการประเมินภาคปฏิบัตินั้น ควรทำก่อนที่จะออกข้อสอบ โดยต้องคำนึงถึงวิธีการที่มีประสิทธิภาพ และมีความเชื่อมั่นสูงมาใช้ในการตรวจให้

คะแนน ดังที่ เซาวนา ซวลิตซัง (2534 : 45 - 50) ได้กล่าวถึงการตรวจให้คะแนนการประเมินภาคปฏิบัติ ดังนี้

1. การตรวจให้คะแนนการประเมินการจำแนก เป็นการตรวจให้คะแนนเช่นเดียวกับแบบถูก - ผิด จับคู่ เลือกตอบ เต็มค่า หรือบรรยายตามชนิดของข้อสอบที่ใช้ในการประเมินสำหรับเด็กเล็ก ๆ หรือผู้ถูกประเมินที่เขียนหนังสือไม่ได้ก็จำเป็นต้องใช้แบบปากเปล่า ในกรณีเช่นนี้ขณะดำเนินการประเมิน ครูหรือผู้ดำเนินการประเมินจะต้องบันทึกคำตอบนักเรียนแต่ละคำตอบของนักเรียนแต่ละคนลงไปในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้

การให้คะแนน ถ้านักเรียนตอบโดยบันทึกคำตอบในแต่ละข้อด้วยข้อความหนึ่งหรือประโยคหนึ่ง ก็ให้คะแนนโดยใช้วิธีเดียวกับการให้คะแนนแบบบรรยายสั้น ๆ ซึ่งอาจจะให้คะแนนเป็น ถูกได้ 1 ผิดได้ 0 หรือถูกต้องสมบูรณ์ได้ 2 ถูกไม่สมบูรณ์ได้ 1 ผิดได้ 0 เป็นต้น การกำหนดคะแนนเต็มในแต่ละข้ออาจไม่เท่ากันก็ได้ขึ้นอยู่กับน้ำหนักความสำคัญและความเหมาะสม

2. การตรวจให้คะแนนการประเมินสถานการณ์จำลอง และตัวอย่างงาน วิธีการให้คะแนน "กระบวนการทำงาน" หรือ "ผลงาน" เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อการแปลผลการประเมิน การปฏิบัติให้ได้ความหมายที่ถูกต้อง จึงจำเป็นที่จะต้องเลือกใช้หรือสร้างเครื่องมือ ด้วยความระมัดระวัง การสร้างเครื่องมือจะต้องพิจารณาถึงความเชื่อมั่นในการวัด ความสะดวกสำหรับครูผู้ใช้ และความเหมาะสมของชิ้นงาน เครื่องมือที่ใช้กันมากในการให้คะแนน ได้แก่ แบบตรวจสอบ (Checklists) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scales) และแบบบันทึกย่อ (Anecdotal Forms)

การให้คะแนนโดยใช้แบบตรวจสอบและมาตรฐานประมาณค่า เป็นแบบที่อยู่ในรูปของมาตราวัด (Scales) แบบต่าง ๆ ดังนี้

1. มาตรฐานการวัดเชิงปริมาณ (Quantitative Scales) เป็นการให้คะแนนในรูปความถี่ของพฤติกรรมที่ปรากฏออกมา ครูผู้ให้คะแนนจะต้องสังเกตพฤติกรรมในกระบวนการทำงานหรือผลงานของนักเรียน และบันทึกความถี่ลงในแบบฟอร์มที่จัดเตรียมไว้สำหรับงานนั้น ๆ มาตรฐานการวัดส่วนใหญ่ จะมีระดับน้ำหนักของคะแนนอยู่ระหว่าง 2 ถึง 5 ระดับ

2. มาตรฐานการวัดเชิงคุณภาพ (Qualitative Scales) เป็นการพิจารณาพฤติกรรมของนักเรียนในรูประดับคุณภาพของงานว่า ดีมากน้อยเพียงใด มักนิยมใช้ระดับน้ำหนักของคะแนน 3 หรือ 5 ระดับ

3. มาตรฐานการวัดสถานภาพ (Status Scales) เป็นการพิจารณาในรูป "ความดี" ของพฤติกรรมของนักเรียน เปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิง แล้วตัดสินว่า "สูงกว่า" หรือ "ต่ำกว่า" ระดับเฉลี่ยในกลุ่มอ้างอิงโดยทั่วไปนิยมใช้ 2 หรือ 5 ระดับ

4. มาตรฐานการวัดเชิงพรรณนา (Descriptive Scales) เป็นการให้คะแนนตามระดับการปฏิบัติงาน หรือลักษณะของงานตามที่บรรยายไว้

5. มาตรฐานวัดผลงาน (Product Scales) เป็นการให้คะแนนผลงานของนักเรียน โดยนำไปเทียบกับผลงานที่เป็นเกณฑ์ในแต่ละระดับ

การตรวจให้คะแนนการประเมินภาคปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น จำเป็นที่จะต้องมีเกณฑ์หรือมาตรฐานที่จะใช้เป็นหลักในการพิจารณาตัดสินผลการปฏิบัติงาน การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไม่ได้ดูเพียงแต่ลักษณะเนื้อหาของกิจกรรมเท่านั้น แต่จะต้องพิจารณาแบบประเมินที่ผ่านกระบวนการในการวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความสอดคล้องกันของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้ประเมินเป็นผู้กำหนดขึ้นว่าสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การให้คะแนนที่มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นสูง ที่สามารถใช้ประเมินความสามารถในทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ซึ่งการกำหนดข้อปฏิบัติให้ผู้ถูกประเมินแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติออกมาและให้คะแนนเป็นตัวกำหนด เพื่อป้องกันระดับของพฤติกรรมของวิธีการปฏิบัติงานและผลงานที่ได้ โดยการสังเกตและวัดด้วยแบบประเมินที่ผู้ประเมินอย่างน้อย 2 คน สามารถนำผลการประเมินมาตัดสินได้ว่า ผู้ถูกประเมินมีความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ขั้นพื้นฐานได้ในระดับใด

2.8 เกณฑ์การให้คะแนน

2.8.1 ความหมายของเกณฑ์การให้คะแนน

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของเกณฑ์การให้คะแนนไว้หลายท่าน ดังนี้

นิตโก้ (Nitko, 1983 : 264) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) ไว้ว่า เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่ถูกพัฒนาโดยครูหรือผู้ประเมินที่ใช้วิเคราะห์ผลงาน หรือกระบวนการที่ผู้เรียนได้พยายามสร้างขึ้น

กรมวิชาการ (2539 : 54 - 59) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นแนวทางในการให้คะแนน (Scoring Guide) ซึ่งจะต้องกำหนดเป็นมาตรวัด (Scale) และรายการคุณลักษณะที่บรรยายถึงความสามารถในการแสดงออกของแต่ละจุดในมาตรวัดอย่างชัดเจน จึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยทำให้เป้าหมายการแสดงออกของนักเรียนมีความชัดเจนขึ้น นำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์หรือสมรรถภาพที่สำคัญของมาตรฐานการศึกษาได้

เสาวนีย์ เกียรติ (2540 : 159) ได้กล่าวว่า เกณฑ์การให้คะแนนเป็นเครื่องมือในการให้คะแนนที่ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ (Criteria) ที่จะใช้พิจารณางานหนึ่ง ๆ และคำอธิบายระดับคุณภาพของแต่ละประเด็นประเมิน ซึ่งอาจเรียงลำดับตั้งแต่ดีเลิศไปจนถึงต้องปรับปรุง หรือให้เป็นระดับตัวเลขตั้งแต่มากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด ประเด็นประเมินอาจกำหนดเพิ่มเติมได้หลายข้อคำอธิบายระดับคุณภาพควรอธิบายให้ชัดเจนที่สุด กระชับที่สุด และเป็นคำอธิบายที่สามารถบอกได้ว่า ทำไมจึงต้องดีเลิศ ดี ต้องปรับปรุง

บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2544 : 106) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์การให้คะแนนไว้ว่า เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแนวทางในการให้คะแนนผลการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สำหรับใช้

ประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้เรียน แนวทางให้คะแนนอาจทำในรูปของมาตราประเมินค่าหรือแบบตรวจสอบรายการ

จากความหมายของเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) ข้างต้นนั้น พอสรุปได้ว่า เกณฑ์การให้คะแนน หมายถึง แนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อบอกระดับของพฤติกรรมในการกระทำกิจกรรม ด้วยการพิจารณาจากคุณภาพของกระบวนการการทำงานและผลลัพธ์หรือสิ่งที่ครูผู้สอนหรือผู้ประเมินต้องการ โดยได้มาจากการผลการประเมินของผู้ตรวจให้คะแนน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนนี้ ทำให้ผู้ตรวจในการให้คะแนนเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ ทำให้เป้าหมายของการแสดงออกของผู้เรียนมีความชัดเจนขึ้นและนำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์หรือสมรรถภาพที่สำคัญของมาตรฐานการศึกษาได้

2.8.2 ประเภทของเกณฑ์การให้คะแนน

นิตโก้ (Nitko, 1983 : 266) ได้จำแนกประเภทของเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) ออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. Holistic Rubrics เป็นประเภทที่ประเมินหรือให้คะแนนด้านผลผลิต หรือกระบวนการทำงานได้ในภาพรวม ไม่มีการจำแนกเป็นองค์ประกอบเฉพาะ เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ง่าย ลดเวลาในการประเมินต่อนักเรียน 1 คน เมื่อผู้ประเมินนำไปใช้ จะรายงานผลการประเมินคุณลักษณะของการปฏิบัติงานในภาพรวม

2. Analytic Rubrics เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่แยกส่วนหรือองค์ประกอบคุณลักษณะของผลงานหรือกระบวนการ โดยที่ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาและประเมินทีละด้าน แล้วนำแต่ละส่วนหรือองค์ประกอบของคุณลักษณะมารวมกันเป็นคะแนนรวม รายละเอียดเหล่านี้เป็นสิ่งที่มิใช่ประโยชน์ต่อการนำไปใช้ หรือวินิจฉัยเด็กให้เข้าใจถึงสิ่งที่คาดหวังในการปฏิบัติแต่ละด้าน เกณฑ์การให้คะแนนประเภทนี้มีประโยชน์ช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียนแม้จะใช้เวลาในการประเมินมากกว่าในแบบ Holistic Rubrics ก็ตาม

3. Annotated Holistic Rubrics ผู้ประเมินจะประเมินแบบ Holistic Rubrics ก่อนแล้วจึงประเมินแยกส่วนอีกบางคุณลักษณะที่เด่นๆ เพื่อใช้เป็นผลสะท้อนในบางคุณลักษณะของผู้เรียน

การให้คะแนนแบบ Holistic Rubrics ใช้ได้ง่าย และใช้เพียงไม่กี่ครั้งต่อผู้เรียน 1 คน จะเป็นการประเมินในภาพรวมของทุกคุณลักษณะในการปฏิบัติงาน ส่วนการให้คะแนนแบบ Analytic Rubrics จะใช้บ่อยครั้งโดยจะประเมินแยกในแต่ละคุณลักษณะของงาน ซึ่งการประเมินแบบนี้ จะมีประโยชน์เมื่อสนใจจะวินิจฉัยหรือช่วยเหลือผู้เรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจในแต่ละส่วนหรือแต่ละคุณลักษณะของการปฏิบัติงานนั้น ๆ หรือไม่ ซึ่งจะมีส่วนให้ครูได้ช่วยเสริมสร้างหรือพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละคุณลักษณะของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

ส่วนแบบ Annotated Rubrics จะรวมข้อจำกัดของ Holistic และ Analytic ไว้ด้วยกัน เริ่มด้วยการประเมินในภาพรวมของการปฏิบัติงานด้วย Holistic แล้วผู้ประเมินเลือกประเมินอีกเพียงบางคุณลักษณะของงานแบบ Analytic ซึ่งการประเมินเพียงบางคุณลักษณะนี้จะไม่ผลต่อการเปลี่ยนแปลงคะแนนที่ประเมินแบบ Holistic ประโยชน์ ก็คือ จะมีความรวดเร็วในการประเมินและเป็นการให้ผู้ประเมินได้เลือกประเมินเฉพาะบางคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่โดดเด่นเพียงไม่กี่องค์ประกอบ เพื่อเป็นผลสะท้อน (Feedback) ให้แก่ผู้เรียน แต่ไม่มีประโยชน์ในการวินิจฉัยผู้เรียนว่าบกพร่องในคุณลักษณะใด เพราะหลาย ๆ คุณลักษณะไม่ได้ถูกประเมิน

บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2544 : 90) ได้กล่าวว่า การพิจารณาเกณฑ์การให้คะแนน ถ้าพิจารณาตามลักษณะของงานหรือกิจกรรม สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ กฎเกณฑ์การให้คะแนนแบบทั่วไป (General Rubric) สำหรับใช้ประเมินงานหรือกิจกรรมหลาย ๆ ชั้นที่อยู่ในกรอบเนื้อเรื่องเดียวกัน และเกณฑ์การให้คะแนนแบบเฉพาะ (Specific Rubric) เป็นแนวทางในการให้คะแนนทั่วไป ที่เขียนให้เฉพาะเจาะจงกับการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมแต่ละชั้น ถ้าพิจารณาตามเกณฑ์หรือองค์ประกอบของการให้คะแนน ก็ยังแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ เกณฑ์รวม (Holistic) เป็นการพิจารณาผลงานของผู้เรียนในภาพรวมว่ามีคุณภาพในระดับใด และ เกณฑ์ย่อย (Analytic) เป็นการพิจารณาผลงานของผู้เรียนแยกเป็นรายด้าน

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) ที่ใช้ในการตรวจให้คะแนนในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบ (Specific Rubric) โดยกำหนดระดับคุณภาพหรือน้ำหนักการให้คะแนนไว้ 4 ระดับในแต่ละข้อปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.8.3 ขั้นตอนในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนไว้หลายท่าน ดังนี้

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2540 : 47 - 55) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียน วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละจุดประสงค์หรือแต่ละหัวเรื่อง (Theme) เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แล้วจะเกิดผลการเรียนรู้อะไรบ้าง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนไม่จำเป็นจะต้องมีครบทุกประเภท ทุกครั้งที่นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ บางครั้งในการวางแผนการสอน ครูคาดหวังในผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพียงกระบวนการอย่างเดียว บางครั้งครูคาดหวังทั้งกระบวนการและผลงาน

ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นที่จะต้องประเมิน การกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินอาจให้นักเรียนร่วมกันเสนอความคิดเห็นในการกำหนดประเด็นประเมินผลการเรียนรู้แต่ละอย่างของเขาเอง เช่น ครูกำหนดว่า ถ้าเราจะดูคนดีจะดูอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันเสนอประเด็นที่จะดูคนดี ซึ่งมีประเด็นมากมายเป็นของนักเรียนเอง แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากในการวางแผนการสอน

ครูผู้สอนได้มีการคาดหวังความสำเร็จจากการเรียนรู้ของนักเรียนเอาไว้ล่วงหน้าแล้ว จึงควรกำหนดรายการประเมินที่สำคัญ ๆ ของความสำเร็จจากการเรียนแต่ละด้านเอาไว้ล่วงหน้าด้วย เพื่อจะได้แจ้งให้นักเรียนทราบและเพื่อการตรวจสอบผลงานของนักเรียน

ขั้นที่ 3 คัดเลือกประเด็นประเมินผลที่สำคัญ การกำหนดประเด็นที่จะต้องประเมิน เราจะพบว่า ในผลการเรียนรู้หนึ่งอย่าง จะมีประเด็นที่ต้องการประเมินมาก โดยเฉพาะถ้าเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นประเมินด้วยแล้ว จะมีมุมมองในการประเมินที่หลากหลายหรือรวมประเด็นที่สำคัญ ๆ

ขั้นที่ 4 เลือกรูปแบบในการสร้างเกณฑ์ การประเมินโดยการสร้างเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพิจารณาตัดสินให้คะแนน (Scoring Rubric) มีรูปแบบในการสร้าง 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 การให้คะแนนแบบรวมองค์ประกอบ (Holistic Scoring Rubric) การสร้างเกณฑ์การประเมินแบบรวมองค์ประกอบ หมายถึง การให้คะแนนผลการเรียนรู้โดยรวมทุกประเด็นที่กำหนดเพื่อการประเมิน แล้วเขียนอธิบายคุณภาพของผลการเรียนรู้แต่ละระดับ

รูปแบบที่ 2 การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic Scoring Rubric) การสร้างเกณฑ์การประเมินแบบแยกองค์ประกอบ หมายถึง การให้คะแนนโดยการแยกองค์ประกอบของสิ่งที่จะประเมิน เพื่อให้มองเห็นคุณภาพของงาน หรือความสามารถของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ผลการประเมินจะบ่งบอกถึงจุดเด่น จุดด้อยของแต่ละประเด็นประเมินได้ชัดเจน การสร้างเกณฑ์การประเมินในรูปแบบนี้จะต้องเขียนคำอธิบายคุณภาพของงานในแต่ละองค์ประกอบ และแต่ละระดับขององค์ประกอบให้ชัดเจน

ขั้นที่ 5 กำหนดค่าระดับคุณภาพในการประเมิน ค่าระดับคุณภาพ คือ ตัวเลขที่บ่งบอกถึงคะแนนการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งผู้สอนเป็นผู้กำหนด หรืออาจจะให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดค่าระดับคุณภาพก็ได้ ตัวเลขค่าระดับคุณภาพอาจจะมีระดับ 0-1-2-3 หรือ 0-1-2-3-4 หรือ 0-3-4-5-6 หรือ 0-10-15-20 ในกรณีที่กำหนดค่าระดับต่ำสุดที่เลข 0 นั้นหมายถึง นักเรียนไม่มีผลการเรียนรู้ หรือไม่มี ผลงานเข้ารับการประเมินหรือไม่ได้ดำเนินการตามรายการประเมินนั้น และการกำหนดค่าระดับจาก 0 - 10 แสดงว่าผู้กำหนดค่าระดับคุณภาพพิจารณาแล้วเห็นว่า คุณภาพของงานหรือสิ่งที่จะประเมินควรมีคะแนนสูงสุดคือ 10 เช่น การกำหนดค่าระดับในการประเมินการแข่งขันทักษะทางวิชาชีพ ระดับเขตการศึกษา ผู้เข้าแข่งขันเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากจังหวัดมาแล้ว ถือว่าเคยผลิตผลงานที่มีคุณภาพมาก่อน

ขั้นที่ 6 บรรยายคุณภาพการประเมินแต่ละระดับ เมื่อได้เลือกรูปแบบในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และกำหนดตัวเลขค่าระดับแล้ว จะต้องเขียนคำอธิบายขอบข่ายการพิจารณาตัดสินให้คะแนนแต่ละระดับคุณภาพให้ชัดเจน ผลงานหรือกระบวนการในลักษณะไหนอย่างไร จึงมีคุณภาพระดับ 4 ลักษณะไหนอย่างไรจึงจะมีคุณภาพระดับ 3 ระดับ 2 และระดับ 1 คำบรรยายคุณภาพแต่ละระดับ จะเกิดประโยชน์สูงสุด ถ้าครูผู้สอนสามารถจัดทำขึ้นมา และได้

มอบให้กับนักเรียนไปล่วงหน้าพร้อมกับมอบภาระงานให้กับนักเรียน เพราะคำตอบบรรยายคุณภาพแต่ละระดับ จะเป็นเครื่องมือให้นักเรียนได้ตรวจสอบและพัฒนาผลงาน หรือกระบวนการทำงานของตนเอง หรือของกลุ่มได้ตลอดเวลา ผลงานของนักเรียนจะเป็นผลงานที่ดี ขึ้นอยู่กับการที่ครูเขียนคำบรรยายคุณภาพแต่ละระดับเอาไว้ล่วงหน้า จะทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์การประเมิน ครูสามารถนำเอาข้อเสนอของนักเรียนมาปรับปรุงคำอธิบายในตอนหลังก็ได้ ซึ่งก็คงไม่แตกต่างจากที่ครูได้กำหนดไว้เดิมมากนัก

ขั้นที่ 7 กำหนดคะแนนการตัดสินระดับคุณภาพ การประเมินผลงานหรือชิ้นงาน เรามักจะได้ยินคำพูดเชิงการบ่งบอกถึงการจัดระดับคุณภาพ (เกรด) ของผลงาน เช่น พูดว่าผลงานชิ้นนั้นดีมาก ชิ้นนั้นดี ชิ้นนั้นพอใช้แต่ไม่เคยบอกว่า คะแนนระหว่างเท่าไรถึงเท่าไรที่แสดงว่าผลงานดีมาก การกำหนดคะแนนการตัดสินระดับคุณภาพเป็นการกำหนดช่วงคะแนนจากการประเมินผลการเรียนรู้

เสาวนีย์ เกียรติ (2540 : 159) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ดูงานแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนดูตัวอย่างของงานที่ดี และชิ้นงานที่ไม่ค่อยดี แล้วบอกถึงลักษณะว่าขั้นที่ดีมีลักษณะอย่างไร ที่ไม่ดีมีลักษณะอย่างไร

ขั้นที่ 2 กำหนดแนวทาง จากประเด็นแรกให้ช่วยกันตรวจสอบดูว่า งานที่ดีนั้นจะต้องดูอะไรบ้าง

ขั้นที่ 3 คำอธิบายระดับคุณภาพต่าง ๆ ในแต่ละแนวทางนั้นให้อธิบายว่าระดับสูงสุดมีลักษณะอย่างไร แล้วเติมส่วนที่อยู่ตรงกลางลงไป

ขั้นที่ 4 ฝึกหัดกับงานตัวอย่าง ให้นักเรียนลองใช้รูบริกกับงานที่ให้ดูเป็นตัวอย่างในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 5 หัดใช้ในการประเมินตนเองและให้เพื่อนประเมิน ให้นักเรียนทำในระหว่างที่นักเรียนกำลังทำงาน ให้หยุดเป็นระยะ ๆ เพื่อประเมินตนเองและให้เพื่อนประเมิน

ขั้นที่ 6 ทบทวนให้โอกาส นักเรียนทบทวนและปรับปรุงงานของเขาโดยดูจากผลสะท้อนที่ได้จากขั้นตอนที่ 5

ขั้นที่ 7 ครูประเมิน ครูใช้รูบริกที่นักเรียนใช้นั้น เพื่อประเมินผลงานของนักเรียน

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2544 : 94) กล่าวว่า การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินผลภาคปฏิบัติต้องมีส่วนประกอบในการดำเนินการสร้างที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดการปฏิบัติให้ชัดเจน

1.1 ระบุชนิดของการปฏิบัติว่าเป็นทักษะวิธีการทำหรือผลงานสำเร็จที่สร้างขึ้น

1.2 กำหนดจุดสนใจของการประเมินว่า สนใจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

1.3 กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติที่สะท้อนคุณลักษณะที่สำคัญของการปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 2 ออกแบบกิจกรรมสำหรับใช้ประเมิน ดังนี้

2.1 ระบุลักษณะของงานหรือกิจกรรมว่า เป็นผลงานหรือการปฏิบัติตามที่มอบหมายให้ทำหรือเป็นการแสดงออกที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

2.2 กำหนดรายการของงานหรือกิจกรรม ได้แก่ นิยามจุดหมายของการปฏิบัติเงื่อนไข สถานการณ์ของการปฏิบัติ และเกณฑ์มาตรฐาน

2.3 กำหนดจำนวนชิ้นงานหรือกิจกรรมให้ทำว่าจะใช้เพียงงานเดียวหรือหลายงานจึงจะเพียงพอในสภาพการณ์นั้น

ขั้นที่ 3 ให้คะแนนและจัดบันทึกผล ดังนี้

3.1 ระบุรูปแบบการให้คะแนนที่ใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบใด เช่น แบบทั่วไปหรือแบบเฉพาะเนื้อหา และแบบเกณฑ์รวมหรือแบบเกณฑ์ย่อย

3.2 กำหนดวิธีการจัดบันทึกว่าเป็นแบบตรวจสอบรายการ มาตรฐานประเมินค่า การปฏิบัติ การจัดบันทึกพฤติกรรมตามช่วงเวลา หรือการจัดจำแนกตาม

3.3 ระบุผู้ประเมินว่าจะให้ใครเป็นผู้สังเกตและประเมิน ผลการปฏิบัติจะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอน ครูที่เคยสอน ตัวผู้เรียนเอง หรือเพื่อน ๆ ในกลุ่ม

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีแบบผสมผสานจากแนวความคิดของนักการศึกษา ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น นำมาสร้างเป็นเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

2.8.4 ความสำคัญของเกณฑ์การให้คะแนน

นิตโก้ (Nitko, 1983 : 267 - 268) กล่าวว่า การประเมินศักยภาพของผู้เรียนโดยให้ลงมือปฏิบัติ นั้น โดยที่ไม่มีคำเฉลยหรือคำตอบถูกที่แน่ชัดลงไปเหมือนแบบทดสอบเลือกตอบ การประเมินผลงานแต่ละชิ้นของผู้เรียนที่ได้ลงมือปฏิบัติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องประเมินคุณภาพของงานอย่างเป็นปรนัย ซึ่งเป็นการยากที่จะทำได้ และได้ค้นพบการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนหรือ Rubric ขึ้นมาเพื่อกำหนดแนวทางในการตัดสินอย่าง ยุติธรรมและปราศจากความลำเอียง

Rubric ต้องมีความชัดเจนในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างพอเพียงถึงขนาดที่ผู้ประเมิน 2 คน สามารถใช้ Rubric เดียวกันประเมินชิ้นงานของผู้เรียนชิ้นเดียวกัน แล้วให้คะแนนได้ตรงกัน และระดับของความสอดคล้องในการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คนที่ประเมินอย่างเป็นอิสระจากกัน จึงจะเรียกว่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ของการประเมิน

ไวเนอร์ และ โคเฮน (Wiener & Cohen, 1994) ได้กล่าวถึงความสำคัญของรูบริกไว้ว่ามีประโยชน์อย่างมากต่อการประเมิน ทั้งนี้เพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้การคาดหวังของครูที่มีต่อผลงานของนักเรียนบรรลุผลสำเร็จได้ โดยนักเรียนจะเกิดความเข้าใจ และสามารถใช้รูปรีดต่อการประเมินและพัฒนาชิ้นงานของตน
2. ช่วยให้ครูเกิดความกระจำจชัดยิ่งขึ้นว่าต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือพัฒนาการอะไรบ้าง
3. ช่วยให้นักเรียนสามารถระบุคุณลักษณะจากงานที่เป็นตัวอย่างได้ โดยใช้รูปรีดตรวจสอบ
4. ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการปฏิบัติงานเพื่อสู่ความสำเร็จได้
5. เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี
6. ช่วยให้นักเรียนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้สนับสนุน ผู้สังเกต ได้เกิดความเข้าใจเกณฑ์ในการตัดสินผลงานนักเรียนที่ครูใช้
7. ช่วยในการให้เหตุผลประกอบการให้เกรดนักเรียนได้
8. ช่วยเพิ่มคุณภาพผลงานของนักเรียน

2.8.5 การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

ส. วาสนา ประवालพฤษ์ (2533 : 39 - 42) ได้เสนอวิธีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) ไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. Holistic Score คือ กำหนดภาพรวมเพียงคะแนนเดียวสำหรับงานหรือการปฏิบัตินั้น ๆ
2. Analytic Score คือ กำหนดการพิจารณาเป็นประเด็นต่าง ๆ แยกกันในงานชิ้นเดียว โดยส่วนใหญ่จะพิจารณาไม่เกิด 4 ด้าน (ลักษณะ)

โดยทั่วไป เกณฑ์การให้คะแนนจะกำหนดเป็นระดับต่าง ๆ 4 - 5 ระดับ โดยพิจารณาจากเป้าหมายและความคาดหวังในการปฏิบัติงานนั้น ๆ กำหนดระดับสูงสุดแล้วแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ยอมรับได้ (ผ่าน) และยอมรับไม่ได้ (ไม่ผ่าน) แล้วพิจารณาว่าในช่วงของการยอมรับได้นั้นแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ผ่านอย่างดี และผ่านอย่างพอใจ แล้วทำเช่นเดียวกันในช่วงของการไม่ยอมรับหรือไม่ผ่าน ส่วนคะแนนศูนย์คือไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติเพียงเล็กน้อยและไม่ถูกต้องเลย

แนวทางการกำหนดเกณฑ์ (Rubric)

ระดับ 1 ชั้นเริ่มต้น ค้นหา ทำตามแบบ มีข้อผิดพลาด ยังไม่เข้าประเด็นงานไม่สำเร็จ

ระดับ 2 ชั้นพัฒนา ผลงานยังเป็นไปตามแบบ ไม่สมบูรณ์ มีจุดแข็งจุดอ่อน โดยส่วนรวมมีจุดอ่อนมากกว่าจุดแข็ง

ระดับ 3 ชั้นทำได้ ปฏิบัติได้ (ผ่าน) ผลงานมีมาตรฐานค่อนข้างสมบูรณ์ มีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน มีทักษะ

ระดับ 4 ขึ้นมั่นคง มีความสมบูรณ์แน่นอน คงเส้นคงวา มีทักษะและ
ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติ

ระดับ 5 ขึ้นสมควรเป็นตัวอย่าง มีบรรทัดฐาน มีความเด่นเป็นเยี่ยงอย่างได้
และสร้างสรรค์

วิธีกำหนดเกณฑ์ 5 วิธี เพื่อใช้ในการตรวจให้คะแนน มีดังนี้

วิธีที่ 1 แยกประเด็นพิจารณาออกเป็นประเด็นย่อย แล้วทำเป็นตารางพิจารณา
ความถูกต้องในแต่ละประเด็น กำหนดระดับของคะแนนตามจำนวนที่ปฏิบัติถูกต้องในประเด็นเหล่านี้

วิธีที่ 2 การกำหนดระดับความสมบูรณ์ตามเส้นแสดงความต่อเนื่องของ
ความสามารถ (Continuous Ability)

วิธีที่ 3 กำหนดระดับความผิดพลาด พิจารณาความบกพร่องจากคำตอบว่ามี
มากน้อยเพียงใด โดยจะหักจากระดับคะแนนสูงสุดลงมาที่ระดับ

วิธีที่ 4 กำหนดระดับการยอมรับและคำอธิบาย

วิธีที่ 5 ใช้หลักการจัดกลุ่มแบบอิงกลุ่ม

กรมวิชาการ (2539 : 54 - 59) ได้เสนอวิธีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อใช้
ในการตรวจให้คะแนนแบบประเมินผลรวม (Holistic) โดยการแบ่งข้อสอบออกเป็นกองต่างๆ ดังนี้
ข้อสอบที่มีคะแนนระดับสูงสุด ระดับกลาง และระดับต่ำ สามารถเพิ่มกองในการแบ่งระดับคะแนนได้
ทุกระดับคะแนนจะอธิบายถึงการประเมินคำตอบในการแก้ปัญหาหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะ ไม่นำมาใช้ใน
การจัดหมวดหมู่ของนักเรียน ระดับคะแนนในแต่ละข้อไม่จำเป็นต้องเหมือนกันกับการสร้างเกณฑ์
รูบริกเฉพาะ (Specific Rubric) และได้เสนอแนวทางการให้คะแนนแบบรวมองค์ประกอบ (Holistic)
โดยแบ่งวิธีการให้คะแนนได้หลายวิธีดังนี้

วิธีที่ 1 แบ่งงานตามคุณภาพเป็น 3 กอง คือ

กองที่ 1 ได้แก่ งานที่มีคุณภาพเป็นพิเศษและเขียนอธิบายลักษณะของคน
ที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ

กองที่ 2 ได้แก่ งานที่ยอมรับได้และเขียนอธิบายลักษณะของงานที่ยอมรับได้

กองที่ 3 ได้แก่ งานที่ยอมรับได้น้อย หรือยอมรับไม่ได้และเขียนอธิบาย
ลักษณะของงานที่ยอมรับได้น้อย

จากนั้นก็นำงานแต่ละกองมาให้คะแนนเป็น 2 ระดับ คือ

งานกองที่ 1 จะให้คะแนน 6 หรือ 5

งานกองที่ 2 จะให้คะแนน 4 หรือ 3

งานกองที่ 3 จะให้คะแนน 2 หรือ 1

สำหรับงานที่แสดงว่าไม่ได้ใช้ความพยายามเลย ให้คะแนนเป็น 0

วิธีที่ 2 กำหนดระดับความผิดพลาด โดยพิจารณาจากความบกพร่องของ
คำตอบว่ามีมากน้อยเพียงใด แล้วหักจากระดับคะแนนสูงสุดมาที่ระดับ ดังนี้

- คะแนน 4 หมายถึง คำตอบถูกแสดงเหตุผลถูกต้อง แนวคิดชัดเจน
 คะแนน 3 หมายถึง คำตอบถูก เหตุผลถูกต้อง อาจมีข้อผิดพลาดเล็กน้อย
 คะแนน 2 หมายถึง เหตุผลหรือการคำนวณผิดพลาด แต่มีแนวทางที่จะนำ

ไปสู่คำตอบ

คะแนน 1 หมายถึง แสดงวิธีคิดเล็กน้อยแต่ไม่ได้คำตอบ

คะแนน 0 หมายถึง ไม่ตอบหรือตอบไม่ถูกเลย

วิธีที่ 3 กำหนดระดับและคำอธิบาย เช่น

รูปรีของความสามารรถเข้าใจเนื้อหาสาระเขียนได้เป็น 4 ระดับ ดังนี้

4 หมายถึง การสาธิตหรือแสดงออกให้เห็นถึงการเข้าใจที่สมบูรณ์แบบครบถ้วนถูกต้องแม่นยำในหลักการความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงของงานหรือสถานการณ์ที่กำหนด รวมทั้งเสนอแนวคิดใหม่ que แสดงถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงกฎเกณฑ์ หรือลักษณะของข้อมูล

3 หมายถึง การแสดงออกให้เห็นถึงการเข้าใจที่สมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้องในหลักการความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงของงานหรือสถานการณ์ที่กำหนด

2 หมายถึง การแสดงออกให้เห็นถึงการเข้าใจไม่สมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้องในหลักการความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงของงานหรือสถานการณ์ที่กำหนดในบางส่วน

1 หมายถึง แสดงออกให้เห็นถึงการเข้าใจในหลักการความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงของงานหรือสถานการณ์ที่กำหนดน้อยมาก และเข้าใจไม่ถูกต้องในบางส่วน

0 หมายถึง ไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ

มาตรวัตนี้สามารถบรรยายความสามารถการแสดงออกตั้งแต่ว่าระดับ 0 ซึ่งต่ำสุดไปจนถึงระดับ 4 ซึ่งเป็นความสามารถสูงสุด โดยปกติระดับของรูปรีจะต้องมีการพิจารณาว่าระดับใดจะเป็นที่ยอมรับได้ จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไปมีคำอธิบายถึงการแสดงออกที่ยอมรับได้ เพราะนักเรียนแสดงออกถึงความเข้าใจที่สมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้องในหลักการความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงของงานหรือสถานการณ์ที่กำหนด ซึ่งทั้ง 3 วิธีดังกล่าวนี้ พอที่จะสรุปได้ว่า มีส่วนที่เหมือนกัน คือ เป็นการตรวจให้คะแนนที่มองภาพรวมของผลงาน แล้วแยกเป็นกอง ๆ ส่วนที่แตกต่างกันของทั้ง 3 วิธี ก็คือ

วิธีที่ 1 แยกโดยใช้คุณภาพของผลงานเป็นหลัก

วิธีที่ 2 แยกโดยใช้ความผิดพลาดของผลงานเป็นหลัก

วิธีที่ 3 แยกโดยใช้ความสามารถในการอธิบายหรือการแสดงออกให้เห็นถึง

การเข้าใจเป็นหลัก

2.9 ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน

การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน ใช้สูตรในการคำนวณได้หลายสูตร ซึ่งการเลือกใช้สูตรขึ้นอยู่กับจำนวนของผู้ประเมินที่มีจำนวนต่างกัน ดังนี้

1. การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินคนเดียวตรวจผลข้างงาน โดยไม่ให้คะแนนเดิมที่คนตรวจไว้แล้ว อาจหาค่าความสัมพันธ์โดย

ก. ถ้าเป็นคะแนน ใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าความเชื่อมั่น (ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากการตรวจ 2 ครั้ง)

N แทน จำนวนผู้เข้าสอบ

X แทน คะแนนจากการตรวจครั้งที่ 1

Y แทน คะแนนจากการตรวจครั้งที่ 2

ข. ถ้าเป็นการให้อันดับที่ ใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบอันดับที่ของสเปียร์แมน ดังนี้

$$\rho = 1 - \frac{6\sum D^2}{N(N^2 - 1)}$$

เมื่อ ρ แทน ค่าความเชื่อมั่น (สหสัมพันธ์ระหว่างอันดับที่จากการตรวจ 2 ครั้ง)

D แทน ผลต่างของอันดับที่จากการตรวจ 2 ครั้ง

N แทน จำนวนผู้เข้าสอบ

2. การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน

ในกรณีที่ให้ผู้ประเมิน 2 คนตรวจให้คะแนนการปฏิบัติ หรือผลงานของนักเรียนกลุ่มเดียวกันจะได้คะแนนออกมา 2 ชุด นำมาคำนวณหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน 2 ชุดนั้น ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้ก็คือค่าความเชื่อมั่นของการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน ซึ่งสามารถคำนวณได้ 2 แบบ คือ

ก. ถ้าเป็นคะแนน ใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งในกรณีนี้ X คือ คะแนนจากการตรวจของผู้ประเมินคนที่ 1 และ Y คือคะแนนจากการตรวจของผู้ประเมินคนที่ 2

ข. ถ้าเป็นอันดับที่ ใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบอันดับที่ของสเปียร์แมน ซึ่งในกรณีนี้ D คือ ผลต่างของอันดับที่จากผู้ประเมิน 2 คน

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินมากกว่า 2 คน

ในบางครั้งจะมีผู้ประเมินหลายคนตรวจผลงานอย่างอิสระ เช่น ในการประกวดวาดภาพ การตัดสินบทประพันธ์ การสอบสัมภาษณ์ หรือ แม้แต่การประกวดนางงามต่าง ๆ นอกจากนั้น อาจเป็นการสังเกตการปฏิบัติงานที่ใช้ผู้ประเมินหลายคน การคำนวณค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินอาจทำได้ โดยคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างผู้ประเมินแต่ละคู่ ถ้ามีค่าสูงค่าความเชื่อมั่นในแต่ละคู่ของผู้ประเมินใช้ได้ แต่หากจะหาค่าความเชื่อมั่นของคณะผู้ประเมินชุดนี้ อาจคำนวณได้ 2 วิธี ซึ่งทั้ง 2 วิธีนี้ ข้อมูลจะต้องเป็นการจัดอันดับที่ (หากเป็นคะแนนจะต้องแปลงให้เป็นอันดับที่เสียก่อน)

ก. สูตรของกิลฟอร์ด (Guilford, 1965)

$$\bar{r} = 1 - \frac{k(4N+2)}{(k-1)(N-1)} + \frac{12\sum S^2}{k(k-1)N(N^2-1)}$$

เมื่อ $\bar{r}$ แทน ค่าเฉลี่ยของความเชื่อมั่นของผู้ประเมินแต่ละคน

k แทน จำนวนผู้ประเมิน

N แทน จำนวนนักเรียน

S แทน ผลรวมของตำแหน่งที่ของนักเรียนแต่ละคน

ค่า $\bar{r}$ นี้จะเป็นค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ยของผู้ประเมินหนึ่งคน ดังนั้นเมื่อจะหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินทั้งหมด จะต้องปรับขยายด้วยสูตรของสเปียร์แมน บราวน์ ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k\bar{r}}{1+(k-1)\bar{r}}$$

เมื่อ k แทน จำนวนผู้ประเมิน

ข. สูตรของเคนดอลล์ (Kendall Coefficient of Concordance : ω)

$$\omega = \frac{S}{\frac{1}{2}k^2(N^3 - N)}$$

$$\text{โดยที่ } S = \sum \left(R_j - \frac{\sum R_j}{N} \right)^2$$

เมื่อ ω แทน ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน

R_j แทน ผลรวมของตำแหน่งที่ของนักเรียนคนที่ j

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\frac{R_i}{N}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของตำแหน่งที่ของนักเรียน
k	แทน	จำนวนผู้ประเมิน

หมายเหตุ : จำนวนค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินมากกว่า 2 คน จำนวนได้จากสูตรของกิลฟอร์ด และ สูตรของเคนดอลล์ (Kendall Coefficient of Concordance : ω) นี้ จะได้ค่าไม่เท่ากันในข้อมูลชุดเดียวกัน แต่สำหรับสูตรของเคนดอลล์ (Kendall Coefficient of Concordance : ω) สามารถตรวจสอบหาัยสำคัญของค่าความเชื่อมั่นได้ตามวิธีของ ω ในสถิติแบบนั้พาราเมตริก

วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินแบบ RAI

เบอร์รี่ สต็อกค์ และคนอื่น ๆ (Burry - Stock and others. 1996 : 251 - 261) ได้ศึกษาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน Rater Agreement Indexes : RAI) ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Interrater Agreement)

การลงความเห็นระหว่างผู้ประเมิน ถูกอ้างถึงระดับการตัดสินใจในการให้คะแนน พฤติกรรมที่ต้องการศึกษา เป็นความแตกต่างทางความคิดตามวิธีการทางวัดทางจิตวิทยา เรื่อง ในความคิดความเข้าใจของการลงความเห็น ระหว่างผู้ประเมินเป็นความจำเป็นทางการวัดผลทางจิตวิทยาที่นำข้อมูลเป็นรายบุคคลและคะแนนรวมในวิชาต่างๆ ที่มีจุดมุ่งหมายกำหนดไว้ตามวิธีการของการแสดงความคิดเห็นของผู้ประเมินมีความตั้งใจในการกระทำนำมาใช้กับผู้ฝึกหัด นักศึกษา นักวัดผล และนักวิจัย หรือนักจิตวิทยา

การศึกษาสามารถสรุปวิธีการคำนวณได้จากผลการสังเกตพฤติกรรมในระดับ 1 points ระดับช่วงนั้นที่มีพิสัยของดัชนีจากค่ามากที่สุด คือ 1 ไปหาค่าน้อยที่สุด คือ 0 จากความคิดเห็นของผู้ประเมินหลาย ๆ คนได้ 6 วิธี คือ

1. RAI สำหรับข้อสอบ 1 ข้อ ผู้ประเมิน 2 คน สำหรับ 1 เนื้อหา เป็นสูตรคำนวณจากผลการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน ที่ให้คะแนนในพฤติกรรมเดียวกันที่มีข้อมูลแบบ 1 ระดับ (1 points) หรือช่วงชั้น ถ้าผู้ประเมิน 2 คน ให้คะแนนเหมือนกันค่า RAI = 1 ถ้าผู้ประเมิน 2 คน ให้คะแนนแตกต่างกัน หรือไม่สอดคล้องกันเลยค่า RAI = 0 ซึ่งสูตรมีดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{|R_1 - R_2|}{l - 1}$$

2. RAI ที่ใช้ผลรวมของคะแนนที่มีผู้ประเมิน 2 คน 1 เนื้อหา และ k พฤติกรรม ใช้คะแนนที่ได้จากการสังเกต k พฤติกรรมของผู้ประเมิน 2 คน สูตรนี้สามารถแสดงค่า RAI สำหรับ k ซึ่งสูตรนี้มีดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum^k |R_{1k} - R_{2k}|}{K(I-1)}$$

3. RAI ที่ใช้ผลรวมของคะแนนที่มีผู้ประเมิน 2 คน N เนื้อหา และ k พฤติกรรม สำหรับผลการให้คะแนนจากผู้ประเมิน 2 คน ที่ให้คะแนน N เนื้อหา ใน k พฤติกรรมที่เหมือนกันที่ต่อเนื่องกัน ซึ่งสูตรมีดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum^k \sum^N |R_{1kn} - R_{2kn}|}{KN(I-1)}$$

ส่วนสูตรของกิลฟอร์ด สูตรของสเปียร์แมน บราวน์ สูตรของเคนดอล (Kendall Coefficient of Concordance : ω) และ RAI สำหรับผู้ประเมินมีมากกว่า 2 คน หรือบางครั้งมีผู้ประเมิน M คน ให้ $\bar{R}$ แสดงค่าเฉลี่ยจากผู้ประเมิน M คน

4. RAI สำหรับข้อสอบข้อเดียว ผู้ประเมินหลายคน 1 เนื้อหา มีที่มาของคะแนนจากผู้ประเมิน M คน ที่ให้คะแนนที่เหมือนกันในพฤติกรรมที่ต่อเนื่องกันที่ 1 ระดับ ซึ่งสูตรมีดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum^M |R_m - \bar{R}|}{(M-1) - (I-1)}$$

5. RAI สำหรับผู้ประเมินที่มี M คน K พฤติกรรม และมี 1 เนื้อหา สูตรนี้หาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมที่ k ของ RAIs ของผู้ประเมิน M คน ใน 1 พฤติกรรม (นั่นคือ RAI ของผู้ประเมิน M คน ใน 1 พฤติกรรม สามารถหาค่าเฉลี่ยของผู้ประเมิน 2 คน) RAIs ที่ผู้ประเมินให้คะแนน 2 คนหรือแบบคู่ แสดงให้เห็นถึงข้อเปรียบเทียบกับผู้ประเมินคนเดียวกับค่าเฉลี่ยกับผู้ประเมินอื่น ๆ ซึ่งสูตรมีดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum^k \sum^M |R_{mk} - \bar{R}_k|}{K(M-1) - (I-1)}$$

6. RAI สำหรับผู้ประเมิน M คน K พฤติกรรม N เนื้อหา ให้ R_{mnk} เป็นคะแนนของผู้ประเมิน M คน ในการตรวจให้ k พฤติกรรมจากจำนวน N^{th} เนื้อหา

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^M |R_{mnk} - \overline{R_{nk}}|}{KN(M-1)(I-1)}$$

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน โดยใช้วิธีการประเมินแบบใช้ผู้ประเมิน 2 คน หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร RAI (Rater Agreement Indexes)

2.10 ความเชื่อมั่นของแบบประเมินภาคปฏิบัติ

เมื่อแบบประเมินภาคปฏิบัติที่ใช้ผู้ประเมินให้คะแนนมากกว่า 1 คน และหาค่าความเชื่อมั่นแล้วพบว่าผู้ประเมินชุดนั้นสามารถให้คะแนนได้อย่างมีความเชื่อมั่น ควรนำแบบประเมินไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินเอง โดยใช้

1. สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อในแบบประเมิน

$\sum \sigma_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของแบบประเมินแต่ละข้อ

σ_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบประเมินทั้งฉบับ

2. วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนของฮอยท์ (Hoyt's ANOVA)

$$r_{tt} = 1 - \frac{MS_E}{MS_S}$$

ทั้งนี้เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแล้ว สามารถจะนำค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (MS_{error}) มาคำนวณกับค่าเฉลี่ยกำลังสองระหว่างกลุ่มตัวอย่าง (MS_{subject}) เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นได้

2.11 ความเชื่อมั่นของการประเมินภาคปฏิบัติ

ความเชื่อมั่นของการปฏิบัติของผู้ถูกประเมินนั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถหรือลักษณะของผู้ปฏิบัติเอง ซึ่งถ้าต้องการจะดูว่าในการปฏิบัติอย่างเดียวกันนั้น ผู้ปฏิบัติสามารถ

ปฏิบัติได้คงเส้นคงวาเพียงใด ซึ่งเมื่อปฏิบัติซ้ำแล้วย่อมมีผลการปฏิบัติทั้ง 2 ครั้ง นำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แล้วแต่ลักษณะของข้อมูล กล่าวคือ ถ้าข้อมูลเป็นคะแนน ก็คำนวณโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และถ้าข้อมูลเป็นอันดับที่ ก็คำนวณโดยใช้สูตรสเปียร์แมน

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2539 : 65 - 66) ได้กล่าวว่า ความเชื่อมั่นของเครื่องมือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของเครื่องมือประเภทต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง เมื่อนำเครื่องมือไปใช้ประเมินแล้วจะให้ผลการประเมินมีความคงที่เชื่อถือได้ ความเชื่อมั่นของการประเมินภาคปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับ

1. ความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติของผู้ถูกประเมิน
2. ความแตกต่างกันในการดำเนินการประเมิน
3. ความคงเส้นคงวาของการให้คะแนน

ในการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เราสามารถจะตรวจสอบได้ทั้งความเชื่อมั่นในการปฏิบัติและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดย

- ถ้าเป็นการตรวจสอบความเชื่อมั่นในการปฏิบัติ จะทำได้โดยให้ผู้ถูกประเมินปฏิบัติซ้ำหลาย ๆ ครั้ง แล้วตัดสินโดยผู้ประเมิน 1 คน
- แต่ถ้าเป็นการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือและคู่มือภาคปฏิบัติก็จะทำได้โดยให้มีคณะผู้ประเมินสอบมากกว่า 1 คน อาจเป็น 2 หรือ 3 คน แล้วนำผลการตัดสินมาเปรียบเทียบกัน ถ้าผลการตัดสินใกล้เคียงกัน มีความสอดคล้องกันก็แสดงว่าเกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจนถ้าผลการให้คะแนนไม่สอดคล้องกันก็อาจเป็นเครื่องแสดงว่าคำอธิบายหรือเกณฑ์การให้คะแนนไม่ชัดเจน จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินภาคปฏิบัติที่สร้างขึ้น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ในการคำนวณ

2.12 ข้อแนะนำในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ

เพื่อช่วยให้การสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ มีความเป็นปรนัย ความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติเพิ่มมากยิ่งขึ้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอข้อแนะนำในการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ ไว้ดังนี้

นิภา ศรีไพโรจน์ (2527 : 102) ได้กล่าวว่า การสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียน ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

1. มีจุดมุ่งหมายในการสังเกตที่แน่นอนและชัดเจน
2. ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการสังเกตก่อนการสังเกตจริง
3. ควรใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต
4. ต้องสังเกตอย่างพิถีพิถัน
5. จัดบันทึกรายละเอียดที่ต้องการสังเกตไว้โดยทันที

6. บันทึกเฉพาะสิ่งที่สังเกตเห็นเท่านั้น
7. การสังเกตต้องกระทำภายใต้เงื่อนไข เวลา และสถานที่ที่เหมาะสม
8. ผู้สังเกตต้องจัดอคติส่วนตัวให้เหลือน้อยที่สุด มีความตั้งใจในการสังเกต มีความไวในการใช้ประสาทสัมผัส มีความไวในการรับรู้และสื่อความหมาย มีความละเอียดประณีต มีความสามารถในการวินิจฉัยวิเคราะห์ และมีประสบการณ์ในการสังเกต

สุนันท์ ศลโกสุม (2532 : 75) ได้เสนอแนะการทำให้การสังเกตมีความเที่ยงตรง (Valid Observation) การสังเกตมีจุดบกพร่องใหญ่ ๆ อยู่ 2 ประการ คือ ความเชื่อมั่นของผู้สังเกตและความเที่ยงตรงในการสังเกต ผู้ที่จะสังเกตสามารถทำให้เครื่องมือมีความเที่ยงตรงกับวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงได้ดังนี้

1. ระยะเวลาที่สังเกตพฤติกรรมของบุคคล อย่าสังเกตเพียงครั้งเดียวแล้วตัดสินใจ ต้องสังเกตหลายๆ ครั้ง และจะต้องสังเกตในเวลาที่ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสังเกตเพื่อตัดสินใจความประพฤติหรือเจตคติของบุคคล เพราะช่วงเวลามีอิทธิพลต่อพฤติกรรม อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและบรรยากาศด้วย
2. ควรใช้ผู้สังเกตมากกว่า 1 คน ในการสังเกตใด ๆ ถ้าใช้ผู้สังเกต 2 คน จะทำให้ความลำเอียงในการสังเกตลดน้อยลงไปได้ จะเพิ่มความเชื่อมั่นในการสังเกตด้วย
3. การลงบันทึกทันทีและแปลผลการสังเกตหลังบันทึก การสังเกตต้องมีเครื่องมือช่วยในการสังเกต ได้แก่ เครื่องมือสำหรับจดบันทึกผลการสังเกต ผู้สังเกตต้องเตรียมเครื่องมือไว้ใช้ในการจดบันทึกได้ทันที และนำมาแปลผลหลังจากการจดบันทึกนั้น ๆ
4. แบบจดบันทึกควรจะเป็นการบันทึกพฤติกรรม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้น ไม่ใช้การแปลความหมายพฤติกรรมทันทีหลังการสังเกตแล้วจดบันทึก
5. ควรมีคู่มือในการสังเกตควบคู่กับแบบบันทึกผลการสังเกต คู่มือนี้ควรบอกถึงลักษณะของพฤติกรรมที่จะสังเกตได้ วิธีการจดบันทึก ตลอดจนเกณฑ์ในการให้คะแนน ผู้สังเกตควรได้ศึกษาคู่มือก่อนทำการสังเกต

วิธีการปรับปรุงความเชื่อมั่นของการประเมินภาคปฏิบัติ เนื่องจากการประเมินภาคปฏิบัติจะได้ข้อมูลที่เป็นทั้งผลงานและวิธีการ ความเชื่อมั่นของแบบประเมินภาคปฏิบัติจึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่กำหนด ดังนั้น ผู้ให้คะแนนจะต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้นผู้วางเงื่อนไขและสถานการณ์ จะต้องกำหนดสถานการณ์ที่มีขอบเขตชัดเจน และกำหนดเงื่อนไขไว้เป็นรายข้อ คือ ควรกำหนดในเรื่องต่อไปนี้

1. งานนั้นจะต้องใช้ส่วนประกอบใดบ้างในการผลิต
2. กำหนดการให้คะแนนในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน
3. เครื่องมือในการทำงาน
4. เวลาในการปฏิบัติงาน
5. ลักษณะของงานที่เป็นมาตรฐาน

6. เครื่องมือที่ใช้ในการให้คะแนนสำหรับผู้ประเมิน ซึ่งจะต้องมีคำอธิบายวิธีการให้คะแนน และมีคู่มือในการดำเนินการสอบ

ส. วาสนา ประวาลพฤกษ์ (2533 : 28 - 29) ได้กล่าวว่า ในการประเมินภาคปฏิบัติ นั้น ความเชื่อมั่นของแบบประเมินจะขึ้นอยู่กับสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติของผู้ถูกประเมิน
2. ความคงเส้นคงวาของการให้คะแนน
3. ความแปรผัน (ความแตกต่างกัน) ในการดำเนินการประเมิน
4. การเลือกกลุ่มตัวอย่างของข้อประเมิน

การประเมินความเชื่อมั่นของแบบประเมินในข้อ 1 และ 2 สามารถจะตรวจสอบได้ด้วยวิธีการทางสถิติ เช่น การหาความเชื่อมั่นจากการสอบซ้ำ การหาความเชื่อมั่นจากผู้ประเมินหลายคน ส่วนในข้อ 3 และ 4 นั้น นอกจากสามารถควบคุมได้ด้วยมาตรฐานของการดำเนินการประเมินและพิจารณาความเท่าเทียมกันของงานที่ให้ปฏิบัติแล้วยังสามารถใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างเข้าช่วยควบคุมอคติ (Bias) ที่อาจจะเกิดขึ้นได้โดยการสุ่มให้ผู้ถูกประเมินเข้าสอบกับผู้ประเมิน

พวงแก้ว ปุณยกันก และ สุวิมล ว่องวาณิช (2534 : 52) ได้เสนอข้อแนะนำในการใช้แบบประเมินภาคปฏิบัติแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าไว้ดังนี้

1. การพัฒนาผู้ประเมิน
  - 1.1 ต้องเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินอย่างแม่นยำ ปราศจากความลำเอียง
  - 1.2 กระตุ้นให้ประเมินให้เที่ยงตรงที่สุด
  - 1.3 เลือกผู้ประเมินที่ไม่ลำเอียง มีความยุติธรรม อย่าเลือกคนที่ช่างวิจารณ์หรือคนที่ใจดีเกินไป

2. การพัฒนาการประเมิน
  - 2.1 อย่าประเมินถ้ามีข้อมูลไม่เพียงพอ
  - 2.2 ตัดสินโดยเฉลี่ยหรือโดยรวม ๆ จากการสังเกตหลายครั้ง
  - 2.3 ประเมินที่ละคุณลักษณะของผู้ถูกประเมินทุกคน
  - 2.4 ใช้มาตราตัวเลข เมื่อคุณลักษณะนั้นสามารถแยกแยะคุณภาพเป็นช่วง ๆ

ได้ชัดเจนว่า พฤติกรรมอย่างไรจึงจะได้มีมากหรือปานกลาง

- 2.5 ลดความลำเอียงอันเนื่องมาจากความนิยมชมชอบ หรือไม่ชอบ

ผู้ถูกประเมิน (Halo Effect)

- 2.6 หลีกเลี่ยงการประเมินพฤติกรรมที่ไม่ค่อยเกิด
- 2.7 ควรประเมินให้ครบเต็มสเกล ไม่ใช่ประเมินเฉพาะสเกลตรงกลาง ๆ

สุภรณ์ ลีมบริบูรณ์ (2535 : 17 - 18) ได้กล่าวว่า ผู้สังเกตหรือผู้ประเมินควรมีลักษณะดังนี้

1. ผู้ประเมินจะต้องรู้จักพฤติกรรมและผลงานที่จะทำการประเมินเป็นอย่างดี คือ ต้องรู้ว่าพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร แสดงออกอย่างไรจึงจะประเมินได้ว่านักเรียนมีพฤติกรรมนั้นหรือไม่

2. ผู้ประเมินควรมีการสังเกตการปฏิบัติหรือผลงานของนักเรียนจนสามารถมองเห็นความแตกต่างของพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นได้ว่าอยู่ในลักษณะใด

3. การใช้มาตราส่วนประมาณค่าประเมินผลการปฏิบัติและผลงาน ผู้ประเมินพึงระวังอย่าให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ดังความคลาดเคลื่อนต่อไปนี้

3.1 ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากความประทับใจ (Halo Effect) คือ ผู้ประเมินมีความประทับใจในตัวผู้เรียนไม่ว่าจะในทางดีหรือไม่ดีก็ตาม ถ้ามีความประทับใจในทางที่ดี เช่น นักเรียนขยันเรียน ตั้งใจเรียน ผู้สอนก็จะเกิดความประทับใจในทางที่ดี เวลาประเมินก็จะประเมินให้สูงในทุกพฤติกรรม ในทางตรงกันข้ามถ้านักเรียนไม่เอาใจใส่ในการเรียน ชอบคุยในเวลาเรียน ก็จะสร้างความประทับใจในทางที่ไม่ดีให้แก่ผู้สอน เวลาประเมินก็จะประเมินให้ต่ำในทุกพฤติกรรม

3.2 ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการที่ผู้ประเมินเป็นคนใจดีเกินไป (Generosity Error) ก็จะประเมินให้ทุกคนมีพฤติกรรมในระดับค่าเฉลี่ยขึ้นไปคือ ไม่มีใครได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย หรือตรงกันข้ามเป็นคนเข้มงวดชอบกดคะแนน (Severity Error) ก็จะประเมินให้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

3.3 ความคลาดเคลื่อนเกิดจากการที่ผู้ประเมินไม่แน่ใจ หรือไม่รู้จักลักษณะของพฤติกรรมที่จะประเมินหรือผู้ถูกประเมินดีพอ ก็จะประเมินให้ทุกพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง (Error of Central Tendency)

3.4 ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการที่ผู้ประเมินสันนิษฐานว่าสองคุณลักษณะใดที่มีความเกี่ยวข้องกัน ก็จะประเมินให้คุณลักษณะนั้นไปในทิศทางที่สันนิษฐานไว้ (Logical Error) เช่น เชื่อชาติเดียวกัน ศาสนาเดียวกัน ฐานะเศรษฐกิจหรืออาชีพเดียวกัน ตัวอย่างเช่น เวลาที่จะประเมินคนที่มีเชื้อชาติเดียวกัน ก็จะมีแนวโน้มที่จะประเมินให้คนในกลุ่มนี้มีพฤติกรรมเหมือนกันหรือในระดับเดียวกัน เป็นต้น

4. การสังเกตพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของนักเรียน จะต้องจดบันทึกขณะทำการสังเกต แต่ถ้าไม่สามารถทำได้นั้นก็ต้องกระทำทันทีที่มีโอกาสหลังจากทำการสังเกต เพราะถ้าปล่อยให้เนิ่นนานออกไปความเที่ยงก็จะมีน้อยลง เพราะสมองของคนเราไม่สามารถจดจำรายละเอียดต่าง ๆ ได้ครบถ้วน

นอกจากการประเมินภาคปฏิบัติต้องใช้เวลามาก และประเมินได้ค่อนข้างยาก มีความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงน้อยกว่าการใช้แบบทดสอบ ดังนั้นในการประเมินภาคปฏิบัติเพื่อสรุปผลความสามารถด้านการปฏิบัติของนักเรียนจึงควรพิจารณา ดังนี้

1. เลือกงานที่เป็นตัวแทนของทักษะที่สำคัญ ๆ ที่เน้นในเนื้อหานั้น ๆ ถ้ามีผู้สอนหลายคนอาจพิจารณาว่าควรประเมินลักษณะใดบ้าง
2. เลือกงานที่ยากพอควรสำหรับนักเรียน เนื่องจากการประเมินภาคปฏิบัติใช้เวลาามาก เพราะฉะนั้นงานที่นักเรียนทุกคนทำได้ไม่ต้องนำมาสอบอีก
3. เลือกงานที่สามารถทำการประเมินให้เป็นมาตรฐานเดียวกันได้ นั่นคือ นักเรียนทุกคนควรได้ปฏิบัติในสถานการณ์เดียวกันและการปฏิบัตินั้นสามารถตัดสินให้เป็นปรนัยได้มากที่สุด
4. ถ้าทำได้ ควรเลือกงานที่ไม่ต้องใช้เวลามากในการปฏิบัติ เพื่อว่าจะได้สามารถสอบงานที่มีลักษณะต่าง ๆ กันได้มากขึ้น

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 65) กล่าวว่า เพื่อให้ผลของการประเมินภาคปฏิบัติมีความเชื่อถือได้มาก ควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ในการสร้างเครื่องมือประเมินภาคปฏิบัติ ผู้ที่สร้างเครื่องมือจะต้องมีความเข้าใจธรรมชาติของงานที่จะให้ปฏิบัติเป็นอย่างดี
2. กำหนดคุณสมบัติของผู้ประเมินให้เหมาะสมกับในแต่ละงาน เช่น ไม่มีความลำเอียง มีความรู้ความสามารถในการสังเกตในสิ่งที่จะต้องประเมิน
3. การกำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน จะต้องเป็นการกำหนดเกณฑ์ที่บ่งชี้ถึงระดับพฤติกรรม คุณภาพของงานหรือผลงานที่ต้องการสังเกต/ตัดสิน ให้ชัดเจน และเข้าใจตรงกัน
4. จัดทำคู่มือประเมินภาคปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้นำไปใช้ดำเนินการประเมินภาคปฏิบัติได้ตรงกัน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โรบินสัน (Robinson. 1973 : 1522 - A) ได้พัฒนาแบบทดสอบวัดทักษะด้านการควบคุมตัวแปร (Controlling Variables) และการแปลความหมายจากข้อมูล (Interpreting Data) ซึ่งแบบทดสอบ 2 ฉบับนี้ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ จากผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อแล้ว ได้นำข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนที่ได้จากการสอบเป็นรายบุคคล (Individual Test) พบว่าได้ค่าสหสัมพันธ์เป็น 0.66

พีเรซ (Perez. 1978 : 3496 - A) ได้สร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติสำหรับใช้ในประเทศฟิลิปปินส์ ลักษณะของแบบประเมินภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย แบบประเมินด้านทักษะการสังเกต 11 ข้อ ด้านทักษะการเปรียบเทียบ 6 ข้อ ด้านทักษะการหาจำนวน 8 ข้อ ด้านทักษะการจำแนกประเภท 1 ข้อ ด้านทักษะการลงข้อสรุป 7 ข้อ ด้านทักษะการทำนาย 5 ข้อ และด้านทักษะ

การทดลอง 11 ข้อ เมื่อนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยคำนวณด้วยสูตร KR - 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 ค่าความยากเฉลี่ยเท่ากับ 0.39 และมีค่าอำนาจจำแนกที่มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ มีจำนวน 48 ข้อ ถือว่าเป็นแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นให้มีความสัมพันธ์กับเกณฑ์ภายนอก คือ The Individual Competency Measures อยู่ในระดับสูงและแบบประเมินอีกฉบับหนึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้กับเกณฑ์การทำวิจัยเกี่ยวกับทักษะกระบวนการด้านวิทยาศาสตร์ได้

ไอเยวาร์น (Iyewarun, 1987 : 102) ได้สร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติงานในด้านการเลี้ยงดูเด็กในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และวิทยาลัยชุมชนในไอโอวา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและวิทยาลัยชุมชนในไอโอวา จำนวน 84 คน ซึ่งได้ทำการประเมินในปี ค.ศ. 1986 และได้สร้างแบบประเมินขึ้น 5 ฉบับ โดยนำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน 2 คน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.61 ถึง 0.69 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.65 ถึง 0.72 ซึ่งหาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach สำหรับค่าเฉลี่ยของผลการประเมินภาคปฏิบัติมีค่าเท่ากับ 56.76 คิดเป็นร้อยละ 63 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.52

บัวแมน (Boorman, 1991 : 194) ได้สร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติงานในวิชาฟิสิกส์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนวิชาฟิสิกส์จากโรงเรียนในชนบทในเมืองนิวยอร์ก ซึ่งได้ทดสอบในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1990 โดยใช้แบบประเมินจำนวน 7 ฉบับ ซึ่งได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นครูที่สอนวิชาฟิสิกส์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นผู้ตรวจสอบ ปรากฏว่าแบบประเมินมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และหาความเที่ยงตรงตามโครงสร้างโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.49 ส่วนความเชื่อมั่นของแบบประเมิน หาโดยใช้สูตรวิหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach Coefficient Alpha) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

ไนท์ (Knight, 1991:188) ได้สร้างแบบประเมินวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับ 5 ในรัฐมิชิแกน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับ 5 จำนวน 37 คน ข้อประเมินที่สร้างขึ้นมีจำนวน 26 ข้อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แต่ละข้อมีค่าความเที่ยงตรงเกิน 0.75 และได้ค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบเซเรียล (Point Biserial Correlation) ซึ่งแบบประเมินแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.19 ถึง 0.74 สำหรับค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน มีค่าเท่ากับ 0.78 ซึ่งหาโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินมีค่าเท่ากับ 0.70 หาโดยใช้สูตร KR - 20

3.2 งานวิจัยภายในประเทศ

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัตินั้น ยังมีปรากฏอยู่บ้าง ซึ่งส่วนมากจะเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติในสาขาวิชาพลศึกษา และการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ส่วนผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติในสาขาวิชาดนตรีไทย ยังไม่เคยมีผู้ใดได้สร้างหรือปรากฏให้เห็น แต่จะมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติในสาขาวิชาแขนงเดียวกันกับสาขาวิชาดนตรีไทยคือ ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติในสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้

เทียนพร รังษีอนุวัตรกูร (2532 : 69 - 70) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบสอบภาคปฏิบัติหมวดวิชาคหกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยแบบสอบ จำนวน 3 ฉบับ คือ

1. แบบสอบความรู้ภาคทฤษฎี เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สำหรับความรู้ทฤษฎี
2. แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม สร้างเป็นแบบตรวจสอบรายการ โดยตรวจสอบพฤติกรรมให้ความร่วมมือกันทำงานของกลุ่ม จำนวน 10 ข้อรายการ
3. แบบประเมินอาหารเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประเมินเกี่ยวกับลักษณะของอาหารที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 157 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบสอบความรู้ภาคทฤษฎีมีความตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงที่หาโดยใช้สูตร KR - 20 ได้ค่า 0.84 แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่มมีความเที่ยงโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม มีค่า 0.79 และหาความตรงเชิงโครงสร้างโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมที่สังเกตกับข้อความที่เขียนขึ้น ว่าสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด และแบบประเมินอาหารมีค่าความเที่ยง ซึ่งหาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม มีค่า 0.90 และมีความตรงเชิงโครงสร้าง หาโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างเกณฑ์ประเมินกับข้อความที่เขียนขึ้น

หทัยทิพย์ วิมประภาพรกุล (2533 : 66 - 68) ได้สร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติงานโลหะแผ่นเบื้องต้นตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบงานกล่องสี่เหลี่ยม แบบทดสอบงานกระป๋องทรงกระบอกเข้าขอบลวด และแบบทดสอบงานกรวยกลม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองแบบทดสอบมีจำนวน 9 คน เพื่อหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ

อีกกลุ่มใช้ทดสอบแบบทดสอบจำนวน 15 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นทั้ง 3 ฉบับ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเหตุผลเป็นรายข้อตั้งแต่ 0.60 - 1.00 ค่าความยากเฉลี่ยของแบบทดสอบเท่ากับ .81, .76 และ .74 ตามลำดับ ค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยของแบบทดสอบเท่ากับ .62, .65 และ .68 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ .5424, .7736 และ .7274 สำหรับค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน เท่ากับ .9525, .9618 และ .9338 ตามลำดับ

จุฬารัตน์ นาคพงศ์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อศึกษาว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเป็นปรนัย ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นเพียงใด แบบทดสอบประกอบด้วยรายการทดสอบ 2 รายการ คือ ทักษะการเสิร์ฟ และ ทักษะการตีลูกกระทบผนังและการตบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 64 คน พบว่า แบบทดสอบทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อหาค่าความเป็นปรนัย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .99 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แบบทดสอบกีฬาเทเบิลเทนนิสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .92 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้แบบทดสอบทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิส ของ มอทธิ และ ลอคาร์ท เป็นเกณฑ์ แบบทดสอบทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .95 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้วิธีการทดสอบซ้ำ

ชุตินันท์ รุณดิษฐ (2536 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดผลการปฏิบัติงานรายวิชาการตัดเย็บกระโปรงเบื้องต้น ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 180 ชั่วโมงของกรมอาชีวศึกษา เครื่องมือในการสร้างเป็นแบบสังเกต ใช้สำหรับวัดผลการปฏิบัติงานรายวิชาการตัดเย็บกระโปรงเบื้องต้น จำนวน 8 ฉบับ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 180 ชั่วโมง ปีการศึกษา 2535 คณะวิชาคหกรรมศาสตร์ ที่เรียนรายวิชาการตัดเย็บกระโปรงเบื้องต้น วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ ซึ่งมี 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเป็นนักศึกษาที่เรียนรอบเช้า จำนวน 15 คน ใช้ทดลองครั้งที่ 1 กลุ่มที่ 2 เป็นนักศึกษาที่เรียนรอบค่ำ จำนวน 30 คน ใช้ทดลองครั้งที่ 2

ผลการวิจัยได้แบบวัดผลการปฏิบัติงานรายวิชาการตัดเย็บกระโปรงเบื้องต้นที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ทั้ง 8 ฉบับ ซึ่งได้แก่ แบบวัดผลการปฏิบัติงานการสร้างแบบกระโปรงทรงสอบ แบบวัดผลการปฏิบัติงานการตัดเย็บกระโปรงทรงสอบ แบบวัดผลการปฏิบัติงานสร้างแบบกระโปรงจีบ แบบวัดผลการปฏิบัติงานการตัดเย็บกระโปรงจีบ แบบวัดผลการปฏิบัติงานสร้างแบบกระโปรงย้วย แบบวัดผลการปฏิบัติงานการตัดเย็บกระโปรงย้วย แบบวัดผลการปฏิบัติงานสร้างแบบกระโปรงป้าย แบบวัดผลการปฏิบัติงานการตัดเย็บกระโปรงป้าย และได้ค่าวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้

แบบวัดผลการปฏิบัติงานรายวิชาการตัดเย็บกระโปรงเบื้องต้นทั้ง 8 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 1 คน และ ค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกตหลายคนอยู่ในระดับสูงมาก

(0.9471 ถึง 0.9882 และ 0.9817 ถึง 0.9960) ในการศึกษาความเที่ยงตรงตามสภาพ ทดสอบความมีนัยสำคัญโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏว่า แบบวัดทุกฉบับมีค่าความตรงตามสภาพที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 มีค่าความคลาดเคลื่อนของคะแนนที่ได้จากคะแนนจริง (Standard Error of Measurement) อยู่ระหว่าง 1.2952 - 1.7219

ผุสดี อัครชัยสุวิกรม (2537 : บทคัดย่อ) ได้การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชางานผ้าและการตัดเย็บ 1 หมวดวิชา คหกรรมศาสตร์ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสระบุรี จำนวน 380 คน ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบเป็น 2 ส่วน คือ แบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบงานเสื้อคอกลม และแบบทดสอบงานเสื้อคอฮาวาย กับ แบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 1 ฉบับ

ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบงานเสื้อคอกลม จำนวน 15 ข้อ และแบบทดสอบงานเสื้อคอฮาวาย จำนวน 16 ข้อ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเหตุผลเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ค่าความยากเฉลี่ยของแบบทดสอบเท่ากับ .63 และ .54 ตามลำดับ ค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยของแบบทดสอบเท่ากับ .51 และ .60 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์การสุปร้องอิง มีค่าเท่ากับ .9831 และ .9113 ตามลำดับค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 3 คน เท่ากับ .9892 และ .9601 ตามลำดับ ส่วนแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 30 ข้อ พบว่าข้อสอบมีค่าความยากง่าย ระหว่าง .20 ถึง .80 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตร KR - 20 มีค่า .67 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาปรากฏว่า แบบทดสอบภาคทฤษฎีวิชางานผ้า และการตัดเย็บ 1 วัดเนื้อหาได้ครอบคลุมจริง

วัฒนชัย จันทร์วิบูล (2538 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 154 คน เลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง 3 ครั้ง ดังนี้ ทดสอบครั้งที่ 1 และทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ หาเวลาที่ใช้ในการสอบ คัดเลือกและปรับปรุงข้อสอบเป็นรายข้อ ทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

แบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 8 ทักษะ คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการวัด ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปสและสเปสกับเวลา ทักษะการคำนวณ ทักษะการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล ทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูลและทักษะการพยากรณ์

ผลการศึกษาพบว่า ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบมีค่าอยู่ในช่วง 0.21 ถึง 0.78 และ 0.23 ถึง 0.67 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคำนวณโดยใช้สูตรแอลฟา พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละทักษะ อยู่ในช่วง 0.436 ถึง 0.570 และรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.750 ค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างของแบบทดสอบ คำนวณด้วยวิธี Multitrait Multimethod มีความเที่ยงตรงเหมือนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.559 ถึง 0.675 และมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนกค่าสหสัมพันธ์อยู่ในช่วง -0.241 ถึง 0.542 และหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแต่ละทักษะและทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน มีค่าอยู่ในช่วง 0.268 ถึง 0.807 และ 0.577 ถึง 0.891 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบทั้งฉบับ และแต่ละทักษะ

อำนวยการ ธีรรัตน์ศรีสกุล (2540 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบด้านการปฏิบัติการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบเอ็มอีคิววัดความรู้ด้านการปฏิบัติการพยาบาล และแบบทดสอบวัดทักษะด้านการปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 4 ทักษะ คือ ทักษะการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ ทักษะการวัดความดันโลหิต ทักษะการทำแผล และทักษะการเช็ดตัวลดไข้

ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบเอ็มอีคิว วัดความรู้ด้านการปฏิบัติการพยาบาล มีทักษะการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ จำนวน 6 ข้อ ทักษะการวัดความดันโลหิต จำนวน 4 ข้อ ทักษะการทำแผล จำนวน 5 ข้อ และทักษะการเช็ดตัวลดไข้ จำนวน 5 ข้อ รวมจำนวน 20 ข้อ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเป็นรายข้อระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 และความเที่ยงตรงเชิงสภาพที่คำนวณจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบ กับ เกรดเฉลี่ยของนักศึกษามีค่าเท่ากับ .53 ส่วนค่าความยากมีค่าระหว่าง 0.20 ถึง 0.39 สำหรับค่าอำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง 0.20 ถึง 0.42 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคำนวณโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่า .59 ในส่วนของแบบทดสอบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาล มีทักษะการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ จำนวน 1 ข้อ ทักษะการวัดความดันโลหิต จำนวน 8 ข้อ และทักษะการเช็ดตัวลดไข้ จำนวน 6 ข้อ รวมจำนวน 33 ข้อ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 และความเที่ยงตรงเชิงสภาพที่คำนวณจากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบกับเกรดเฉลี่ยของนักศึกษามีค่าระหว่าง 0.27 ถึง 0.57 ส่วนค่าความยากง่ายมีค่าระหว่าง 0.22 ถึง 0.77 สำหรับค่าอำนาจจำแนกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.76 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคำนวณโดยสูตรสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง มีค่าเท่ากับ .970 ส่วนค่าความเชื่อมั่น ระหว่างผู้ประเมิน 2 คน มีค่าเท่ากับ .925 สำหรับความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบเอ็มอีคิว วัดความรู้ด้านทักษะการพยาบาล กับแบบทดสอบวัดทักษะด้านการปฏิบัติการพยาบาล เท่ากับ .41

อิศราภรณ์ แซ่ตั้ง (2542 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติตารางทำงาน ในงานด้านการทำคะแนนนักเรียน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปไมโครซอฟท์เอ็กเซล ตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ - คอมพิวเตอร์

ผลการศึกษา พบว่า แบบทดสอบภาคปฏิบัติตารางทำงานในงานด้านการทำคะแนนนักเรียน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปไมโครซอฟท์เอ็กเซล จำนวน 17 ข้อ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ซึ่งค่าความเที่ยงตรงเชิงเหตุผลเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 ข้อสอบมีค่าความยาก ตั้งแต่ 0.47 ถึง 0.79 มีค่าความยากมาตรฐานตั้งแต่ 9.76 ถึง 13.32 ได้ค่าความยากมาตรฐานเฉลี่ย เท่ากับ 11.19 และค่าความยากเฉลี่ย เท่ากับ 0.47 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์การสุปรอ้างอิง มีค่าเท่ากับ 0.9783 และค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน โดยใช้ประมาณค่าจากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน มีค่าเท่ากับ 0.9855

อัจฉรา อรุณรักษ์สมบัติ (2543 : 68 - 70) ได้สร้างแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติวิชา งานประดิษฐ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติวิชางานประดิษฐ์ กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบมี 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ให้นักเรียนเขียนตอบ และฉบับที่ให้นักเรียนปฏิบัติจริง ในแต่ละฉบับประกอบด้วยงานวัดงานปฏิบัติ 3 งาน คือ งานแกะสลักผักเป็นกระเช้า งานเย็บกระถางเจิมและงานร้อยมาลัยชีก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 284 คน ปีการศึกษา 2541

หลังจากผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษาพบว่า ได้แบบทดสอบ โดยวิธีเขียนตอบ ในงานแกะสลักผักเป็นกระเช้า จำนวน 5 ข้อ งานเย็บกระถางเจิม จำนวน 8 ข้อ และงานร้อยมาลัยชีก จำนวน 7 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.25 - 0.33, 0.24 - 0.34 และ 0.21 - 0.31 ตามลำดับ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 - 0.21, 0.20 - 0.22 และ 0.20 - 0.22 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ตรวจให้คะแนน เท่ากับ 0.924, 0.936 และ 0.937 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.721, 0.863 และ 0.832 ตามลำดับ ค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพระหว่างคะแนนแบบทดสอบกับเกรดเฉลี่ยของนักเรียน เท่ากับ 0.208, 0.215 และ 0.384 ตามลำดับคะแนนจุดตัดที่เหมาะสม เท่ากับ 10 , 9 และ 12 คะแนน ตามลำดับ

แบบทดสอบโดยวิธีปฏิบัติจริง ในงานแกะสลักผักเป็นกระเช้า ได้ข้อสอบจำนวน 6 ข้อ งานเย็บกระถางเจิม จำนวน 9 ข้อ และงานร้อยมาลัยชีก จำนวน 10 ข้อ มีค่าความยาก ตั้งแต่ 0.36 - 0.50, 0.29 - 0.39 และ 0.31 - 0.61 ตามลำดับ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.29 - 0.57, 0.21 - 0.43 และ 0.21 - 0.50 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ตรวจให้คะแนน เท่ากับ 0.909, 0.956 และ 0.948 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.711, 0.872 และ 0.884 ตามลำดับ ค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพระหว่างคะแนนแบบทดสอบกับเกรดเฉลี่ยของนักเรียน เท่ากับ 0.854, 0.956 และ 0.824 ตามลำดับ คะแนนจุดตัดที่เหมาะสม เท่ากับ 13, 21 และ 21 คะแนน ตามลำดับ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังศึกษาค่าความสอดคล้องระหว่างผลการสอบของแบบทดสอบวัดภาค

ปฏิบัติโดยวิธีเขียนตอบและวิธีปฏิบัติจริงวิชาวานประดิษฐ์ กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ในงาน แกะสลักผักเป็นกระเช้า งานเย็บกระตุงเจิม และงานร้อยมาลัยชีก มีค่าเท่ากับ 0.596, 0.619 และ 0.752 ตามลำดับ

ปิยมาภรณ์ ทวนทอง (2544 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรม นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ของ โรงเรียนประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการ สุ่มอย่างง่าย วิธีการศึกษาได้ทำการทดสอบ 3 ครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 จำนวน 10 คน เพื่อหา ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน การทดสอบครั้งที่ 2 จำนวน 10 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย และ ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ การทดสอบครั้งที่ 3 จำนวน 20 คน หาค่าสถิติ พื้นฐานและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า แบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ จำนวน 17 ข้อ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจเป็น รายข้อ (IOC) ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.93 ข้อสอบ มีค่าความยาก (P) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.70 ค่าความยากเฉลี่ย ($\bar{P}$) เท่ากับ 0.53 มีค่าอำนาจ จำแนกรายข้อ (D) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.70 และค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ย ($\bar{D}$) เท่ากับ 0.40 ค่าความ เชื่อมั่นของแบบทดสอบซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) มีค่าเท่ากับ 0.93 แสดง ว่าแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงอิทธิฐาน และเกณฑ์การให้คะแนนมีคุณภาพ ตามเกณฑ์ สามารถใช้วัดภาคปฏิบัติได้

นฤมล แก้วชาติ (2545 : 73 - 75) ได้สร้างแบบทดสอบด้านการปฏิบัติกรพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาล มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบด้านการปฏิบัติกรพยาบาล สำหรับ นักศึกษาพยาบาล มีแบบทดสอบ 2 ทักษะ คือ แบบทดสอบวัดทักษะการอาบน้ำผู้ป่วยบนเตียง และแบบทดสอบวัดทักษะการให้อาหารทางสายให้อาหาร ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้น ปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพระพุทธรบาท จำนวน 20 คน

ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบด้านการปฏิบัติกรพยาบาล มีทักษะการอาบน้ำ ผู้ป่วยบนเตียง จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจเป็นรายข้อ (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ค่าความยากของข้อสอบมีค่าเท่ากับ 0.43 ถึง 0.79 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.21 ถึง 0.71 ค่า ความเชื่อมั่นของผู้ประเมินเท่ากับ 0.86 ค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพจากผู้ประเมินคนที่ 1 และ ผู้ประเมินคนที่ 2 เท่ากับ 0.24 กับ 0.29 ตามลำดับ มีคะแนนจุดตัด เท่ากับ 25 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.87 ส่วนแบบทดสอบด้านการปฏิบัติกรพยาบาล มีทักษะการให้อาหาร จำนวน 6 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจเป็นรายข้อ (IOC) ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 ค่าความยากของข้อสอบมีค่าเท่ากับ 0.36 ถึง 0.75 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.43 ถึง 0.71 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินเท่ากับ 0.90 ค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพจากผู้ประเมินคนที่ 1 และ

ผู้ประเมินคนที่ 2 เท่ากับ 0.27 กับ 0.25 ตามลำดับ มีคะแนนจุดตัด เท่ากับ 14 จากคะแนนเต็ม 18 คะแนน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.84

จากการศึกษาผลงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ยังไม่มีใครศึกษาค้นคว้า ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลด้านการบรรเลงดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” โดยมีความมุ่งหมายเพื่อการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และนำไปทดลองใช้ เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งเครื่องมือแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ที่มีคุณภาพในสาขาวิชาดนตรีไทย และนำมาช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอน นอกจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษาตามสภาพจริงให้มีประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ที่จะสามารถทำให้ผู้เรียนแต่ละบุคคลนั้น มีความสามารถที่จะเป็นผลผลิตและทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการร่วมพิจารณาแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งสร้างโดยใช้การรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 19 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 15 ปี หรือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” และ ประกอบอาชีพการเป็นนักดนตรีไทย ที่มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างน้อย 15 ปี และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบประเมิน เป็นนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย จำนวน 20 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เป็นนิสิตภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน และ เป็นนิสิตภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

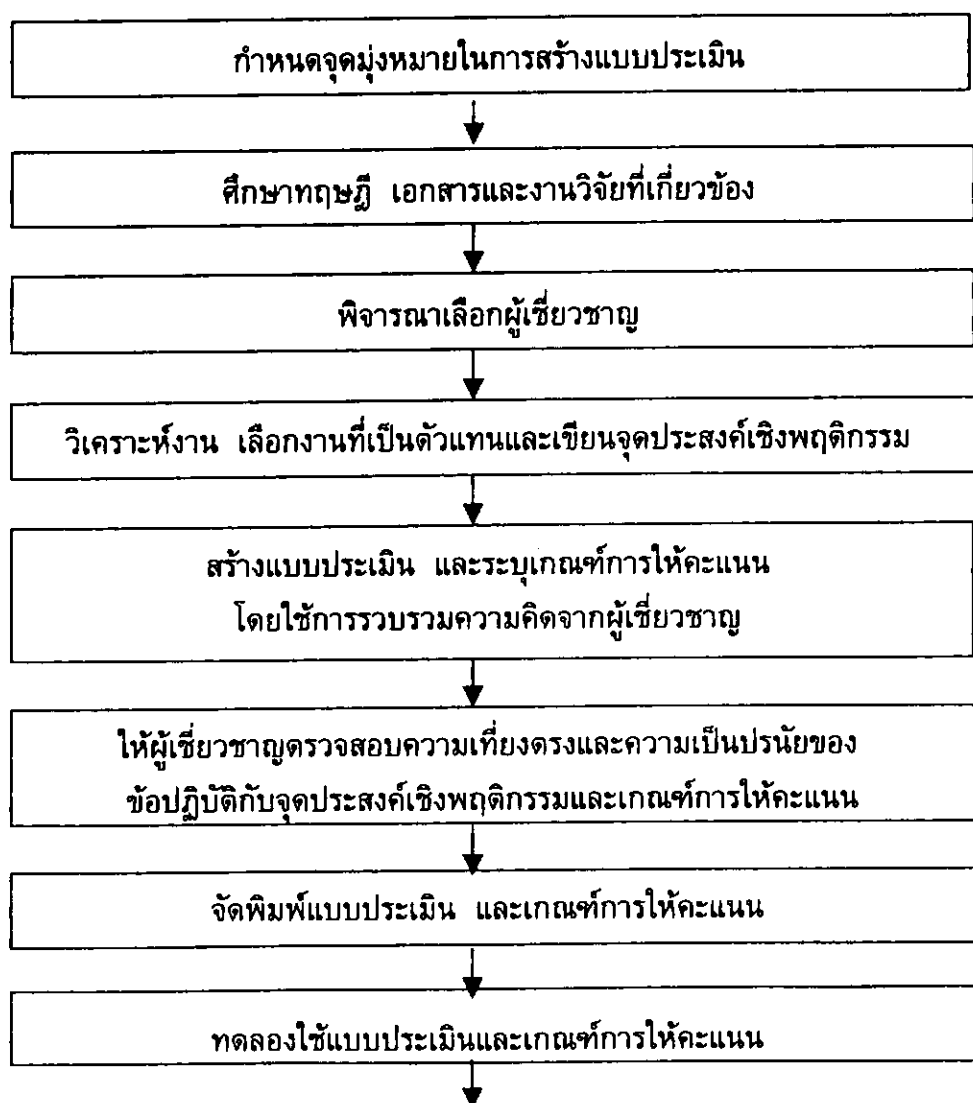
2.1 แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เป็นข้อกำหนดที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ สร้างโดยใช้การรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” จำนวน 19 คน ด้วยวิธีการ

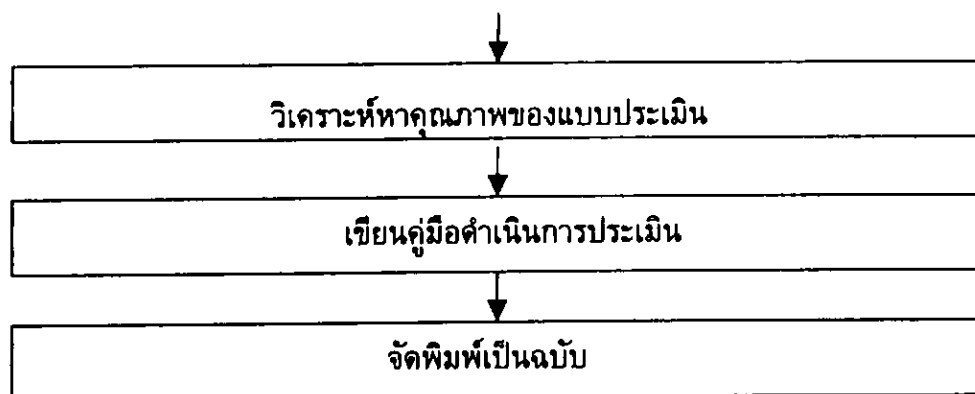
สัมภาษณ์ และจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา 3 คน เป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในขั้นเตรียมการบรรเลง (Prepare) ขั้นกระบวนการบรรเลง (Process) และขั้นผลการบรรเลง (Product)

2.2 เกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เป็นแนวทางที่กำหนดขึ้น เพื่อชี้บอกถึงระดับพฤติกรรมและคุณภาพกระบวนการของทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในแต่ละขั้น เกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาจากการรวบรวมความคิดและการพิจารณาจาก ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย "ฆ้องวงใหญ่" โดยกำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนน เป็น 4 ระดับ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบประเมิน ดังภาพประกอบ 3 ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบประเมิน

จากภาพประกอบ 3 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบประเมิน มีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมิน

- 1.1 เพื่อสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- 1.2 เพื่อพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- 1.3 เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะ

พื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

2. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย การฝึกทักษะพื้นฐานของเครื่องดนตรี "ฆ้องวงใหญ่" ในขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อนำไปสร้างข้อปฏิบัติในแบบประเมินก่อนที่จะไปรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญ โดยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างกรอบในการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ พร้อมทั้งศึกษาหลักสูตรและโครงสร้างเพลงที่ใช้ในการฝึกทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่จากหลักสูตรด้านดนตรีไทย ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้าดังกล่าวได้ประเด็นสำหรับการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ จำนวนทั้งหมด 3 ชั้น คือ ชั้นเตรียมการบรรเลง ชั้นกระบวนการบรรเลง และชั้นผลการบรรเลง

3. พิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญสำหรับการสร้างแบบประเมิน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยใช้หลักในการพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้วิจัยได้สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีไทย โดยเฉพาะเครื่องดนตรี "ฆ้องวงใหญ่" และผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากเอกสารประวัติของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ รวมถึงประสบการณ์ในการทำงานของแต่ละท่าน เพื่อที่จะได้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้

ความสามารถในด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” แล้วจึงติดต่อผู้เชี่ยวชาญด้วยวาจาเป็นการภายใน และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 22 คน แบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย คือ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 15 ปี หรือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” และประกอบอาชีพการเป็นนักดนตรีไทยที่มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างน้อย 15 ปี จำนวน 19 คน

3.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา คือ เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

4. วิเคราะห์งาน เลือกรางงานที่เป็นตัวแทนและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในชั้นตอนต่าง ๆ ก่อนที่จะนำผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกไว้ เพื่อวิเคราะห์งานเลือกรางงานที่เป็นตัวแทนและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม รวมทั้งคัดเลือกเพลงในหลักสูตรดนตรีไทย ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ ว่าควรจะมีระเบียบข้อปฏิบัติใดบ้าง ควรจะมีกระบวนการอะไรบ้าง ควรจะเลือกเพลงใดในการนำแบบประเมินไปทดลองใช้ และนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวที่ได้จากการศึกษาเอกสารและผู้เชี่ยวชาญมาเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ดังแสดงผลดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 การวิเคราะห์งานและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อปฏิบัติ
<u>ขั้นเตรียมการบรรเลง</u>	<u>ขั้นเตรียมการบรรเลง</u>
1. สามารถสำรวจความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงได้	- สำรวจความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง
2. สามารถนั่งเตรียมบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยท่าหนั่ง ที่ถูกต้อง	- ท่าหนั่งของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง
3. สามารถจับไม้ตี เพื่อเตรียมบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ได้อย่างถูกต้อง	- การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง
<u>ขั้นกระบวนการบรรเลง</u>	<u>ขั้นกระบวนการบรรเลง</u>
4. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยลักษณะ การบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้อง	- ลักษณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ตาราง 1 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อปฏิบัติ
5. สามารถบรรเลงเพลงได้ถูกต้องตามทำนองหลักและจังหวะ	- ความแม่นยำของทำนองหลัก - ความแม่นยำของจังหวะ
6. สามารถบรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องตามแนวการดำเนินทำนองของเพลงนั้น ๆ	- แนวการดำเนินทำนอง
7. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้เสียงที่มีคุณภาพดี	- คุณภาพเสียงฆ้อง
8. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยรสมือในการบรรเลงที่มีคุณภาพ	- รสมือในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
9. สามารถนั่งขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้อง	- ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
10. สามารถจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้อง	- การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
11. ผู้บรรเลงมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	- บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
<u>ขั้นผลการบรรเลง</u>	<u>ขั้นผลการบรรเลง</u>
12. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงได้อย่างเหมาะสม	- เทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
13. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ	- บรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ

5. สร้างแบบประเมิน และระบุเกณฑ์การให้คะแนน โดยใช้การรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์งานจากโครงสร้างของหลักสูตร และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้จากการรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย "ฆ้องวงใหญ่" โดยวิธีการสัมภาษณ์ นำมาสร้างเป็นข้อปฏิบัติรวมทั้งหมดจำนวน 14 ข้อ แยกเป็นขั้นเตรียมการบรรเลงจำนวน 3 ข้อ ขั้นกระบวนการบรรเลง จำนวน 9 ข้อ และขั้นผลการบรรเลง จำนวน 2 ข้อ ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติตามงานที่เป็นตัวแทน มีรายละเอียดในขั้นการเตรียมความพร้อมทั้งผู้บรรเลงและเครื่องดนตรี "ฆ้องวงใหญ่" ที่ใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในขั้นต่าง ๆ พร้อมทั้งระบุเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินแต่ละข้อปฏิบัติของขั้นตอนต่าง ๆ ในประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญครั้งแรก ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ทั้ง 19 คน ตรวจสอบความถูกต้อง

ของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การประเมินอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำมาสร้างเป็นแบบประเมินทักษะพื้นฐาน การบรรเลงฆ้องวงใหญ่อีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติกับ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยนำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงพินิจ ความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การให้คะแนน โดยให้ ผู้เชี่ยวชาญตัดสินจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สร้างขึ้นว่า ข้อปฏิบัติแต่ละข้อประเมินได้ตรงตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ และเกณฑ์การให้คะแนนมีความสอดคล้องกับข้อปฏิบัติหรือไม่ กำหนดหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Congruence) โดยใช้วิธีของโรวินลลี และ แฮมเบิลตัน (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 : 89 ; อ้างอิงจาก Rovinelli and Hambleton. 1977) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อปฏิบัติ (IOC_1) เท่ากับ 0.67 - 1.00 และ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน (IOC_2) เท่ากับ 0.67 - 1.00 ดังตัวอย่างจากแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมกับข้อปฏิบัติ และ แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การ ให้คะแนน ดังนี้

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อปฏิบัติ

คำชี้แจง

1. ให้ท่านพิจารณาว่า ข้อปฏิบัติที่สร้างขึ้นสามารถประเมินตรงตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมหรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อปฏิบัติแต่ละข้อ
2. ให้ท่านพิจารณาให้คะแนน ดังนี้
  - +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อปฏิบัตินั้นสามารถประเมินตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นจริง
  - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อปฏิบัตินั้นสามารถประเมินตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นจริง
  - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อปฏิบัตินั้นไม่สามารถประเมินตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นจริง

ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ตัวอย่างแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อปฏิบัติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อปฏิบัติ	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
<u>ขั้นเตรียมการบรรเลง</u> 0. สามารถสำรวจความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลงได้	<u>ขั้นเตรียมการบรรเลง</u> 0. สำรวจความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง	.....	.....	.....
<u>ขั้นกระบวนการบรรเลง</u> 0. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยลักษณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้อง	<u>ขั้นกระบวนการบรรเลง</u> 0. ลักษณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....
<u>ขั้นผลการบรรเลง</u> 0. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ	<u>ขั้นผลการบรรเลง</u> 0. บรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ	.....	.....	.....

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน

คำชี้แจง

1. ให้ท่านพิจารณาว่า เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้นนี้ สามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อปฏิบัตินั้นได้หรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ

2. ให้ท่านพิจารณาให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อ แน่ใจว่าเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อปฏิบัตินั้นได้จริง
- 0 เมื่อ ไม่แน่ใจว่าเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อปฏิบัตินั้นได้จริง
- 1 เมื่อ แน่ใจว่าเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้นนั้นไม่สามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อปฏิบัตินั้นได้จริง

ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ตัวอย่างแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
<u>ขั้นเตรียม</u>	<u>ขั้นเตรียมการบรรเลง</u>			
<u>การบรรเลง</u>	4 คะแนน เมื่อ	.....	.....	.....
0. สสำรวจ ความพร้อม และปรับ ห้องวงใหญ่ ก่อนการ บรรเลง	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม่ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 			
	3 คะแนน เมื่อ	.....	.....	.....
	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม่ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องหย่อนบางลูก - ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่ไม่เสมอกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงเพี้ยนบ้างเล็กน้อย แต่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 			
	2 คะแนน เมื่อ	.....	.....	.....
	<ul style="list-style-type: none"> - ลูกฆ้องอยู่ไม่ตรงกลางร้านฆ้องทุกลูก โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องบางลูกสัมผัสกับร้านฆ้อง ไม่ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องหย่อนเกือบทุกลูก - ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่ไม่เสมอกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงเพี้ยน และไม่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 			

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลูกช้องไม่อยู่ตรงกลางร้านช้องทุกลูก โดยที่จัดตรของลูกช้องเกือบทุกลูกสัมผัสกับร้านช้อง ไม่ถ่างร้านช้อง ลูกช้องข้างเคียง และโชนช้อง - ลูกช้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกช้องหย่อนทุกลูก - ยอดปุ่มของลูกช้องทุกลูก อยู่ในระดับที่ไม่เสมอกัน - คุณภาพเสียงของลูกช้องแต่ละลูกเสียงเพี้ยน และไม่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ <p style="text-align: center;">ฯลฯ</p>	.....	.....	.....
<u>ชั้นกระบวน</u>	<u>ชั้นกระบวนกรบรรเลง</u>			
<u>การบรรเลง</u>	4 คะแนน เมื่อ	.....	.....	.....
0. ลักษณะการบรรเลงช้องวงใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> - ดีช้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกช้อง - ดีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกช้องให้เต็มปิ่นไม้ดีช้อง - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการดีช้อง - ยกไม้ดีช้องสูงพอสมควร - หมุนหน้าไม้ดีช้องที่ละน้อย 			
	3 คะแนน เมื่อ	.....	.....	.....
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีช้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกช้อง - ไม่ดีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกช้องให้เต็มปิ่นไม้ดีช้อง - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการดีช้อง - ยกไม้ดีช้องสูงหรือต่ำเกินไป - ไม่หมุนหน้าไม้ดีช้องที่ละน้อย 			
	2 คะแนน เมื่อ	.....	.....	.....
	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ดีช้องวงใหญ่ โดยที่ไม่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกช้อง - ไม่ดีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกช้องให้เต็มปิ่นไม้ดีช้อง - ใช้ข้อมือเป็นหลักในการบรรเลงช้องวงใหญ่เพียงอย่างเดียว - ยกไม้ดีช้องสูงหรือต่ำเกินไป - ไม่หมุนหน้าไม้ดีช้องที่ละน้อย 			

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง แต่ปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์ <p style="text-align: center;">ฯลฯ</p>	.....	.....	.....
<u>ชั้นผลการ</u>	<u>ชั้นผลการบรรเลง</u>			
<u>บรรเลง</u>	4 คะแนน เมื่อ	.....	.....	.....
0. บรรเลง	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลงทำนองหลัก ถูกต้องตาม			
เพลงได้อย่าง	จังหวะสามัญ และจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่			
ถูกต้องทั้ง	บรรเลงฆ้องวงใหญ่			
ทำนองหลัก	- มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้องวงใหญ่			
และจังหวะ	และรูปแบบหรือประเภทของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่			
	บรรเลงฆ้องวงใหญ่			
	3 คะแนน เมื่อ	.....	.....	.....
	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลงทำนองหลัก ถูกต้องตาม			
	จังหวะสามัญ แต่จังหวะฉิ่งบกพร่อง ตลอดเวลาในขณะที่			
	บรรเลงฆ้องวงใหญ่			
	- มีความถูกต้องตามเนื้อทำนองหลัก แต่ปฏิบัติระเบียบ			
	วิธีการบรรเลงฆ้องวงใหญ่บกพร่อง ตลอดเวลาในขณะที่			
	บรรเลงฆ้องวงใหญ่			
	2 คะแนน เมื่อ	.....	.....	.....
	- บรรเลงฆ้องวงใหญ่ตามเนื้อทำนองหลักบกพร่องหรือผิดเนื้อ			
	ทำนองหลัก ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่			
	- บรรเลงฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญ แต่จังหวะฉิ่ง			
	บกพร่อง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่			
	- ระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้องวงใหญ่บกพร่อง ตลอดเวลา			
	ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่			

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
	1 คะแนน เมื่อ - บรรเลงฆ้องวงใหญ่ผิดเนื้อทำนองหลัก ตลอดเวลาในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - บรรเลงฆ้องวงใหญ่ไม่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและ จังหวะฉิ่ง ตลอดเวลาในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ หรือ ปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์ ฯลฯ	.....	.....	.....

7. จัดพิมพ์แบบประเมิน และเกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้

8. ทดลองใช้แบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ไปทดลองใช้เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน และหาคุณภาพของแบบประเมิน โดยนำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นแล้ว ไปทดลองใช้กับนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย จำนวน 20 คน เป็นนิสิตของภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน และ เป็นนิสิตของภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน

9. วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบประเมิน

หลังจากทำการทดลองใช้แบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนเสร็จสิ้น แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบประเมิน ดังนี้

- 9.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน
- 9.2 หาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน
- 9.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน

10. เขียนคู่มือดำเนินการประเมิน

ผู้วิจัยได้เขียนคู่มือดำเนินการประเมิน เพื่อให้ผู้ประเมินได้ใช้เป็นคู่มือประกอบในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

11. จัดพิมพ์เป็นฉบับ

ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์แบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 1 ฉบับ

4. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังแสดงในตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ข้อปฏิบัติ	คะแนน			
	4	3	2	1
<u>ขั้นเตรียมการบรรเลง</u>				
1. สำรองความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง	.....	.....	.....	.....
2. ทำนั่งของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง	.....	.....	.....	.....
3. การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลงก่อนบรรเลง	.....	.....	.....	.....
<u>ขั้นกระบวนการบรรเลง</u>				
4. ลักษณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
5. ความแม่นยำของทำนองหลัก	.....	.....	.....	.....
6. ความแม่นยำของจังหวะ	.....	.....	.....	.....
7. แนวการดำเนินทำนอง	.....	.....	.....	.....
8. คุณภาพเสียงฆ้อง	.....	.....	.....	.....
9. รสมือในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
10. ทำนั่งของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
11. การจับไม้ของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
12. บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	คะแนน			
	4	3	2	1
ชั้นผลการบรรลุ				
13.เทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
14.บรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ	.....	.....	.....	.....
คะแนนรวม	.....	.....	.....	.....

5. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 วิธี คือ

5.1 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน โดยการรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบประเมินและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน รวมทั้งตรวจสอบการสร้างและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน สำหรับใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยและด้านการวัดผลการศึกษา ซึ่งมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

5.1.1 ผู้วิจัยพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญสำหรับการสร้างแบบประเมิน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยใช้หลักในการพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้วิจัยได้สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีไทย โดยเฉพาะเครื่องดนตรี "ฆ้องวงใหญ่" และผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากเอกสารประวัติของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ รวมถึงประสบการณ์ในการทำงานของแต่ละท่าน เพื่อที่จะได้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีไทย "ฆ้องวงใหญ่" อย่างแท้จริง

5.1.2 ติดต่อขอเชิญผู้เชี่ยวชาญเป็นการภายในด้วยวาจา

5.1.3 นำหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญจากบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญที่ติดต่อขอเชิญไว้เป็นการภายใน เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

5.1.4 ชี้แจงให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้ทราบความมุ่งหมายของการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

5.1.5 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ครั้งที่ 1 ในระหว่างปลายเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2546 ถึง กลางเดือนธันวาคม พ.ศ.2546 เพื่อที่จะนำผลการสัมภาษณ์จากมาสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน

5.1.6 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ครั้งที่ 2 ในระหว่างกลางเดือน ธันวาคม พ.ศ.2546 ถึง ต้นเดือนมกราคม พ.ศ.2547 เพื่อนำแบบประเมินที่สร้างจากการรวบรวม ความคิดผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ครั้งที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ทั้ง 19 คน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้ คะแนนอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำมาสร้างเป็นแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่อีกครั้ง หนึ่งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.1.7 นำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการรวบรวมความคิดของ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และ ด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ ความเป็นปรนัยของ ข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน

5.1.8 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และ เกณฑ์การให้คะแนน เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้

5.2 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย จำนวน 20 คน ผู้วิจัยนำแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ที่สร้างขึ้นจากการรวบรวมความคิดของ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน ไปทดลองใช้กับนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีวิธี ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.2.1 ติดต่อประสานงาน ขออนุญาตหัวหน้าภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย / ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในแต่ละสถาบันการศึกษาที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับทดลองใช้แบบประเมิน เพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ทำการประเมิน พร้อมทั้งจัดเตรียม เครื่องดนตรีไทยและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมิน โดยดำเนินการในช่วงระยะเวลาปลาย เดือนธันวาคม พ.ศ.2546 ถึง กลางเดือนมกราคม พ.ศ.2547

5.2.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อกับสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยดำเนินการในช่วง กลางเดือนมกราคม พ.ศ.2547

5.2.3 ชี้แจงให้อาจารย์ที่จะเป็นผู้ประเมิน ทราบวัตถุประสงค์ของการประเมิน และ วิธีดำเนินการประเมิน ตลอดจนเกณฑ์การให้คะแนน

5.2.4 นำแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ไปทดลองใช้กับนิสิต สาขาวิชาดนตรีไทย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ระหว่างวันที่ 14 - 16 มกราคม 2547 ประเมินเป็นรายบุคคล โดยชี้แจงให้นิสิตทราบวัตถุประสงค์ของการประเมินก่อนที่จะดำเนินการ ประเมิน และขอความร่วมมือในการประเมิน เพื่อให้ได้ผลตรงตามความเป็นจริง ซึ่งในช่วงเวลา

ของการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ผู้วิจัยได้จัดเตรียมอุปกรณ์พร้อมเครื่องถ่ายวิดีโอ (VDO) ไว้ เพื่อบันทึกภาพการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ในระหว่างที่นิสิตกำลังบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และนำภาพการบันทึกเทปโทรทัศน์มาพิจารณาผลการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิตจากเทปวิดีโอ (VDO) เพื่อปรับปรุงเกณฑ์การให้คะแนนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้ประเมินสามารถให้คะแนนได้สอดคล้องกันยิ่งขึ้น

5.2.5 นำผลคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้แบบประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ คือ ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งคำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521 : 89)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่บ่งชี้ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ
	$\sum R$ แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินคำนวณโดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน RAI (Rater Agreement Indexes) ของเบอร์รี่ - สต็อก และคนอื่นๆ (Burry - Stock and others. 1996 : 251)

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K |R_{1k} - R_{2k}|}{K(I-1)}$$

เมื่อ	RAI	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน
	K	แทน	จำนวนข้อปฏิบัติหรือพฤติกรรมของแบบประเมิน
	I	แทน	ระดับคะแนน

6.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยใช้สูตรหาความเชื่อมั่นในรูปสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบประเมิน
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบประเมินทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่าง
IOC ₁	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
IOC ₂	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน
K	แทน	จำนวนของข้อปฏิบัติของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
X	แทน	คะแนนเต็มของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
RAI	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน

ลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเรียงลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ตอนที่ 2 คุณภาพของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ได้ผลการวิเคราะห์จากผู้สร้าง 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้วิจัย โดยทำการวิเคราะห์งานเพื่อนำไปสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย การฝึกทักษะพื้นฐานของเครื่องดนตรี “ฆ้องวงใหญ่” ในขั้นตอนต่างๆ แล้วนำมาสร้างเป็นข้อปฏิบัติในแบบประเมินก่อนที่จะไปรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญ โดยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างกรอบในการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้าดังกล่าว ได้ประเด็นสำหรับใช้ในการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ จำนวนทั้งหมด 3 ชั้น คือ ชั้นเตรียมการบรรเลง ชั้นกระบวนการบรรเลง และชั้นผลการบรรเลง

1.2 วิเคราะห์งาน ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในขั้นตอนต่างๆ ก่อนที่จะนำผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารต่างๆ ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ เพื่อวิเคราะห์งาน เลือกงานที่เป็นตัวแทน และเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวที่ได้จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าว แสดงผลดังตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์งานและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อปฏิบัติ
<u>ชั้นเตรียมการบรรเลง</u>	<u>ชั้นเตรียมการบรรเลง</u>
1. สามารถสำรวจความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลงได้	- สำรวจความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง
2. สามารถนั่งเตรียมบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยท่าหนั่งที่ถูกต้อง	- ท่าหนั่งของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง
3. สามารถจับไม้ตี เพื่อเตรียมบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้อง	- การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง
<u>ชั้นกระบวนการบรรเลง</u>	<u>ชั้นกระบวนการบรรเลง</u>
4. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยลักษณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้อง	- ลักษณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
5. สามารถบรรเลงเพลงได้ถูกต้องตามทำนองหลักและจังหวะ	- ความแม่นยำของทำนองหลัก - ความแม่นยำของจังหวะ
6. สามารถบรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องตามแนวการดำเนินทำนองของเพลงนั้น ๆ	- แนวการดำเนินทำนอง
7. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้เสียงที่มีคุณภาพดี	- คุณภาพเสียงฆ้อง
8. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยรสมือในการบรรเลงที่มีคุณภาพ	- รสมือในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ตาราง 5 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อปฏิบัติ
9. สามารถนั้ขขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้อง	- ทำนั้ขของผู้บรรเลง ในขขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
10. สามารถจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ ในขขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้อง	- การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลงในขขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
11. ผู้บรรเลงมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ในขขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	- บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
<u>ชั้นผลการบรรเลง</u>	<u>ชั้นผลการบรรเลง</u>
12. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงได้อย่างเหมาะสม	- เทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
13. สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ	- บรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ

2. ผู้เชี่ยวชาญ โดยหลังจากที่ผู้วิจัยวิเคราะห์งานสำหรั้ใช้ในการกำหนดขั้นตอนการประเมินจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยจำนวน 19 คน เพื่อนำมาสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน และนำแบบประเมินดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ ความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งผลการดำเนินการและวิเคราะห์ มีดังนี้

2.1 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน โดยรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญ นำมาสร้างเป็นแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญครั้งแรก ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ทั้ง 19 คน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่อีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน ว่าข้อปฏิบัติแต่ละข้อประเมินได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ และเกณฑ์การให้คะแนนมีความสอดคล้องกับข้อปฏิบัติหรือไม่ คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Congruence) โดยใช้วิธีของโรวีเนลลี

และแอมเบิลตัน ผลของการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน สามารถแสดงผลดังตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ผลของการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน

แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	IOC ₁	IOC ₂
<u>ขั้นเตรียมการบรรเลง</u>		
1. สำนวความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง	1.00	1.00
2. ทำนั่งของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง	1.00	1.00
3. การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง	1.00	1.00
<u>ขั้นกระบวนการบรรเลง</u>		
4. ลักษณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	0.91 - 1.00	0.77 - 1.00
5. ความแม่นยำของทำนองหลัก	1.00	1.00
6. ความแม่นยำของจังหวะ	1.00	1.00
7. แนวการดำเนินทำนอง	1.00	1.00
8. คุณภาพเสียงฆ้อง	0.67 - 1.00	0.67 - 1.00
9. รสมือในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	1.00	1.00
10. ทำนั่งของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	0.82 - 1.00	0.86 - 1.00
11. การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่	1.00	1.00
12. บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่	1.00	1.00
<u>ขั้นผลการบรรเลง</u>		
13. เทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	1.00	1.00
14. บรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและ จังหวะ	1.00	1.00

และข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ สามารถแสดงผลดังตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 ข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
<u>ขั้นเตรียมการบรรเลง</u>	
1. สำนวความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบดูลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ต่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโขนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ <p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบดูลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ต่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโขนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องหย่อนบางลูก - ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่ไม่เสมอกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงเพี้ยนบ้างเล็กน้อย แต่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลูกฆ้องอยู่ไม่ตรงกลางร้านฆ้องทุกลูก โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องบางลูก สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ต่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโขนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องหย่อนเกือบทุกลูก - ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่ไม่เสมอกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงเพี้ยน และไม่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลูกช้องไม่อยู่ตรงกลางร้านช้องทุกลูก โดยที่จัดทรงของลูกช้องเกือบทุกลูกสัมผัสกับร้านช้อง ไม่ต่างร้านช้อง ลูกช้องข้างเคียงและโชนช้อง - ลูกช้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกช้องหย่อนทุกลูก - ยอดปุ่มของลูกช้องทุกลูก อยู่ในระดับที่ไม่เสมอกัน - คุณภาพเสียงของลูกช้องแต่ละลูก เสียงเพี้ยน และไม่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์
<p>2. ทำนั้งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง</p>	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นั้งขัดสมาธิหรือนั้งพับเพียบอยู่กลางวงช้อง ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - นั้งลำตัวตรงอยู่กลางวงช้อง ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางช้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ <p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นั้งขัดสมาธิหรือนั้งพับเพียบอยู่กลางวงช้อง ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - นั้งลำตัวไม่ตรง ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางช้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว แต่งอข้อศอกไม่เป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นั้งขัดสมาธิหรือนั้งพับเพียบไม่อยู่กลางวงช้อง ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - นั้งลำตัวไม่ตรง ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงไม่หันหน้าไปสู่อึ่งกลางช้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงช้องวงใหญ่

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<ul style="list-style-type: none"> - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว แต่งข้อศอกไม่เป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 1 คะแนน เมื่อ <ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบไม่อยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวไม่ตรง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงไม่หันหน้าไปสู่กึ่งกลางวงฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว แต่งข้อศอกไม่เป็นมุมฉากพองาม และกางแขนทั้งสองข้างมากเกินไปก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
<p>3. การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง</p>	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้ที่อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ <p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือนิ้วใดนิ้วหนึ่งใน 5 นิ้ว ไม่สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง แต่ปลายนิ้วชี้ไม่อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<p>- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่</p> <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <p>- ก้านไม้ตีฆ้องไม่พาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่</p> <p>- ไม่ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง</p> <p>- นิ้วมือเกือบทั้ง 5 นิ้ว ไม่สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่</p> <p>- นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของไม้ตีฆ้อง แต่ปลายนิ้วชี้ไม่กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้องและปลายนิ้วชี้ไม่อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่</p> <p>- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะที่ไม่คว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่</p> <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <p>- จับก้านไม้ตีฆ้องได้ แต่ปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์</p>
<p><u>ชั้นกระบวนการบรรเลง</u></p> <p>4. ลักษณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่</p>	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <p>- ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง</p> <p>- ตีถูกต้องตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง</p> <p>- ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง</p> <p>- ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร</p> <p>- หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย</p> <p>3 คะแนน เมื่อ</p> <p>- ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง</p> <p>- ไม่ตีถูกต้องตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง</p> <p>- ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง</p> <p>- ยกไม้ตีฆ้องสูงหรือต่ำเกินไป</p> <p>- ไม่หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย</p>

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง - ไม่ตีถูกตรงกลางยอดปทุมลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง - ใช้ข้อมือเป็นหลักในการตีฆ้องเพียงอย่างเดียว - ยกไม้ตีฆ้องสูงหรือต่ำเกินไป - ไม่หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง แต่ปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์
5. ความแม่นยำของทำนองหลัก	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง <p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลัก แต่ระเบียบวิธีการในการตีฆ้องบกพร่อง <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ตามเนื้อทำนองหลักบกพร่องหรือผิดเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู - ระเบียบวิธีการในการตีฆ้องบกพร่อง <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ผิดเนื้อทำนองหลัก ตามที่ได้เรียนมาจากครู หรือปฏิบัติไม่ได้
6. ความแม่นยำของจังหวะ	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลง - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญ แต่จังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงบกพร่อง - ดี้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลง - ดี้องวงใหญ่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ไม่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลง หรือปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์
7. แนวการดำเนินทำนอง	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง - ดี้องวงใหญ่ถูกต้องและเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง <p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง - ดี้องวงใหญ่ถูกต้อง แต่ไม่เหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง - ดี้องวงใหญ่ถูกต้อง แต่ไม่เหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง - แนวการบรรเลงไม่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง - ไม่สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ไม่ถูกต้องตามความเร็วของทำนองเพลง หรือปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์
8. คุณภาพเสียงฆ้อง	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องดังพอดี - เสียงฆ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลา - เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือ ต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน - เสียงฆ้องดังหนักแน่นตลอดเวลา <p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องดังพอดี - เสียงฆ้องดังไม่สม่ำเสมอตลอดเวลา - เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือ ต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน - เสียงฆ้องดังไม่หนักแน่นตลอดเวลา <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องดังไม่พอดี - เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือ เสียงไม่ดังและหนักแน่นประมาณกัน - เสียงฆ้องดังไม่หนักแน่นตลอดเวลา <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องดัง แต่คุณภาพเสียงฆ้องในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ขาดคุณภาพเสียง หรือปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์
9. รสมือในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง - ไม่สามารถบังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะแต่ไม่ก่อให้เกิดความซาบซึ้งในบทเพลง - ไม่สามารถบังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงได้ หรือปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์
10. ทำนั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ <p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวไม่ตรง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว แต่งอข้อศอกไม่เป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบไม่อยู่กลางวงช้าง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวไม่ตรง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงไม่หันหน้าไปสู่กึ่งกลางวงฆ้องวงใหญ่ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว แต่งข้อศอกไม่เป็นมุมฉากพองาม ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบไม่อยู่กลางวงช้าง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวไม่ตรง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงไม่หันหน้าไปสู่กึ่งกลางวงฆ้องวงใหญ่ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว แต่งข้อศอกไม่เป็นมุมฉากพองาม และกางแขนทั้งสองข้างมากเกินไป ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่
<p>11. การจับไม้ของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงฆ้องวงใหญ่</p>	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอึ่งมือทั้งสองมือ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้ยึดติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือนิ้วใดนิ้วหนึ่งใน 5 นิ้ว ไม่สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง แต่ปลายนิ้วชี้ไม่อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องไม่พาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือเกือบทั้ง 5 นิ้ว ไม่สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของไม้ตีฆ้อง แต่ปลายนิ้วชี้ไม่กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้ไม่อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะที่ไม่คว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จับก้านไม้ตีฆ้องได้ แต่ปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์
12. บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงฆ้องวงใหญ่	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่อนัดเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ท้องโน้ตเพลงบางวรรคบางตอน ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขยับเท้าหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ท้องโน้ตเพลงบางวรรคบางตอน ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขยับเท้าหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ท้องโน้ตเพลงตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่
<p><u>ชั้นผลการบรรเลง</u></p> <p>13. เทคนิคและ ความสามารถในการ บรรเลงฆ้องวงใหญ่</p>	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุกๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง <p>3 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน แต่ขาดความไพเราะ - ขาดความแม่นยำในบางด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความชัดเจนเป็นบางวรรคบางตอนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - ขาดปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน และขาดความไพเราะ

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การให้คะแนน
	<p>- ขาดความแม่นยำในบางด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง</p> <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <p>- สามารถบรรเลงซ็องวงใหญ่ได้ หรือปฏิบัติเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงบกดพร้อมทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์</p>
<p>14. บรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ</p>	<p>4 คะแนน เมื่อ</p> <p>- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลงทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่</p> <p>- มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีการบรรเลงซ็อง และรูปแบบหรือประเภทของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่</p> <p>3 คะแนน เมื่อ</p> <p>- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลงทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะสามัญ แต่จังหวะฉิ่งบกดพร้อม ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่</p> <p>- มีความถูกต้องตามเนื้อทำนองหลัก แต่ปฏิบัติระเบียบวิธีการบรรเลงซ็องบกดพร้อม ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่</p> <p>2 คะแนน เมื่อ</p> <p>- บรรเลงซ็องวงใหญ่ตามเนื้อทำนองหลักบกดพร้อมหรือผิดเนื้อทำนองหลัก ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่</p> <p>- บรรเลงซ็องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญ แต่จังหวะฉิ่งบกดพร้อม ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่</p> <p>- ปฏิบัติระเบียบวิธีการบรรเลงซ็องบกดพร้อม ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่</p> <p>1 คะแนน เมื่อ</p> <p>- บรรเลงซ็องวงใหญ่ผิดเนื้อทำนองหลัก ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่</p> <p>- บรรเลงซ็องวงใหญ่ไม่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่ง ตลอดเวลาขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่ หรือปฏิบัติบกดพร้อมทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์</p>

ตอนที่ 2 คุณภาพของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ผู้วิจัยหาคุณภาพของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
2. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI)
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (α)

ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐาน (คะแนนเฉลี่ย , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน), ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (α)

N = 20

แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	K	X	$\bar{X}$	S	RAI	α
1. ชั้นเตรียมการบรรเลง	3	12	9	1.73	0.893	0.781
2. ชั้นกระบวนการบรรเลง	9	36	28	6.42		
3. ชั้นผลการบรรเลง	2	8	4	3.58		
ผลรวม	14	56	44.50	9.45		

จากตาราง 8 แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ มีทั้งหมด 3 ชั้น คือ ชั้นเตรียมการบรรเลง ชั้นกระบวนการบรรเลง และชั้นผลการบรรเลง นำไปทดลองใช้กับนิสิตกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ผลปรากฏว่า ในชั้นเตรียมการบรรเลง ประกอบด้วยข้อปฏิบัติจำนวน 3 ข้อ มีคะแนนเต็ม 12 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ย 9 คะแนน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.73 ในชั้นกระบวนการบรรเลงประกอบด้วยข้อปฏิบัติ จำนวน 9 ข้อ มีคะแนนเต็ม 36 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ย 28 คะแนน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.42 ส่วนในชั้นผลการบรรเลง ประกอบด้วยข้อปฏิบัติ จำนวน 2 ข้อ มีคะแนนเต็ม 8 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ย 4 คะแนน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.58

เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ทั้งฉบับ ที่ประกอบด้วยข้อปฏิบัติ จำนวน 14 ข้อ มีคะแนนเต็ม เท่ากับ 56 คะแนน ผลปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 44.50 คะแนน มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 9.45 และผลการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน หากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน โดยใช้สูตร RAI ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน เท่ากับ 0.893 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เท่ากับ 0.781

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมาย ไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
2. เพื่อพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
3. เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะ

พื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการร่วมพิจารณาแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งสร้างโดยใช้การรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 19 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 15 ปี หรือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” และ ประกอบอาชีพการเป็นนักดนตรีไทย ที่มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างน้อย 15 ปี และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบประเมิน เป็นนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย จำนวน 20 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เป็นนิสิตภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน และ เป็นนิสิตภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เป็นข้อกำหนดที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ สร้างโดยใช้

การรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” จำนวน 19 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา 3 คน เป็นแบบชนิตมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในขั้นเตรียมการบรรเลง (Prepare) ขั้นกระบวนการบรรเลง (Process) และขั้นผลการบรรเลง (Product)

2. เกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เป็นแนวทางที่กำหนดขึ้น เพื่อชี้บ่งถึงระดับพฤติกรรมและคุณภาพกระบวนการของทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในแต่ละขั้น เกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาจากการรวบรวมความคิดและการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” โดยกำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนน เป็น 4 ระดับ

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 วิธี คือ

1. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน โดยการรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบประเมินและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน รวมทั้งตรวจสอบการสร้างและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน สำหรับใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยและด้านการวัดผลการศึกษา ซึ่งมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.1 ผู้วิจัยพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญสำหรับการสร้างแบบประเมิน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยใช้หลักในการพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้วิจัยได้สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีไทย โดยเฉพาะเครื่องดนตรี “ฆ้องวงใหญ่” และผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากเอกสารประวัติของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ รวมถึงประสบการณ์ในการทำงานของแต่ละท่าน เพื่อที่จะได้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” อย่างแท้จริง

1.2 ติดต่อขอเชิญผู้เชี่ยวชาญเป็นการภายในด้วยวาจา

1.3 นำหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญจากบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญที่ติดต่อขอเชิญไว้เป็นการภายใน เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

1.4 ชี้แจงให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้ทราบความมุ่งหมายของการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

1.5 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ครั้งที่ 1 ในระหว่างปลายเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2546 ถึง กลางเดือนธันวาคม พ.ศ.2546 เพื่อที่จะนำผลการสัมภาษณ์จากมาสร้าง ข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน

1.6 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ครั้งที่ 2 ในระหว่างกลางเดือน ธันวาคม พ.ศ.2546 ถึง ต้นเดือนมกราคม พ.ศ.2547 เพื่อนำแบบประเมินที่สร้างจากการรวบรวม ความคิดผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ครั้งที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ทั้ง 19 คน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้ คะแนนอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำมาสร้างเป็นแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่อีกครั้ง หนึ่งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.7 นำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการรวบรวมความคิดของ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และ ด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ ความเป็นปรนัยของ ข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน

1.8 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และเกณฑ์การ ให้คะแนน เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้

2. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย จำนวน 20 คน ผู้วิจัย นำแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ที่สร้างขึ้นจากการรวบรวมความคิดของ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน ไปทดลองใช้กับนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 ติดต่อประสานงาน ขออนุญาตหัวหน้าภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย / ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในแต่ละสถาบันการศึกษาที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับทดลองใช้แบบประเมิน เพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ทำการประเมิน พร้อมทั้ง จัดเตรียมเครื่องดนตรีไทยและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมิน โดยดำเนินการในช่วงระยะเวลาปลายเดือนธันวาคม พ.ศ.2546 ถึง กลางเดือนมกราคม พ.ศ.2547

2.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อกับสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยดำเนินการในช่วงกลางเดือนมกราคม พ.ศ.2547

2.3 ชี้แจงให้อาจารย์ที่จะเป็นผู้ประเมิน ทราบวัตถุประสงค์ของการประเมิน และ วิธีดำเนินการประเมิน ตลอดจนเกณฑ์การให้คะแนน

2.4 นำแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ไปทดลองใช้กับนิสิต สาขาวิชาดนตรีไทย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ระหว่างวันที่ 14 - 16 มกราคม 2547 ประเมินเป็นรายบุคคล โดยชี้แจงให้นิสิตทราบวัตถุประสงค์ของการประเมินก่อนที่จะดำเนินการประเมิน และขอความร่วมมือในการประเมิน เพื่อให้ได้ผลตรงตามความเป็นจริง ซึ่งในช่วงเวลาของการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ผู้วิจัยได้จัดเตรียมอุปกรณ์พร้อมเครื่องถ่ายวีดิทัศน์ (VDO) ไว้ เพื่อบันทึกภาพการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ในระหว่างที่นิสิตกำลังบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และนำภาพการบันทึกเทปโทรทัศน์มาพิจารณาผลการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิตจากเทปวีดิทัศน์ (VDO) เพื่อปรับปรุงเกณฑ์การให้คะแนนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้ประเมินสามารถให้คะแนนได้สอดคล้องกันยิ่งขึ้น

2.5 นำผลคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้แบบประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ คือ ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ได้ผลการวิเคราะห์จากผู้สร้าง 2 กลุ่ม คือ ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัย ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย การฝึกทักษะพื้นฐานของเครื่องดนตรี “ฆ้องวงใหญ่” ในขั้นตอนต่างๆ ซึ่งได้ประเด็นสำหรับใช้ในการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ จำนวนทั้งหมด 3 ชั้น คือ ชั้นเตรียมการบรรเลง ชั้นกระบวนการบรรเลง และชั้นผลการบรรเลง หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์งาน เลือกรายงานที่เป็นตัวแทนและเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวที่ได้จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งผลการวิเคราะห์งานสามารถนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จำนวน 13 ข้อ แบ่งออกเป็น ชั้นเตรียมการบรรเลง จำนวน 3 ข้อ ชั้นกระบวนการบรรเลง จำนวน 8 ข้อ และชั้นผลการบรรเลง จำนวน 2 ข้อ และนำมาสร้างข้อปฏิบัติ จำนวน 14 ข้อ แบ่งออกเป็น ชั้นเตรียมการบรรเลง จำนวน 3 ข้อ ชั้นกระบวนการบรรเลง จำนวน 9 ข้อ และชั้นผลการบรรเลง จำนวน 2 ข้อ

1.2 ผู้เชี่ยวชาญ โดยหลังจากที่ผู้วิจัยวิเคราะห์งานสำหรับใช้ในการกำหนดขั้นตอนการประเมินจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยจำนวน 19 คน เพื่อนำมาสร้างข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน และนำแบบประเมินดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ ความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งผลการดำเนินการและวิเคราะห์ มีดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน โดยรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญ นำมาสร้างเป็นแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญครั้งแรก ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ทั้ง 19 คน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่อีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่า ได้ข้อปฏิบัติจำนวน 14 ข้อ แบ่งออกเป็นขั้นเตรียมการบรรเลง จำนวน 3 ข้อ ขั้นกระบวนการบรรเลง จำนวน 9 ข้อ และขั้นผลการบรรเลง จำนวน 2 ข้อ ซึ่งข้อปฏิบัติแต่ละข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน จำนวน 4 ระดับ

1.2.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน ว่าข้อปฏิบัติแต่ละข้อประเมินได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ และเกณฑ์การให้คะแนนมีความสอดคล้องกับข้อปฏิบัติหรือไม่ คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Congruence) โดยใช้วิธีของโรวีเนลลี และแสมเบิลตัน ผลของการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัยของข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน

2. คุณภาพของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ มีช่วงพิสัยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC_1) ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 ช่วงพิสัยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน (IOC_2) ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ประกอบด้วยข้อปฏิบัติ จำนวน 14 ข้อ มีคะแนนเต็ม เท่ากับ 56 คะแนน ผลปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 44.50 คะแนน มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 9.45 และผลการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน ที่ได้จากการสังเกตการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในเพลงแป๊ะ 3 ชั้น หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน โดยใช้สูตร RAI ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.893 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (α) เท่ากับ 0.781

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ที่มีคุณภาพ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในครั้งนี้ สามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาและประเมินผลการเรียนวิชาทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เพราะผู้วิจัยได้ศึกษาจากโครงสร้างหลักสูตร ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยและการฝึกทักษะพื้นฐานของเครื่องดนตรี “ฆ้องวงใหญ่” ซึ่งผู้วิจัยไม่เห็นศึกษาดูเฉพาะวิชาการด้านปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยเท่านั้น แต่ศึกษาเอกสารที่ครอบคลุมวิชาการดนตรีไทยทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ เพราะผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการศึกษาดนตรีไทยให้เข้าใจถึงแก่นแท้นั้น ควรศึกษาทั้งภาคทฤษฎีดนตรีไทยและภาคปฏิบัติดนตรีไทยควบคู่กัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทั้งภาคทฤษฎีดนตรีไทยและภาคปฏิบัติดนตรีไทยไปพร้อมๆ กันด้วย แต่จะเน้นที่ดนตรีไทยภาคปฏิบัติมากที่สุด นอกจากผู้วิจัยจะศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย การฝึกทักษะพื้นฐานของเครื่องดนตรี “ฆ้องวงใหญ่” แล้ว ผู้วิจัยยังได้รวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญทางด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน แล้วนำมาสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ พร้อมทั้งเกณฑ์การประเมินในแต่ละขั้นของการประเมินขึ้น โดยมีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียมการบรรเลง ขั้นกระบวนการบรรเลง ขั้นผลการบรรเลง และสร้างเกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล การศึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจว่า รายละเอียดต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องเพียงใด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเป็นรายข้อ จากผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 และได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน มีค่าตั้งแต่ 0.67 - 1.00 แสดงว่าแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่นี้ มีความเที่ยงตรงเชิงพินิจที่เชื่อถือได้ เพราะมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อปฏิบัติสามารถวัดได้หรือเป็นตัวแทนของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อนั้น ๆ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2527 : 68 - 69) และผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการที่สร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่และเกณฑ์การให้คะแนน โดยใช้วิธีการการสัมภาษณ์รวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทย “ฆ้องวงใหญ่” จำนวน 19 คน จึงทำให้ได้แบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ที่มีความเที่ยงตรงและสามารถนำไปช่วยครูผู้สอนในการวัดและประเมินผลทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้

2. จากการทดลองใช้แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน (RAI) โดยนำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นแล้วไปทดลองใช้กับนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย จำนวน 20 คน เป็นนิสิตของภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน และภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน ข้อปฏิบัติมีจำนวน 14 ข้อ ผลการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) โดยใช้สูตร RAI ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน เท่ากับ 0.893 ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินหรือค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินอยู่ในระดับสูงพอสมควร สาเหตุที่ผลการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน มีค่าอยู่ในระดับสูงพอสมควรนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า แบบประเมินที่สร้างขึ้นจากการรวบรวมความคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย จำนวน 19 คน เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้ประเมินทั้ง 2 คน ให้คะแนนสอดคล้องกัน เพราะผู้ประเมินได้ศึกษาข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับคุณภาพที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จึงทำให้ผู้ประเมินทำความเข้าใจข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนได้ นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสถียร อุสาหะ (2526 : 47) ได้กล่าวในมุมมองของการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติที่มีคุณภาพนั้น จะต้องผ่านตามหลักการกระบวนการ นิยามภาคปฏิบัติ จากขั้นตอน ได้ผ่านการตรวจสอบและเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากในการประเมินความเชื่อมั่นของแบบประเมินภาคปฏิบัติ ผู้ประเมินที่เป็นผู้พิจารณาให้คะแนนมาร่วมกันพิจารณาในด้านวิธีดำเนินการสร้างแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ค่าความสอดคล้องของการให้คะแนนระหว่างผู้ประเมินมีค่าความเชื่อมั่นสูง อาจเป็นผลมาจากการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อปฏิบัติ และเกณฑ์การให้คะแนนดี มีความชัดเจนแน่นอน ทั้งเนื้อหาและการใช้ภาษาที่ไม่กำกวมและมีความเป็นปรนัย (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530 : 330) และอีกประเด็นหนึ่งที่น่าจะส่งผลให้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินมีค่าสูง อาจมาจากการตรวจสอบการให้คะแนนของผู้ประเมิน จากการพิจารณาตัวชี้วัด (VDO) ที่ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกในขณะที่ทำการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ จึงนับว่าแบบประเมินฉบับนี้ เป็นแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินหรือค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน ที่อยู่ในระดับสูงพอสมควรและน่าเชื่อถือได้

3. จากการทดลองใช้แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน โดยนำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นแล้วไปทดลองใช้กับนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย ของภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 คน และภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยข้อปฏิบัติจำนวน 14 ข้อ และคะแนนเต็ม 56 คะแนน ผลปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 44.50 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 9.45 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างนี้ถือว่า

เป็นคะแนนของความสามารถที่แท้จริงจากการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ครั้งนี้ สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ซึ่งคำนวณโดยใช้ สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) มีค่าเท่ากับ 0.781 แสดงว่า แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ฉบับนี้ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินค่อนข้างสูงพอสมควร ซึ่งมีความสอดคล้อง กับงานวิจัยของปิยะมาภรณ์ ทวนทอง (2544 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติกิจกรรม นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.93 และงานวิจัย ของ พิทักษ์พล แสงเนตร (2540 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบประเมินทักษะว่ายน้ำสำหรับ นักศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา ของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบ ประเมินทักษะเบื้องต้นของการว่ายน้ำ มีจำนวน 16 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะ ว่ายน้ำ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ .9140

จากการที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาทั้งหมด ถือได้ว่าแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการรวบรวมความคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย และการ ประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมินจำนวน 2 คน จึงให้ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน (RAI) มีค่าสูงพอสมควร เพราะว่าการสร้าง ข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วิเคราะห์จาก โครงสร้างของหลักสูตร และจากความคิดของผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้แบบประเมินทักษะพื้นฐานการ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ มีความชัดเจน และมีความเป็นปรนัยสูง สามารถนำไปใช้ในการประเมิน ทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวความคิดที่จะเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำแบบประเมินไปใช้

1. การให้คะแนนในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ในแต่ละ ข้อปฏิบัติมีคะแนนหลายระดับ ผู้นำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนฉบับนี้ไปใช้ ควรจะต้อง ศึกษาคู่มือการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละข้อปฏิบัติอย่างละเอียดเสียก่อน เพื่อที่จะ ใช้เป็นเครื่องมือช่วยครูผู้สอนในการให้คะแนนผู้เรียน สำหรับการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่อย่างถูกต้องและยุติธรรม ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ในคู่มือการประเมิน

2. ในช่วงเวลาขณะทำการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรมีการ ถ่ายทำวีดิทัศน์ (VDO) ไว้ เพื่อช่วยตรวจสอบการให้คะแนนทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ของผู้ประเมิน และเพื่อความถูกต้องความยุติธรรมตามความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งสามารถตรวจสอบ ได้ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ในครั้งต่อไป หรือการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงดนตรีไทย ในเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่น ๆ ควรสร้างแบบประเมิน โดยใช้แบบประเมินด้วยการสังเกตแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ หรือมากกว่านี้ เพื่อพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงดนตรีไทย มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น
2. ควรสร้างเครื่องมือประเมินหรือแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงดนตรีไทย ในสาขาอื่น ๆ เช่น สาขาเครื่องสาย สาขาศีตศิลป์ (การขับร้อง) เป็นต้น
3. ควรสร้างแบบประเมินทักษะการบรรเลงดนตรีไทยที่นำไปใช้ในเพลงอื่น ๆ ที่มีลักษณะทักษะขั้นสูงหรือแตกต่างจากการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ในครั้งนี้
4. ควรสร้างเครื่องมือประเมินหรือแบบประเมินทักษะในสาขาวิชาทักษะอื่น ๆ เช่น สาขาวิชาศิลปะ พลศึกษา นาฏศิลป์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ. (2528). *หลักและวิธีการวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). *การประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- โกวิท ประวาลพุกษ์; และ สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. (2523). *การประเมินในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- จุฬารัตน์ นาคพงศ์. (2534). *การสร้างแบบทดสอบทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี. (2538). *มองวง : ศิลปะและหลักการบรรเลงฆ้องวงใหญ่*. ขอนแก่น: ศูนย์วัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชุตินันท์ รุณดิษฐ์. (2536). *การสร้างแบบวัดผลการปฏิบัติงานรายวิชาการตัดเย็บกระโปรงเบื้องต้น ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยศชั้น 180 ชั่วโมง ของกรมอาชีวศึกษา*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชูเกียรติ วงษ์อ่อง. (2539). *ดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. (2540, เมษายน - มิถุนายน). *การประเมินผลโดยใช้แฟ้มผลงานดีเด่น (Portfolio)*. *โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. (3) : 47 - 55.
- เขาวนา ชาลิตธำรง. (2534). *การวัดผลการปฏิบัติงาน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์. (2529, เมษายน). *การวัดผลภาคปฏิบัติ*. *วารสารมิตรครู*. 12 (28) :16.
- _____. (2531, กรกฎาคม - กันยายน). *การวัดภาคปฏิบัติ*. *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 4 (1) : 24 - 43.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). *พฤติกรรมการสอนดนตรี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีสิทธิ์ ไทรวิจิตร. (2522). *สังคีตนิยม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เทียนพร รังษิณวัตรกูร. (2532). *การพัฒนาแบบสอบภาคปฏิบัติหมวดวิชาคหกรรมศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2510). *เครื่องดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: ห.จ.ก.ศิwapr.
- _____. (2528). *สารัตถะดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

- นฤมล แก้วชาติ. (2545). *การสร้างแบบทดสอบด้านการปฏิบัติการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาล*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิกร จันทรศร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, รณชัย บุญลือ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2546.
- นิภา ศรีไฟโรจน์. (2527). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- นิติตปริญาโท รุ่นที่ 1 สาขาดุริยางคไทย. (2537). *ทฤษฎีดุริยางคไทย*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิโลบล นิมกิงรัตน์. (2526). *การตรวจสอบความเที่ยงตรง : การวิเคราะห์งานภาคปฏิบัติ*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____. (2531, กรกฎาคม - กันยายน). *การวัดผลภาคปฏิบัติ*. วารสารการวัดผลและวิจัยการศึกษา. 4 (29) : 24 - 43.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2521). *การวัดและประเมินผลการศึกษา : ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2527). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2544). *การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ปิยมภรณ์ ทวนทอง. (2544). *การสร้างแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุสติ อัสวชัยสุวิกรม. (2537). *การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชางานผ้าและการตัดเย็บ 1 หมวดวิชา คหกรรมศาสตร์ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสระบุรี*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมียน ไชยสร. (2529, กันยายน - ธันวาคม). *การวัดผลงานภาคปฏิบัติ*. วารสารการวัดผลการศึกษา. 8 (23) : 37 - 61.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พวงแก้ว ปุณยกนก; และ สุวิมล ว่องวานิช. (2534). *การวัดภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทักษ์พล แสงเนตร. (2540). *การสร้างแบบประเมินทักษะว่ายน้ำ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา ของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- มนตรี ดราโมท. (2481). *คำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย*. กองทุนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (ส.ย.ช.). กรุงเทพฯ: ศิลปสนองการพิมพ์.
- มานพ วิสุทธิแพทย์. (2534). *ดนตรีไทยวิเคราะห์. ที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 22 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- _____. (2535). *เอกสารประกอบการสอน วิชาดุริย 336 (ฆ้องวง)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศ; และ อังคนา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วัฒน์ชัย จันทร์วิบูล. (2538). *การสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน*. ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิราพร พงศ์อาจารย์. (2542). *การประเมินผลการเรียน*. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วิรัช วรรณรัตน์. (2539). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. (2527, พฤษภาคม - สิงหาคม). *การสอบภาคปฏิบัติ. วารสารการวัดผลการศึกษา*. 6 (1) : 1 - 11.
- _____. (2533, พฤษภาคม - สิงหาคม). *การพิจารณาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการปฏิบัติ. วารสารการวัดผลการศึกษา*. 12 (34) : 53 - 64.
- _____. (2533, กันยายน - ธันวาคม). *การพิจารณาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการปฏิบัติ. วารสารการวัดผลการศึกษา*. 12 (35) : 28 - 42.
- สงบศึก ธรรมวิหาร. (2540). *ดุริยางค์ไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงบศึก ธรรมวิหาร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, รณชัย บุญลือ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2546.
- สมบูรณ์ ชิดพงศ์. (2522). *การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2530). *การประเมินผลในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สงัด ภูเขาทอง. (2535). *การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์. (2535, กรกฎาคม - กันยายน). *การวัดผลการเรียนภาคปฏิบัติ. สารพัฒนาหลักสูตร*. 11 (112) : 15 - 18.
- สุนันท์ ศลโกสม. (2526). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- _____. (2532, พฤษภาคม - สิงหาคม). *การวัดผลภาคปฏิบัติ. วารสารการวัดผลการศึกษา*. 11 (31) : 65 - 76.

- เสถียร ดวงจันทร์ทิพย์. (2530, พฤศจิกายน). สัมภาษณ์อาจารย์มนตรี ตราโมท : ในหลวงกับดนตรีไทย; ทรงมีรับสั่งให้ช่วยกันรักษามาตราเสียดนตรีไทย. *ศิลปวัฒนธรรม*. (9) : 24 - 28.
- เสถียร อูสาหะ. (2526). การสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติ สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง เพื่อคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวนีย์ เกียรติ. (2540). คู่มือการอบรมการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- หทัยทิพย์ วิมประภาพรกุล. (2533). การสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติงานโลหะแผ่นเบื้องต้นตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อิศราภรณ์ แซ่ตั้ง. (2542). การสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติวิชาตารางการทำงาน โปรแกรมไมโครซอฟท์เอกเซล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2512). ทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีไทย ภาค 1. กรุงเทพฯ: เจริญการพิมพ์.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. (2532). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน. กรุงเทพฯ: พันนี้พับบลิชซิง.
- อัจฉรา อรุณรักษ์สมบัติ. (2543). การสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติโดยวิธีเขียนตอบและวิธีปฏิบัติจริงวิชางานประดิษฐ์ กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำนวยการ ธีวรัตน์ศรีสกุล. (2540). การสร้างแบบทดสอบด้านการปฏิบัติการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Boorman, Joan Marie. (1991). *The Development and Testing of Laboratory Performance Test in High School Physics*. Doctoral's Thesis. New York: State University of New York at Buffalo.

Burry - Stock, Judith A., Laurie, Cecelia, Chissom, Brad S. (1996). Rater Agreement Indexes For Performance Assessment. *Educational and Psychological Measurement*. 2 : 251 - 261.

- Iyewarun, Rose Abiodun. (1987). *A Construction of Performance Test in Child Care Programs in Iowa*. Doctor's Thesis. Iowa: Iowa State University.
- Guilford, J.P. (1965). *Fundamental Statistics in Psychology and Education*. 4th ed. New York: McGraw - Hill Book Company.
- Knight, Lorraine Harris. (1991). *The Development of the Microcomputer Performance Test In Child Care Programs in Iowa*. Doctor's Thesis. Iowa: Iowa State University.
- Marshall, John Clark and Loyde , Wesley Hales. (1971). *Classroom Test Construction*. Massachusetts: Addison - Wesley Publishing Company.
- Mehrens, William A. and Irvin J. Lehmann. (1984). *Measurement and Evaluation in Education and Psychological*. New York: Rinechart and Winston, Inc.
- Nitko, Anthony J. (1983). *Educational Assessment of Students*. New Jersey: Prentice - Hall, Inc.
- Perez, Carolina V. (1978, December). The Development and Evaluation of a Test of Science Process for Use in The Philippines. *Dissertation Abstracts International*. 39(6) : 3496 - A.
- Robinson, Richard Wayne. (1973, September). The Development of Item Which Access the Process of Controlling Variables and Interpreting Data. *Dissertation Abstracts International*. 35(3) : 1522 - A.
- Simpson, E.J. (1966). Psychomotor Domain. *The Classification of Education Objectives*. Illinois: University of Illinois, Urbana - Champaign.
- Stanley, Ahmann J. and Glock, Marwin D. (1960). *Elementary School Pupils*. Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- Thorndike, Robert L. and Hagen, Elizabeth. (1969). *Measurement and Evaluation in Psychology and Education*. New York: John Winey & son, Inc.
- Tuckman, Bruce W. (1975). *Measuring Education Outcomes Fundamentals of Testing*. New York: Harcourt Bruce Jovanovich, Inc.
- Wiener, R.B. and Cohen, J.H. (1994). *Literacy Portfolios*. New Jersey: Prentice - Hall, Inc.
- Wiersma, W. and S. G. Jurs. (1985). *Educational Measurement and Testing*. Boston: Allyn and Bacon, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

- คู่มือดำเนินการประเมินและการใช้
แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- เกณฑ์การให้คะแนน

คู่มือดำเนินการประเมินและการใช้ แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

แบบประเมินฉบับนี้สร้างขึ้น เพื่อใช้วัดและประเมินผลความสามารถในทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เป็นรายบุคคล แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ฉบับนี้สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ซึ่งผลของการวัดจะทำให้ทราบว่า ผู้ถูกประเมินมีความสามารถในทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่อยู่ในระดับใด ควรแก้ไข และปรับปรุงในขั้นตอนใดของการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีไทยภาคปฏิบัติต่อไป

ลักษณะของแบบประเมิน

ลักษณะทั่วไปของแบบประเมินฉบับนี้ ประกอบด้วย แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่และเกณฑ์การให้คะแนน ที่ใช้สำหรับประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้ประเมินจะต้องเป็นผู้ที่มีความชำนาญและสอนในวิชาดนตรีไทย เพราะจะต้องเป็นผู้ที่คอยสังเกตการบรรเลงและให้คะแนนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของผู้เรียนตามแบบประเมิน ซึ่งสามารถวัดได้ครอบคลุมจุดประสงค์ เพราะได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย "ฆ้องวงใหญ่" หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 15 ปี หรือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย และประกอบอาชีพการเป็นนักดนตรีไทย ที่มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างน้อย 15 ปี จำนวน 19 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 คน แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ฉบับนี้ แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

- ตอนที่ 1 ชั้นเตรียมการบรรเลง
- ตอนที่ 2 ชั้นกระบวนการบรรเลง
- ตอนที่ 3 ชั้นผลการบรรเลง

คุณภาพของแบบประเมิน

ในการสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ฉบับนี้ ดำเนินการเพื่อนำแบบประเมินทดลองใช้ประเมิน เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมิน จำนวน 1 ครั้ง คือ ประเมินกับนิสิตสาขาวิชาดนตรีไทย จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน , ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐาน , ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

แบบประเมิน	N	K	X	$\bar{X}$	S	RAI	α
แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	20	14	56	44.50	9.45	0.893	0.781

แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ฉบับนี้ เมื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ประกอบด้วยข้อปฏิบัติ จำนวน 14 ข้อ มีคะแนนเต็ม เท่ากับ 56 คะแนน ผลปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 44.50 คะแนน มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 9.45 และ ผลการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน ที่ได้จากการสังเกตทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ในเพลงแป๊ะ 3 ชั้น แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน โดยใช้สูตร RAI ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน เท่ากับ 0.893 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เท่ากับ 0.781

อุปกรณ์ที่ใช้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ มีพร้อมในห้องดนตรีไทย ซึ่งอาจารย์ผู้ควบคุมการประเมินเป็นผู้จัดเตรียมให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ในการประเมิน อุปกรณ์มีดังนี้

- ฆ้องวงใหญ่
- เครื่องกำกับจังหวะ "ฉิ่ง"

วิธีดำเนินการประเมิน

ในการประเมินครั้งนี้ ประเมินเป็นรายบุคคล โดยมีอาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ จะต้องสังเกตทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของผู้เรียนที่เข้ารับการประเมินอย่างละเอียดรอบคอบตามข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้ในแบบประเมิน มีรายละเอียดที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. ต้องศึกษาทำความเข้าใจอย่างละเอียดรอบคอบ ตามข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้ในแบบประเมิน จากคู่มือฉบับนี้ก่อน เพื่อให้ผลการประเมินให้คะแนนการบรรเลงที่ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ต้องสังเกตทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของผู้เรียนทีละคน และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนให้ตรงกับสิ่งที่สังเกตเห็นและตรงตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด
3. ให้ผู้ถูกประเมินเขียนชื่อ นามสกุล ระดับการศึกษา ภาคเรียน ปีการศึกษา สถาบันการศึกษา วัน เดือน ปี และสถานที่ประเมิน ลงในแบบประเมิน ก่อนที่จะทำการประเมิน
4. รวมคะแนนจากแบบประเมิน หลังจากเสร็จสิ้นการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของผู้เรียนแต่ละคน

การประเมินและการให้คะแนน

ประเมินและให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนจากคู่มือการประเมินฉบับนี้ ซึ่งเป็นแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ที่มีระดับคะแนน 4 , 3 , 2 และ 1 ตามระดับความถูกต้องและทักษะพื้นฐานในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้ในคู่มือการประเมินฉบับนี้

แบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ชื่อ - สกุล ของผู้ถูกประเมิน ..... ระดับการศึกษา .....

ภาคเรียนที่ ..... ปีการศึกษา..... สถาบันการศึกษา .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... สถานที่ประเมิน .....

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับการสังเกตของท่าน โดยเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้

ข้อปฏิบัติ	คะแนน			
	4	3	2	1
<u>ขั้นเตรียมการบรรเลง</u>				
1. สำรวจความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง	.....	.....	.....	.....
2. ทำนั่งของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง	.....	.....	.....	.....
3. การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง	.....	.....	.....	.....
<u>ขั้นกระบวนการบรรเลง</u>				
4. ลักษณะการตีฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
5. ความแม่นยำของทำนองหลัก	.....	.....	.....	.....
6. ความแม่นยำของจังหวะ	.....	.....	.....	.....
7. แนวการดำเนินทำนอง	.....	.....	.....	.....
8. คุณภาพเสียงฆ้อง	.....	.....	.....	.....
9. รสมือในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
10. ทำนั่งของผู้บรรเลงในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
11. การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลงในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
12. บุคลิกภาพของผู้บรรเลงในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
<u>ขั้นผลการบรรเลง</u>				
13. เทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	.....	.....	.....	.....
14. บรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ	.....	.....	.....	.....
คะแนนรวม	.....	.....	.....	.....

เกณฑ์การให้คะแนน ในการประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ขั้นเตรียมการบรรเลง

1. สำนวความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง

4 คะแนน

เมื่อ

- ตรวจสอบดูลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง
- ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง
- ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก
- ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน
- คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

3 คะแนน

เมื่อ

- ตรวจสอบดูลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง
- ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง
- ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องหย่อนบางลูก
- ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่ไม่เสมอกัน
- คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงเพี้ยนบ้างเล็กน้อย แต่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

2 คะแนน

เมื่อ

- ลูกฆ้องอยู่ไม่ตรงกลางร้านฆ้องทุกลูก โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องบางลูก สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง
- ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง
- ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องหย่อนเกือบทุกลูก

- ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่ไม่เสมอกัน
- คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงเพี้ยน และไม่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

1 คะแนน

เมื่อ

- ลูกฆ้องไม่อยู่ตรงกลางร้านฆ้องทุกลูก โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องเกือบทุกลูก สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโขนฆ้อง
- ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องหย่อนทุกลูก
- ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่ไม่เสมอกัน
- คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงเพี้ยน และไม่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

2. ทำนั่งของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง

4 คะแนน

เมื่อ

- นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางวงฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

3 คะแนน

เมื่อ

- นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นั่งลำตัวไม่ตรง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางวงฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว แต่งอข้อศอกไม่เป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

2 คะแนน

เมื่อ

- นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบไม่อยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นั่งลำตัวไม่ตรง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ผู้บรรเลงไม่หันหน้าไปสู่กึ่งกลางฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว แต่งข้อศอกไม่เป็นมุมฉากพองาม
ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

1 คะแนน

เมื่อ

- นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบไม่อยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นั่งลำตัวไม่ตรง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ผู้บรรเลงไม่หันหน้าไปสู่กึ่งกลางฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว แต่งข้อศอกไม่เป็นมุมฉากพองาม และ
กางแขนทั้งสองข้างมากเกินไปก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

3. การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง

4 คะแนน

เมื่อ

- ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง
- นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่
ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ
แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

3 คะแนน

เมื่อ

- ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง

- นิ้วมือนิ้วใดนิ้วหนึ่งใน 5 นิ้ว ไม่สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง แต่ปลายนิ้วชี้ไม่อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

2 คะแนน

เมื่อ

- ก้านไม้ตีฆ้องไม่พาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ไม่ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง
- นิ้วมือเกือบทั้ง 5 นิ้ว ไม่สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของไม้ตีฆ้อง แต่ปลายนิ้วชี้ไม่กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้ไม่อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะที่ไม่คว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

1 คะแนน

เมื่อ

- จับก้านไม้ตีฆ้องได้ แต่ปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์

ชั้นกระบวนการบรรเลง

4. ลักษณะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

4 คะแนน

เมื่อ

- ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง
- ตีถูกต้องกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง
- ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง
- ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร
- หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย

3 คะแนน

เมื่อ

- ดีช้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกช้อง
- ไม้ดีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกช้องให้เต็มปิ่นไม้ดีช้อง
- ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการดีช้อง
- ยกไม้ดีช้องสูงหรือต่ำเกินไป
- ไม่หมุนหน้าไม้ดีช้องที่ละน้อย

2 คะแนน

เมื่อ

- ไม้ดีช้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกช้อง
- ไม้ดีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกช้องให้เต็มปิ่นไม้ดีช้อง
- ใช้ข้อมือเป็นหลักในการดีช้องเพียงอย่างเดียว
- ยกไม้ดีช้องสูงหรือต่ำเกินไป
- ไม่หมุนหน้าไม้ดีช้องที่ละน้อย

1 คะแนน

เมื่อ

- ดีช้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกช้อง แต่ปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์

5. ความแม่นยำของทำนองหลัก

4 คะแนน

เมื่อ

- ดีช้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู
- ดีช้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการดีช้อง

3 คะแนน

เมื่อ

- ดีช้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู
- ดีช้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลัก แต่ระเบียบวิธีการในการดีช้องบกพร่อง

2 คะแนน

เมื่อ

- ดีซ้องวงใหญ่ตามเนื้อทำนองหลักบทพร้อมหรือผิดเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู
- ระเบียบวิธีการในการดีซ้องบทพร้อม

1 คะแนน

เมื่อ

- ดีซ้องวงใหญ่ผิดเนื้อทำนองหลัก ตามที่ได้เรียนมาจากครู หรือปฏิบัติไม่ได้

6. ความแม่นยำของจังหวะในขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่

4 คะแนน

เมื่อ

- ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลง
- ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง

3 คะแนน

เมื่อ

- ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญ แต่จังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงบทพร้อม
- ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง

2 คะแนน

เมื่อ

- ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลง
- ดีซ้องวงใหญ่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง

1 คะแนน

เมื่อ

- ดีซ้องวงใหญ่ไม่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลง หรือปฏิบัติบทพร้อมทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์

7. แนวการดำเนินทำนอง

4 คะแนน

เมื่อ

- ดี้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง
- ดี้องวงใหญ่ถูกต้องและเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง
- แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง
- สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง

3 คะแนน

เมื่อ

- ดี้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง
- ดี้องวงใหญ่ถูกต้อง แต่ไม่เหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง
- แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง
- สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง

2 คะแนน

เมื่อ

- ดี้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง
- ดี้องวงใหญ่ถูกต้อง แต่ไม่เหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง
- แนวการบรรเลงไม่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง
- ไม่สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง

1 คะแนน

เมื่อ

- ดี้องวงใหญ่ไม่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลง หรือปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์

8. คุณภาพเสียงฆ้อง

4 คะแนน

เมื่อ

- เสียงฆ้องตั้งพอดี
- เสียงฆ้องตั้งสม่ำเสมอตลอดเวลา
- เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือ ต้องเป็นเสียงที่ตั้งและหนักแน่น
ประมาณกัน
- เสียงฆ้องตั้งหนักแน่นตลอดเวลา

3 คะแนน

เมื่อ

- เสียงฆ้องตั้งพอดี
- เสียงฆ้องตั้งไม่สม่ำเสมอตลอดเวลา
- เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือ ต้องเป็นเสียงที่ตั้งและหนักแน่น
ประมาณกัน
- เสียงฆ้องตั้งไม่หนักแน่นตลอดเวลา

2 คะแนน

เมื่อ

- เสียงฆ้องตั้งไม่พอดี
- เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือ เสียงไม่ตั้งและหนักแน่นประมาณกัน
- เสียงฆ้องตั้งไม่หนักแน่นตลอดเวลา

1 คะแนน

เมื่อ

- เสียงฆ้องตั้ง แต่คุณภาพเสียงฆ้องในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ขาดคุณภาพเสียง
หรือปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์

9. รสมือในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

4 คะแนน

เมื่อ

- บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้ง
ในบทเพลง
- บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องตั้งหนักและเสียงฆ้องตั้งเบาตามอารมณ์ของ
เพลง

3 คะแนน

เมื่อ

- บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง
- ไม่สามารถบังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง

2 คะแนน

เมื่อ

- บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะ แต่ไม่ก่อให้เกิดความซาบซึ้งในบทเพลง
- ไม่สามารถบังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง

1 คะแนน

เมื่อ

- บังคับมือให้เกิดเสียงได้ หรือปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์

10. ทำนองของผู้บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

4 คะแนน

เมื่อ

- นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางวงฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

3 คะแนน

เมื่อ

- นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นั่งลำตัวไม่ตรง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางวงฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว แต่งอข้อศอกไม่เป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

- นิ้วมือนิ้วใดนิ้วหนึ่งใน 5 นิ้ว ไม่สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา
ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่
ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง แต่ปลายนิ้วชี้ไม่อยู่ติดด้านหลังของ
แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

2 คะแนน

เมื่อ

- ก้านไม้ตีฆ้องไม่พาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ
ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ไม่ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง
ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นิ้วมือเกือบทั้ง 5 นิ้ว ไม่สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา
ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของไม้ตีฆ้อง แต่ปลายนิ้วชี้ไม่กดที่ด้านบน
ของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้ไม่อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือ
ผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะที่ไม่คว่ำมือตลอดเวลา ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

1 คะแนน

เมื่อ

- จับก้านไม้ตีฆ้องได้ แต่ปฏิบัติบกพร่องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์

12. บุคลิกภาพของผู้บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

4 คะแนน

เมื่อ

- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ไม่ท่อนัดเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

3 คะแนน

เมื่อ

- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ท่อนัดเพลงบางวรรคบางตอน ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

2 คะแนน

เมื่อ

- ขยับเท้าหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ท่องโน้ตเพลงบางวรรคบางตอน ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่

1 คะแนน

เมื่อ

- ขยับเท้าหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ท่องโน้ตเพลงตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่

๕ ชั้นผลการบรรเลง

13. เทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

4 คะแนน

เมื่อ

- มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น
- มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง
- มีความแม่นยำในทุกๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง

3 คะแนน

เมื่อ

- มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น
- มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน แต่ขาดความไพเราะ
- ขาดความแม่นยำในบางด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง

2 คะแนน

เมื่อ

- มีความชัดเจนเป็นบางวรรคบางตอนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น
- ขาดปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน และขาดความไพเราะ
- ขาดความแม่นยำในบางด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง

1 คะแนน

เมื่อ

- สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้ หรือปฏิบัติเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงบทร้องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์

14. บรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ

4 คะแนน

เมื่อ

- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลงทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะสามัญ และจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบหรือประเภทของเพลง ตลอดเวลาในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

3 คะแนน

เมื่อ

- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลงทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะสามัญ แต่จังหวะฉิ่งบทร้อง ตลอดเวลาในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- มีความถูกต้องตามเนื้อทำนองหลัก แต่ปฏิบัติระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้องบทร้อง ตลอดเวลาในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

2 คะแนน

เมื่อ

- บรรเลงฆ้องวงใหญ่ตามเนื้อทำนองหลักบทร้องหรือผิดเนื้อทำนองหลัก ตลอดเวลาในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- บรรเลงฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญ แต่จังหวะฉิ่งบทร้อง ตลอดเวลาในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- ปฏิบัติระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้องบทร้อง ตลอดเวลาในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่

1 คะแนน

เมื่อ

- บรรเลงฆ้องวงใหญ่ผิดเนื้อทำนองหลัก ตลอดเวลาในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- บรรเลงฆ้องวงใหญ่ไม่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่ง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ หรือปฏิบัติบทร้องทุกข้อกำหนดตามเกณฑ์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/๗๓-๗๔

วันที่ ๑ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณี บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์วีระ พันธุ์เสื่อ อาจารย์นิกร จันทรสร และ อาจารย์สมชาย คุริยะประณีต เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบประเมินให้ นายรณชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๕๙๘๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินให้ นายรณชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

ที่ ศธ 0519.12/๖๑๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรัชชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นภภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์บุญช่วย โสวัตร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินให้ นายรัชชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภา ศรีไพโรจน์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

ที่ ศธ 0519.12/๗๙๘ ๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๓ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูเกียรติ วงษ์อ่อง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินให้ นายรณชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภากรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

ที่ ศธ 0519.12/7980

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พินิจ ฉายสุวรรณ และ อาจารย์กาหลง พึ่งทองคำ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินให้ นายรณชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

ที่ ศธ 0519.12/๗๗๘ ๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ฉัฐพงศ์ โสวัตร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบประเมินให้ นายรณชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ที่ ศธ 0519.12/ 18 ๑๑

3๐ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ถาวร สดแสงจันทร์ อาจารย์สำเนา เปี่ยมคนตรี อาจารย์สิทธิพร ลำดวล และ อาจารย์บุญเลิศ กร่างสะอาด เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบประเมินให้ นายรณชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรรณ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5518, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 0-1081819

ที่ ศธ 0519.12/ ๖๙๘1

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ ธันวาคม 2546

ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

คุณ ดร. สิริชัยชาญ พักจำรูญ

ที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมิน
ทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต
ชยาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน
ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินให้
นายรณชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภากรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๘ ธันวาคม 2546

ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

นายสำราญ เกิดผล กำนันบ้านใหม่

ซึ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมิน
ทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต
วรายาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินให้
นายรณชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภากรรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน พันจ่าเอกสมาน แก้วละเอียด

ซึ่งส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรัชช นุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมิน
ทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต
ฉายาจิณ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินให้
นายรัชช นุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

ที่ ศธ 0519.12/๗๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายศิริ นักดนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรัชชัช บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินให้ นายรัชชัช บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

ที่ ศธ 0519.12/๖๙๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายชลอ บุญลือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินให้ นายรณชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภาภรณ์ หะวานนท์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายเฉลิม บุญลือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินให้ นายรณชัย บุญลือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/ 18๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3๐ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

เนื่องด้วย นายรัชชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ห้องดนตรีไทย ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ และขอให้นิสิตปริญญาดริชั้นปีที่ 1-4 ภาคปกติ ภาควิชาดนตรีไทย จำนวน 10 คน บรรเลงฆ้องวงใหญ่เพลงแม่เฒ่า 3 ชั้น โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร เป็นผู้ประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ในระหว่างเดือนมกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายรัชชัย บุญลือ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4152136 มือถือ 07-1081819

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/ 1673

วันที่ 31 ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นายรณชัย บุญลือ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างแบบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่” โดยมี รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ห้องดนตรีไทย ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ และ ขอให้ นิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 ภาคปกติ ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย จำนวน 10 คน บรรเลงฆ้องวงใหญ่ เพลงเป็ะ 3 ชั้น และตอบประเมินทักษะพื้นฐานการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ในระหว่างเดือนมกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายรณชัย บุญลือ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญาานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นิภาภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

- รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสร้างแบบประเมิน
- รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ใช้แบบประเมิน

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสร้างแบบประเมิน

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสร้างแบบประเมิน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย“ฆ้องวงใหญ่” หรือ เป็นอาจารย์ผู้สอนดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 15 ปี หรือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย และประกอบอาชีพการเป็นนักดนตรีไทย ที่มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างน้อย 15 ปี จำนวน 19 คน มีดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร อาจารย์พิเศษภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ดร.สิริชัยชาญ พักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูเกียรติ วงษ์อ่อง อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)
4. อาจารย์บุญช่วย โสวัตร อาจารย์ภาควิชาดุริยางคศิลป์ไทย คณะศิลปกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์นิกร จันทพร อาจารย์ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. อาจารย์สมชาย ดุริยประณีต อาจารย์พิเศษภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. อาจารย์วีระ พันธุ์เสื่อ อาจารย์ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
8. อาจารย์พินิจ ฉายสุวรรณ อาจารย์ภาควิชาดนตรีไทยและตะวันออก วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
9. อาจารย์ภาทลง พึ่งทองคำ อาจารย์ภาควิชาดนตรีไทยและตะวันออก วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
10. อาจารย์สำราญ เกิดผล อาจารย์ภาควิชาดนตรีไทยและตะวันออก วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
11. อาจารย์ณัฐพงศ์ โสวัตร อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
12. อาจารย์ถาวร สดแสงจันทร์ อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

13. อาจารย์สำเนา เปี่ยมดนตรี	อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
14. อาจารย์สิทธิพร ลำดวล	อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
15. อาจารย์บุญเลิศ กร่างสะอาด	อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
16. พันจ่าเอกสมาน แก้วละเอียด	วงดนตรีไทย "ไทยบรรเลง" จังหวัดสมุทรสงคราม
17. นายศิริ นักร้อง	วงดนตรีไทย "บ้านครูศิริ" จังหวัดสมุทรสาคร
18. นายชลอ บุญลือ	วงดนตรีไทย "ประคอง บ้านยอด" จังหวัดสุพรรณบุรี
19. นายเฉลิม บุญลือ	วงดนตรีไทย "ประคอง บ้านยอด" จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา คือ เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขา วิชาการวัดผลการศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน ดังนี้

1. ผู้ช่วยผู้อำนวยการปัญญา นามเทวี	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
2. อาจารย์มาเลี่ยน พ่วงอินทร์	อาจารย์โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์ยุพิน ลลิตเทกิงพงศ์	อาจารย์โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ใช้แบบประเมิน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร	อาจารย์พิเศษภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์นิกร จันทศร	อาจารย์ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก จ

- ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน

ภาคผนวก ฉ

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

จำนวน 19 คน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

คนที่ 1

ชื่อ - นามสกุล   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูเกียรติ วงษ์อ่อง
 ตำแหน่งหน้าที่งาน   อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)
 สถานที่สัมภาษณ์   ห้องดนตรีไทย โรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)
 วันที่สัมภาษณ์   1 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   08.00 - 09.30 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง การสำรวจความพร้อม และปรับห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม่ถ่างร้านฆ้อง - ลูกฆ้องข้างเคียง และโขนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจำเป็นต้องก้มหน้าบ้างขึ้นอยู่กับการบรรเลงเพลงนั้น

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางของวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ 	✓	✓	- อาจจะต้องซ้ำเสียงมองบ้าง แต่ต้องหันหน้าให้อยู่กึ่งกลางของวงใหญ่
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ 	✓	✓	- อาจจะไม่จำเป็นต้อง 5 นิ้วก็ได้ เพราะขึ้นอยู่กับเทคนิคการบรรเลง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินชั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓ ✓		
5. ความแม่นยำของทำนองหลักในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		- ความแม่นยำของบทเพลง ขึ้นอยู่กับทางเพลงของครูแต่ละคนด้วย
6. ความแม่นยำของจังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		
7. แนวการดำเนินทำนองในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
	<ul style="list-style-type: none"> - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		- ถ้าควบคุมจังหวะแนวการบรรเลง ก็จะถึงจบเพลงได้ด้วยดี
8. คุณภาพเสียงฆ้อง ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 		✓	- ขึ้นอยู่กับลักษณะของเพลงด้วย บางครั้งอาจจะต้องตีฆ้องให้เกิดดังบ้าง เบาบ้าง
	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
9. รสมือในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจำเป็นต้อง ก้มหน้าบ้างขึ้นอยู่กับ การบรรเลงเพลงนั้น - บางครั้งจะต้อง ชำเลื่องมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์มือในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่	✓		- อาจจะไม่ต้องคว่ำมือ ตลอดเวลาก็ได้ ขึ้นอยู่ กับเทคนิคลีลา
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่อนोटเพลง ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นยำจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติ ได้ดี ข้อนี้ก็ช่วย
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงมีความ เข้าใจในจังหวะสามัญ จังหวะฉิ่งก็จะดีด้วย แต่ถ้าจังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การบรรเลง ไม่บรรลุได้เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย
คนที่ 2

ชื่อ - นามสกุล   ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร
ตำแหน่งหน้าที่งาน   อาจารย์พิเศษภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถานที่สัมภาษณ์   ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่สัมภาษณ์   1 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   10.00 - 12.00 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง การสำรวจความพร้อม และปรับฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้องลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<p>- ส่วนใหญ่แล้วลูกฆ้องจะเรียงลำดับอยู่แล้ว แต่ใส่เป็นเกณฑ์ก็ได้</p> <p>- ข้อนี้เสียงฆ้องจะเพี้ยนมากน้อยหรือไม่ ขึ้นอยู่กับหูของผู้ฟังด้วย</p>
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจะต้องช้าเลื่องมองบ้าง แต่ก็ต้องหันหน้าให้อยู่กึ่งกลางของห้อง
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปมลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับนี้จะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางเวลานิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับปิ่นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกต้องกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	- ถ้าเพลงช้าจะใช้กล้ามเนื้อแขนมาก ส่วนเพลงเร็วๆ อาจจะใช้ข้อมือสลับกับแขน
5. ความแม่นยำของท่านองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อหาท่านองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	- ความแม่นยำนี้ขึ้นอยู่กับทางของครูแต่ละคนด้วย
6. ความแม่นยำของท่านองจังหวะ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	
7. แนวการดำเนินท่านองในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความช้าเร็วของท่านองเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีมีองวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงมีองวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของท่านองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงมีองวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงมีองวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓		- ถ้าควบคุมจังหวะแนวการบรรเลง ก็จะถึงจบเพลงได้ด้วยดี
8. คุณภาพเสียงมีอง ในขณะที่บรรเลง มีองวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงมีองดังพอดี ในขณะที่บรรเลงมีองวงใหญ่ - เสียงมีองดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงมีองวงใหญ่ - เสียงมีองที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงมีองวงใหญ่ - เสียงมีองดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงมีองวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓		
9. รสมีองในการบรรเลง มีองวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมีองให้เกิดเสียงมีองที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงมีองวงใหญ่ - บังคับมีองให้เกิดเสียงมีองดังหนักและเสียงมีองดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงมีองวงใหญ่ 	✓ ✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่าทางของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจะต้อง ชำเลืองมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้ยังติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขน ให้อยู่ในระดับนี้จะทำ ให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางเวลานิ้วชี้อาจจะ ไม่ติดกับปิ่นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความ ยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ดีซ้องในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงซ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลง ปฏิบัติได้ดี ข้อนี้ก็จะได้ ตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงซ้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลง มีความเข้าใจในจังหวะ สามัญ จังหวะฉิ่งก็จะ ดีด้วย แต่ถ้าจังหวะ ฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การ บรรเลงไม่บรรลุได้ เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย
คนที่ 3

ชื่อ - นามสกุล   ดร.สิริชัยชาญ พักจำรูญ
ตำแหน่งหน้าที่งาน   ศิลปินแห่งชาติสาขาดนตรีไทย
สถานที่สัมภาษณ์   เรือนไทยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่สัมภาษณ์   1 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   13.30 - 16.00 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องการสำรวจความพร้อมและปรับห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ต่างร้านฆ้องลูกฆ้องข้างเคียง และไซนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<ul style="list-style-type: none"> - ตามสภาพจริงลูกฆ้องจะเรียงลำดับอยู่แล้ว สามารถเป็นเกณฑ์ได้ - เสียงฆ้องเพี้ยนหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับหูของผู้ฟัง และการใช้งานของฆ้องด้วย
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ก้มหน้าหรือเงยหน้ามากเกินไปนั้น ไม่จำเป็น เพราะว่าผู้บรรเลงจะต้องมองผู้ชมบ้าง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้อย่างไรหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอึ่งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		<ul style="list-style-type: none"> - ยกข้อมือและแขนให้ขนานกับลูกฆ้อง จะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางครั้งนิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับแผ่นไม้หรือแผ่นหนังเสมอไป ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเพลง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินชั้น กระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกต้องกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้ เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขน ทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓		<ul style="list-style-type: none"> - การใช้แขนเป็นหลัก ในการตีฆ้องจะทำให้ เกิดเสียงที่หนักแน่น กว่าใช้ข้อมือตีฆ้อง
5. ความแม่นยำของ ทำนองหลักในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อ ทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจาก ครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบ วิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		<ul style="list-style-type: none"> - ทางเพลงที่บรรเลง อาจจะขึ้นอยู่กับทาง ของครูที่ผู้บรรเลงได้ เรียนมา ดังนั้น ผู้ประเมินต้องมีความ ชำนาญในเพลงด้วย
6. ความแม่นยำของ จังหวะ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่ บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้าผู้บรรเลงมีความ เข้าใจและสามารถ ปฏิบัติจังหวะสามัญได้ อย่างถูกต้อง จังหวะ ฉิ่งก็มีความแม่นยำ เหมือนกัน
7. แนวการดำเนิน ทำนองในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความ ช้าเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเป็นทักษะพื้นฐาน เพลงที่ใช้บรรเลงในชั้น นี้ ส่วนใหญ่จะเป็น เพลงทางพื้น ความเร็ว จะไม่เร็วมากเกินไป

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้าควบคุมจังหวะดี แนวการบรรเลง ก็จะจบเพลงได้ด้วยดี
8. คุณภาพเสียงซ้องในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงซ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่ใช้ในการบรรเลงด้วย - การลงน้ำหนักของไม้ตีอาจมีบางท่วงทำนอง ต้องใช้หนัก - เบา และการใช้มือพิเศษบางแห่งด้วย - คุณภาพเสียงเป็นเรื่องของคุณภาพเครื่องดนตรีที่ใช้
9. รสมือในการบรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องดังหนักและเสียงซ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง วงฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - จะต้องมียุทธวิธีการยับ และปรับมุมจาก ซึ่ง เป็นเทคนิคขั้นสูงขึ้นไป - ก้มหน้าหรือเงยหน้า มากไปนั้น ไม่จำเป็น เพราะว่าผู้บรรเลงจะ ต้องมองผู้ชมบ้าง - บางช่วงของเพลง จะ ต้องชำเลื่องมองผู้ชม แต่ก็ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของวง
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้ยึดติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ยกข้อมือและแขนให้ ขนานกับลูกฆ้อง จะทำ ให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางครั้งนิ้วชี้อาจจะไม่ ติดกับแผ่นไม้หรือ แผ่นหนังเสมอไป ขึ้นอยู่กับความยากง่าย ของเพลง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ข้อมือในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงข้อมือวงใหญ่	✓		- บางช่วงของเพลง อาจจะต้องหงายมือบ้าง เพราะเพลงแต่ละเพลงมีลีลาเทคนิคไม่เท่ากัน
12.บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลงข้อมือวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงข้อมือวงใหญ่ - ไม่ท่อนโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลงข้อมือวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินชั้นผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงข้อมือวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลงข้อมือวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงข้อมือ เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ในชั้นตอนนี้ ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ดีในชั้นกระบวนการบรรเลงแล้วนั้น ชั้นนี้ก็จะมีปฏิบัติได้ดีตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงข้อมือวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีการบรรเลงข้อมือ และรูปแบบหรือประเภทของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงข้อมือวงใหญ่	✓ ✓		- หากบรรเลงได้ถูกต้องตามจังหวะสามัญ ควรบรรเลงได้ถูกต้องตามจังหวะฉิ่ง ยกเว้นบรรเลงขาดหรือเกิน หรือมีการสะดุดเป็นบางจุด อันควรเกิดจากความไม่แน่ใจของผู้บรรเลง

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

คนที่ 4

ชื่อ - นามสกุล   อาจารย์วีระ พันธุ์เสือ

ตำแหน่งหน้าที่งาน   อาจารย์ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถานที่สัมภาษณ์   ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่สัมภาษณ์   3 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   08.30 - 09.30 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง การสำรวจความพร้อม และปรับห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม่ถ่างร้านฆ้อง - ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นจริงแล้ว ลูกฆ้องจะเรียงลำดับอยู่แล้ว - ลูกฆ้องเสมอกันทุกลูกนั้น อาจจะเสียเวลา แต่ถ้าพยายามให้เสมอเท่ากัน ทุกลูกก็จะดี - เสียงฆ้องเพี้ยนหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับหูของผู้ฟัง และการใช้งานฆ้องด้วย
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ก้มหน้าหรือเงยหน้ามากเกินไปนั้น ไม่จำเป็น เพราะว่าผู้บรรเลงจะต้องเฝ้ามองผู้ชมบ้าง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		- อาจจะต้องกางแขนออกจากลำตัว ขึ้นอยู่กับ การบรรเลงเพลงนั้นๆ
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ยกข้อมือและแขนให้ขนานกับลูกฆ้อง จะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางครั้งนิ้วชี้อาจจะไม่ติดแผ่นหนังเสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคการบรรเลงของเพลงนั้นๆ

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินชั้น กระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกต้องกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้ เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขน ทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	- การใช้แขนเป็นหลัก ในการตีฆ้องจะทำให้ เกิดเสียงที่หนักแน่น กว่าใช้ข้อมือในการตี ฆ้อง
5. ความแม่นยำของ ทำนองหลักในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อ ทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจาก ครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบ วิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	- ทางเพลงที่บรรเลง อาจจะขึ้นอยู่กับทาง ของครูที่ผู้บรรเลงได้ เรียนมา ดังนั้น ผู้ประเมินต้องมีความ เชี่ยวชาญในเพลงด้วย
6. ความแม่นยำของ จังหวะ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่ บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	- ผู้บรรเลงมีความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติ จังหวะสามัญได้อย่าง ถูกต้อง จังหวะฉิ่งก็มี ความแม่นยำเหมือนกัน
7. แนวการดำเนิน ทำนองในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความ ช้าเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		- ทักษะพื้นฐานเพลงที่ ใช้บรรเลงในขั้นนี้ ส่วน ใหญ่จะเป็นเพลงทาง พื้น ความเร็วจะไม่เร็ว มากเกินไป

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีฉ้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงฉ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฉ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงฉ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<ul style="list-style-type: none"> - การควบคุมจังหวะดี แนวการบรรเลง ก็จะจบเพลงไปได้ด้วยดี
8. คุณภาพเสียงฉ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงฉ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงฉ้องวงใหญ่ - เสียงฉ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฉ้องวงใหญ่ - เสียงฉ้องที่ดีพร้อมกันสองมือ ต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงฉ้องวงใหญ่ - เสียงฉ้องดังหนักแน่นตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฉ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<ul style="list-style-type: none"> - ขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่ใช้ในการบรรเลงด้วย - การลงน้ำหนักของไม้ตีอาจมีบางท่วงทำนองต้องใช้น้ำหนักที่หนัก - เบา - คุณภาพเสียงเป็นเรื่องของคุณภาพเครื่องดนตรีที่ใช้
9. รสมือในการบรรเลงฉ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงฉ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงฉ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงฉ้องดังหนักและเสียงฉ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงฉ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10. ทำนั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - จะต้องมียุทธวิธีการขยับ และปรับมุมฉาก ซึ่ง เป็นเทคนิคขั้นสูงขึ้นไป - ก้มหน้าหรือเงยหน้า มากไปนั้น ไม่จำเป็น เพราะว่าผู้บรรเลงจะ ต้องมองผู้ชมบ้าง
11. การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ยกข้อมือและแขนให้ ขนานกับลูกฆ้อง จะทำ ให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางครั้งนิ้วชี้อาจจะไม่ ติดแผ่นหนังเสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคการ บรรเลงของเพลงนั้นๆ

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ร้องในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓		- บางช่วงของเพลงไม่สามารถคว่ำมือได้ตลอด เพราะเพลงแต่ละเพลงมีลีลาเทคนิคไม่เท่ากัน
12.บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่อนัดเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- โดยธรรมชาติของคน อาจจะมีการขยับได้บ้าง ผู้ประเมินต้องมีดุลยพินิจในการประเมินด้วย
13.ในการประเมินชั้นผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ดี ในชั้นกระบวนการบรรเลงแล้วนั้น ชั้นนี้ก็จะปฏิบัติได้ดีตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบหรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- หากบรรเลงได้ถูกต้องตามจังหวะสามัญ ควรบรรเลงได้ถูกต้องตามจังหวะฉิ่ง ยกเว้นบรรเลงขาดหรือเกิน หรือมีการสะดุดเป็นบางจุด อันควรจะเกิดจากความไม่แน่ใจของผู้บรรเลง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		- ถ้ายกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับปุ่มลูกฆ้อง ก็จะทำให้เกิดเสียงฆ้องดี

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้น กระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกต้องกลางยอดปมลูกฆ้องให้ เต็มป็นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขน ทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - การหันหน้าไม้ให้อยู่ กึ่งกลางนั้นอาจจะทำ ได้ไม่ตลอดเวลาใน การบรรเลงแต่ละเพลง - ถ้าเป็นเพลงช้าจะใช้ กล้ามเนื้อแขนมาก ส่วนเพลงเร็วๆ อาจจะ ใช้ข้อมือสลับกับแขน
5. ความแม่นยำของ ทำนองหลักในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อ ทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจาก ครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบ วิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ขึ้นอยู่กับทางของครู แต่ละคนด้วย ดังนั้นครู ผู้ประเมินอาจจะมิ ประสบความสำเร็จพอสมควร
6. ความแม่นยำของ จังหวะ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่ บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	
7. แนวการดำเนิน ทำนองในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความ ซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีมี้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
8. คุณภาพเสียงมี้อง ในขณะที่บรรเลง มี้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงมี้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
9. รสมือในการบรรเลง มี้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงมี้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงมี้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงมี้องดังหนักและเสียงมี้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงมี้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		- อาจจะไม่ต้องกึ่งกลาง เสมอไปก็ได้
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ยกข้อมือและแขนให้ อยู่ในระดับนี้จะทำให้ เสียงฆ้องดี และ หนักแน่น - บางตอนในบทเพลง นิ้วหัวชี้อาจจะไม่ติดกับ แผ่นหนังเสมอไป ขึ้น อยู่กับเทคนิคการ บรรเลงของเพลง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ดีในห้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้นผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ดี ความแม่นยำต่างๆ ก็จะดีตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบหรือประเภทของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลงมีความเข้าใจในจังหวะ สามัญ จังหวะฉิ่งก็จะดีด้วย แต่ถ้าจังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การบรรเลงไม่บรรลุได้เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

คนที่ 6

ชื่อ - นามสกุล   อาจารย์สมชาย ดุริยประณีต
 ตำแหน่งหน้าที่งาน   อาจารย์พิเศษภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์
   มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 สถานที่สัมภาษณ์   ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 วันที่สัมภาษณ์   3 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   13.30 - 14.45 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องการสำรวจความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม่ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโขนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
2. ทำนั่งของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้องก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไปก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอึ่งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้ยึดติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือฝืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขนให้ไม่อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้องหรือสูงเกินไป อาจจะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องไม่ดี - นิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับแผ่นหนังไม้ตีเสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินชั้น กระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกต้องกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้ เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขน ทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓ ✓	✓ ✓	- ไม่จำเป็นต้องหันหน้า ไม้ตีตั้งฉากกับลูกฆ้อง เสมอไป - ขึ้นอยู่กับทักษะและ วิธีการบรรเลงเพลง นั้น ๆ ด้วยว่าเร็วหรือ ช้า - บางครั้งอาจจะต้อง หมุนหน้าไม้ให้เร็วด้วย
5. ความแม่นยำของ ทำนองหลักในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อ ทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจาก ครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบ วิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ความแม่นยำนี้ขึ้นอยู่กับ กับทางของครูแต่ละ คน ดังนั้นครูควรจะ เข้าใจและทราบถึง ลักษณะมือฆ้องเป็น หลักในการประเมิน
6. ความแม่นยำของ จังหวะ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่ บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
7. แนวการดำเนิน ทำนองในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความ ช้าเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีมี้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		- ถ้าควบคุมจังหวะแนวการบรรเลง ก็จะถึงจบเพลงได้ด้วยดี
8. คุณภาพเสียงมี้อง ในขณะที่บรรเลง มี้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงมี้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
9. รสมือในการบรรเลง มี้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงมี้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงมี้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงมี้องดังหนักและเสียงมี้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงมี้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจะต้อง ชำเลื่องมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อึ่งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือฝืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขน ให้ไม่อยู่ในระดับปุ่ม ลูกฆ้องหรือสูงเกินไป อาจจะทำให้คุณภาพ เสียงฆ้องไม่ดี - นิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับ แผ่นหนังไม้ตีเสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความ ยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ดีชัดเจนในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้นผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ดี ในขั้นกระบวนการบรรเลง ข้อนี้ก็จะได้ตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบหรือประเภทของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงมีความเข้าใจในจังหวะสามัญ จังหวะฉิ่งก็จะมีคุณภาพด้วย แต่ถ้าจังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การบรรเลงไม่บรรลุได้เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย
คนที่ 7

ชื่อ - นามสกุล   อาจารย์ณัฐพงศ์ โสวัตร
ตำแหน่งหน้าที่งาน   อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
สถานที่สัมภาษณ์   วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ กรมศิลปากร
วันที่สัมภาษณ์   17 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   09.30 - 12.00 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องการสำรวจความพร้อม และปรับขึงวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโขนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนใหญ่แล้วลูกฆ้องจะเรียงลำดับอยู่แล้ว - เสียงฆ้องจะเพี้ยนมากน้อยหรือไม่ขึ้นอยู่กับสภาพของฆ้อง
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และขอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งอาจจะต้องช้าลงมองบ้าง แต่ก็ต้องหันหน้าให้อยู่กึ่งกลางของห้อง
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้ยึดติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับนี้จะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางเวลานิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับปิ่นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินชั้น กระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกต้องกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้ เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขน ทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓ ✓ ✓		- ถ้าเพลงซ้ำจะใช้ กล้ามเนื้อแขนมาก ส่วนเพลงเร็ว ๆ อาจจะ ใช้ข้อมือสลับกับแขน แต่ถ้าใช้ควบคู่กันก็ อาจจะทำให้คุณภาพ เสียงฆ้องหนักแน่นดี
5. ความแม่นยำของ ทำนองหลักในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อ ทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจาก ครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบ วิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ความแม่นยำนี้ขึ้นอยู่กับ ทางของครูแต่ละ คนที่ผู้เรียนได้เรียนมา ด้วย
6. ความแม่นยำของ จังหวะ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่ บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
7. แนวการดำเนิน ทำนองในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความ ซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		- ถ้าควบคุมจังหวะในการบรรเลง แนวการบรรเลงก็จะทำให้จบเพลงได้ด้วยดี
8. คุณภาพเสียงซ้อง ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงซ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
9. รสมือในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องดังหนักและเสียงซ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจะต้อง ชำเลื่องมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้ยังติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือฝืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขน ให้อยู่ในระดับนี้จะทำ ให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางเวลานิ้วชี้อาจจะ ไม่ติดกับปิ่นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความ ยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ร้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่อนोटเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินชิ้นผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ดี ข้อนี้ก็จะดีตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบหรือประเภทของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลงมีความเข้าใจในจังหวะ สามัญ จังหวะฉิ่งก็จะดีด้วย แต่ถ้าจังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การบรรเลงไม่บรรลุได้เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย
คนที่ 8

ชื่อ - นามสกุล   อาจารย์พินิจ ฉายสุวรรณ
ตำแหน่งหน้าที่งาน   อาจารย์ภาควิชาดนตรีไทยและตะวันออก วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล
สถานที่สัมภาษณ์   ภาควิชาดนตรีไทยและตะวันออก วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
วันที่สัมภาษณ์   19 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   09.30 - 11.00 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง การสำรวจความพร้อม และปรับห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
		✓		
		✓		
		✓		
		✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกต้องตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓ ✓		
5. ความแม่นยำของท่านองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		
6. ความแม่นยำของท่านองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		
7. แนวการดำเนินทำนองในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีมี้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของท่านองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓		
8. คุณภาพเสียงมี้อง ในขณะที่บรรเลง มี้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงมี้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓		
9. รสมือในการบรรเลง มี้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงมี้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงมี้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงมี้องดังหนักและเสียงมี้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงมี้องวงใหญ่ 	✓ ✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓ ✓		
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ข้อมงในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลง ข้อมงวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงข้อมงวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงข้อมงวงใหญ่ - ไม่ท่อนัดเพลง ในขณะที่บรรเลง ข้อมงวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ข้อมงวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ข้อมงวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงข้อมง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ข้อมงวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงข้อมง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงข้อมงวงใหญ่	✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงเข้าใจ และปฏิบัติในจังหวะ สามัญได้ดี จังหวะฉิ่ง ก็จะได้ด้วย แต่ถ้า จังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้ การบรรเลงไม่ถึง จุดหมายปลายทางได้ เหมือนกัน

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และขอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	- ในขั้นเตรียมอาจจะต้องขำเลียงมองความเรียบร้อยของห้องบ้าง แต่ต้องหันหน้าให้อยู่กึ่งกลางของห้องวงใหญ่
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	- อาจจะไม่จำเป็นต้อง 5 นิ้วก็ได้ เพราะขึ้นอยู่กับเทคนิคการบรรเลง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกต้องกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓ ✓		<ul style="list-style-type: none"> - การใช้มือและแขนเป็นหลักในการตีฆ้องจะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องดี และชัดเจน - บางตอนของเพลงอาจจะต้องหันหน้าไม้อย่างรวดเร็วด้วย
5. ความแม่นยำของท่านองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		<ul style="list-style-type: none"> - ความแม่นยำของบทเพลง ขึ้นอยู่กับทางเพลงของครูแต่ละคน - ที่ผู้เรียนได้เรียนด้วย
6. ความแม่นยำของจังหวะ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง 	✓ ✓		
7. แนวการดำเนินทำนองในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓		
8. คุณภาพเสียงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงซ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องที่ตีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังหนักแน่นตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓	✓	- ขึ้นอยู่กับลักษณะของเพลงด้วย บางครั้งอาจจะต้องดีซ้องให้เกิดดังบ้าง เบาบ้าง
9. รสมือในการบรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องดังหนักและเสียงซ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓	✓	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่าทางของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจำเป็นต้อง ก้มหน้าบ้างขึ้นอยู่กับ การบรรเลงเพลงนั้น - บางครั้งจะต้อง ชำเลื่องมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อึ่งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้ยังติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ตั้งในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลง ข้องวงใหญ่	✓		- อาจจะไม่ต้องคว่ำมือ ตลอดเวลาก็ได้ ขึ้นอยู่กับเทคนิคลีลา
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงข้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงข้องวงใหญ่ - ไม่ท่อนัดเพลง ในขณะที่บรรเลง ข้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินชั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ข้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ข้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงข้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติ ได้ดี ข้อนี้ก็จะดีด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ข้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงข้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงข้องวงใหญ่	✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงมีความ เข้าใจในจังหวะสามัญ จังหวะฉิ่งก็จะดีด้วย แต่ถ้าจังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การบรรเลง ไม่บรรลุได้เหมือนกัน

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		<ul style="list-style-type: none"> - ต้องยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับปุ่มลูกฆ้อง คงจะมองภาพของไม้ของฆ้องที่ใช้บรรเลงว่ามีสภาพอย่างไร ถ้าข้อมือต่ำ ไม้ฆ้องจะถูกลูกฆ้องไม้เต็มปิ่นของไม้ จะถูกเพียงขอบไม้ ทำให้เสียงไม่ดี ถูกสูงมากไปก็เช่นกัน - ต้องให้ปิ่นไม้อยู่ตรงกลางปุ่มลูกฆ้องเต็มปิ่นไม้พอดี

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้น กระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้ เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขน ทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
5. ความแม่นยำของ ทำนองหลักในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อ ทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจาก ครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบ วิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	✓		
6. ความแม่นยำของ จังหวะ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่ บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		- บางครั้งอาจจะเป็น ความผิดพลาดของ การตีฉิ่งประกอบใน การให้จังหวะ
7. แนวการดำเนิน ทำนองในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความ ซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		- การบรรเลงเพลงหมู่ ไม่จำเป็นต้องรักษา ระดับเสียงให้เสมอกัน ทุกเพลง บางเพลงอาจ มีหนัก - เบา - กรอ

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีมี้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓		
8. คุณภาพเสียงมี้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงมี้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องที่ดีพร้อมกันสองมือ ต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ - เสียงมี้องดังหนักแน่นตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงมี้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓		
9. รสมือในการบรรเลงมี้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงมี้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงมี้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงมี้องดังหนักและเสียงมี้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงมี้องวงใหญ่ 	✓ ✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่าทางของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓ ✓		
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขน ให้อยู่ในระดับนี้จะทำ ให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางเวลานิ้วชี้อาจจะ ไม่ติดกับปิ่นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความ ยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ดีซ้องในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงซ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติ ได้ดีในข้อปฏิบัติอื่น ๆ ข้อนี้ก็จะดีตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงซ้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงมีความ เข้าใจในจังหวะสามัญ จังหวะฉิ่งก็จะดีด้วย แต่ถ้าจังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การบรรเลง ไม่บรรลุได้เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

คนที่ 11

ชื่อ - นามสกุล   พันจ่าเอกสมาน แก้วละเอียด
 ตำแหน่งหน้าที่งาน   อดีตข้าราชการแผนกดุริยางค์ กองทัพอากาศ (ปัจจุบันเป็นนักดนตรีไทยอาชีพ)
 สถานที่สัมภาษณ์   บ้านดนตรีไทยบรรเลง จังหวัดสมุทรสงคราม
 วันที่สัมภาษณ์   28 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   09.30 - 11.00 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง การสำรวจความพร้อม และปรับห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ต่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลาง ห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
3. การจับไม้ตีฆ้อง ของผู้บรรเลงก่อนการ บรรเลง ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อึ่งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลง ห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้าน ไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการ บรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ก่อนการบรรเลง ห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ก่อนการบรรเลง ห้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินชั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
5. ความแม่นยำของทำนองหลักในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	
6. ความแม่นยำของจังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	
7. แนวการดำเนินทำนองในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลงในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓		
8. คุณภาพเสียงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องดังพอดี ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลา ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือ ต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องดังหนักแน่นตลอดเวลา ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓		
9. รสมือในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย
คนที่ 12

ชื่อ - นามสกุล   นายศิริ นักดนตรี
ตำแหน่งหน้าที่งาน   นักดนตรีไทยอาชีพ
สถานที่สัมภาษณ์   บ้านดนตรีไทยครูศิริ จังหวัดสมุทรสาคร
วันที่สัมภาษณ์   28 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   13.30 - 16.00 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องการสำรวจความพร้อมและปรับห้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้องลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
2. ทำนั่งของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้องก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไปก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขนให้ไม่อยู่ในระดับปุ่มลูกฆ้องหรือสูงเกินไป อาจจะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องไม่ดี - นิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับแผ่นหนังไม้ตีเสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่จำเป็นต้องหันหน้าไม้ที่ตั้งฉากกับลูกฆ้องเสมอไป - ขึ้นอยู่กับทักษะและวิธีการบรรเลงเพลงนั้นๆ ด้วยว่าเร็วหรือช้า - บางครั้งอาจจะต้องหมุนหน้าไม้ให้เร็วด้วย
5. ความแม่นยำของท่านองหลักในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแม่นยำนี้ขึ้นอยู่กับทางของครูแต่ละคน ดังนั้นครูควรจะเข้าใจและทราบถึงลักษณะมือฆ้องเป็นหลักในการประเมิน
6. ความแม่นยำของท่านองจังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 	
7. แนวการดำเนินทำนองในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความช้าเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓		
8. คุณภาพเสียงซ้องวงในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงซ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓	✓ ✓	<ul style="list-style-type: none"> - ขึ้นอยู่กับสภาพของเครื่องมือที่ใช้ และขึ้นอยู่กับผู้ฟังด้วย ว่าชอบเสียงหนักหรือเสียงเบาจากการบรรเลงเพลงนั้น ๆ - ขึ้นอยู่กับลักษณะของเพลงที่บรรเลง
9. รสมือในการบรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องดังหนักและเสียงซ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และขอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> - อาจจะมีการขยับ เอนตัวตามลักษณะ การบรรเลงของบท เพลงนั้นๆ - บางครั้งจะต้อง ชำเลืองมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้ที่อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขน ให้ไม่อยู่ในระดับปุ่ม ลูกฆ้องหรือสูงเกินไป อาจจะทำให้คุณภาพ เสียงฆ้องไม่ดี - นิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับ แผ่นหนังไม้ตีเสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความ ยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ดีมีองในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลง ซ็องวงใหญ่		✓	- บางตอนของเพลง อาจจะต้องหงายมือ พลิกมือบ้าง
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงซ็องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลง ซ็องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ซ็องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ซ็องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงซ็อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ ดี ในขั้นกระบวนการ บรรเลง ข้อนี้ก็จะดีตาม ไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ซ็องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงซ็อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่	✓ ✓		- ผู้บรรเลงเข้าใจใน จังหวะสามัญ จังหวะ ฉิ่งก็จะมีคุณภาพด้วย แต่ถ้าจังหวะฉิ่งไม่ดี ก็ จะทำให้การบรรเลงไม่ บรรลุได้เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

คนที่ 13

ชื่อ - นามสกุล   อาจารย์ถาวร สดแสงจันทร์
 ตำแหน่งหน้าที่งาน   อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
 สถานที่สัมภาษณ์   วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี กรมศิลปากร
 วันที่สัมภาษณ์   30 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   08.30 - 09.40 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง การสำรวจความพร้อม และปรับห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม่ต่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโขนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อนี้ไม่จำเป็นจะต้องประเมินก็ได้ เพราะส่วนใหญ่ลูกฆ้องจะเรียงลำดับตามตำแหน่งไว้แล้ว แต่อาจจะเสียงเพี้ยนไปบ้าง
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขนให้ไม่อยู่ในระดับปุ่มลูกฆ้องหรือสูงเกินไป อาจจะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องไม่ดี - นิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับแผ่นหนังไม้ตีเสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความยากง่ายของเพลงด้วย - บางช่วงของเพลง อาจจะต้องคว่ำมือได้ อย่างไม่สมบูรณ์ ขึ้นอยู่กับความยาก

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่จำเป็นต้องหันหน้าไม้ที่ตั้งฉากกับลูกฆ้องเสมอไป - ขึ้นอยู่กับทักษะและวิธีการบรรเลงเพลงนั้น ๆ ด้วยว่าเร็วหรือช้า - บางครั้งอาจจะต้องหมุนหน้าไม้ให้เร็วด้วย
5. ความแม่นยำของทำนองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ความแม่นยำนี้ขึ้นอยู่กับทางของครูแต่ละคน ดังนั้นครูควรจะเข้าใจและทราบถึงลักษณะมือฆ้องเป็นหลักในการประเมิน
6. ความแม่นยำของจังหวะ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	
7. แนวการดำเนินทำนองในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีฉิ่งวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงฉิ่งวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฉิ่งวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงฉิ่งวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓		
8. คุณภาพเสียงฉิ่ง ในขณะที่บรรเลง ฉิ่งวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงฉิ่งดังพอดี ในขณะที่บรรเลงฉิ่งวงใหญ่ - เสียงฉิ่งดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฉิ่งวงใหญ่ - เสียงฉิ่งที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงฉิ่งวงใหญ่ - เสียงฉิ่งดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฉิ่งวงใหญ่ 	✓ ✓	✓ ✓	<ul style="list-style-type: none"> - อาจจะขึ้นอยู่กับสภาพของฉิ่งด้วย - บทเพลงมีความดังหนักเบาไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับลักษณะการประพันธ์ของบทเพลง
9. รสมือในการบรรเลง ฉิ่งวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงฉิ่งที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงฉิ่งวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงฉิ่งดังหนักและเสียงฉิ่งดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงฉิ่งวงใหญ่ 	✓ ✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจะต้อง ชำเลียงมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
11.การจับไม้ของผู้ บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขน ให้ไม่อยู่ในระดับปุ่ม ลูกฆ้องหรือสูงเกินไป อาจจะทำให้คุณภาพ เสียงฆ้องไม่ดี - นิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับ แผ่นหนังไม้ตีเสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคของ เพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไม้มือข้อมือในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่		✓	- อาจจะคว่ำมือได้โดยไม่สม่ำเสมอ ขึ้นอยู่กับบทเพลงด้วย
12.บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่อนัดเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินชั้นผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ดี ในชั้นกระบวนการบรรเลง ข้อนี้ก็จะได้ตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบหรือประเภทของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงมีความเข้าใจในจังหวะสามัญ จังหวะฉิ่งก็จะมีคุณภาพด้วย แต่ถ้าจังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การบรรเลงไม่บรรลุได้เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

คนที่ 14

ชื่อ - นามสกุล   อาจารย์สำเนา เปี่ยมดนตรี
 ตำแหน่งหน้าที่งาน   อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
 สถานที่สัมภาษณ์   วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี กรมศิลปากร
 วันที่สัมภาษณ์   30 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   10.00 - 11.45 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องการสำรวจความพร้อมและปรับฆ้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้องลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p></p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ลูกฆ้องไม่ควรจะผูกตั้งมากเกินไป เพราะจะทำให้ลูกฆ้องเสียงไม่ตั้ง - ขึ้นอยู่กับสภาพของฆ้องด้วยว่าอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์หรือไม่
2. ทำนั่งของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p></p> <p></p> <p></p>	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางของวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ 	✓	✓	- อาจจะต้องซ้ำเล็งมองบ้าง แต่ต้องหันหน้าให้อยู่กึ่งกลางของวงใหญ่
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงของวงใหญ่ 	✓	✓	- อาจจะไม่จำเป็นต้อง 5 นิ้วก็ได้ เพราะขึ้นอยู่กับเทคนิคการบรรเลง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินชั้น กระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้ เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขน ทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓ ✓ ✓	 ✓	- บางตอนของเพลงอาจ จะต้องหมุนไม้เร็วบ้าง ขึ้นอยู่กับเพลงนั้น
5. ความแม่นยำของ ทำนองหลักในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อ ทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจาก ครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบ วิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ความแม่นยำของบท เพลง ขึ้นอยู่กับทาง เพลงของครูที่ผู้เรียน ได้ต่อมา
6. ความแม่นยำของ จังหวะ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่ บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓	✓	- ข้อนี้ค่อนข้างจะ กว้างเกินไป ควรจะ กล่าวให้ชัดเจนมาก กว่านี้
7. แนวการดำเนิน ทำนองในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความ ซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓		- ถ้าควบคุมจังหวะได้ดีแนวการบรรเลง ก็อาจจะถึงจุดหมายปลายทางได้ด้วยดี
8. คุณภาพเสียงฆ้อง ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓	✓	- ขึ้นอยู่กับลักษณะของเพลงด้วย บางครั้งอาจจะต้องตีฆ้องให้เกิดดังบ้าง เบาบ้าง
9. รสมือในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อไป นี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และขอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจำเป็นต้อง ก้มหน้าบ้างขึ้นอยู่กับ การบรรเลงเพลงนั้น - บางครั้งจะต้อง ชำเลื่องมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้ยึดติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ดีซ้องในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่	✓		- อาจจะไม่ต้องคว่ำมือ ตลอดเวลาก็ได้ ขึ้นอยู่กับ เทคนิคลีลา
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงซ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นยำจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติ ได้ดี ข้อนี้ก็จะได้ด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงซ้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงมีความ เข้าใจในจังหวะสามัญ จังหวะฉิ่งก็จะดีด้วย แต่ถ้าจังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การบรรเลง ไม่บรรลุได้เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

คนที่ 15

ชื่อ - นามสกุล   อาจารย์สิทธิพร ลำดวล
 ตำแหน่งหน้าที่งาน   อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
 สถานที่สัมภาษณ์   วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี กรมศิลปากร
 วันที่สัมภาษณ์   30 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   12.30 - 14.00 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง การสำรวจความพร้อม และปรับห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ลูกฆ้องจะเรียงลำดับอยู่แล้ว - เสียงฆ้องจะเพี้ยนมากน้อยหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับหูของผู้ฟังและสภาพของฆ้องด้วย
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่อึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	- บางครั้งจะต้องหันหน้าไปมองผู้ชมบ้าง แต่ก็ต้องหันหน้าให้อยู่กึ่งกลางของห้อง
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอึ่งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้ยึดติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับนี้จะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องดีขึ้นอยู่กับลีลาเทคนิค - บางเวลานิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับปิ่นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกต้องกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องที่ละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเพลงช้าจะใช้กล้ามเนื้อแขนมาก ส่วนเพลงเร็วๆ อาจจะใช้ข้อมือสลับกับแขน
5. ความแม่นยำของท่านองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อหาอันองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ความแม่นยำนี้ขึ้นอยู่กับทางของครูแต่ละคนด้วย
6. ความแม่นยำของท่านองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 		
7. แนวการดำเนินท่านองในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความช้าเร็วของท่านองเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓	✓	- ซ้อนนี้ค่อนข้างจะกล่าวไว้กว้างเกินไป ควรจะปรับให้แคบลงกว่านี้
8. คุณภาพเสียงซ้องในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงซ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ขึ้นอยู่กับสภาพของซ้องวงใหญ่ด้วยว่าอยู่ในสภาพที่ก่อให้เกิดเสียงดังหรือไม่ - บางบทเพลงอาจจะมียุ่เสียงหนักเบาไม่เท่ากันก็ได้
9. รสมือในการบรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องดังหนักและเสียงซ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓	✓	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจะต้อง ชำเลื่องมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขน ให้อยู่ในระดับนี้จะทำ ให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - นิ้วบางนิ้วอาจจะไม่ ถูกก้านไม้ตี ขึ้นอยู่ กับลักษณะการตีฆ้อง - บางเวลานิ้วชี้อาจจะ ไม่ติดกับปิ่นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความ ยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ร้องในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงซ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลง ปฏิบัติได้ดี ข้อนี้ก็จะดี ตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงซ้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลง มีความเข้าใจในจังหวะ สามัญ จังหวะฉิ่งก็จะ ดีด้วย แต่ถ้าจังหวะ ฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การ บรรเลงไม่บรรลุได้ เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

คนที่ 16

ชื่อ - นามสกุล   อาจารย์บุญเลิศ กร่างสะอาด
 ตำแหน่งหน้าที่งาน   อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
 สถานที่สัมภาษณ์   วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี กรมศิลปากร
 วันที่สัมภาษณ์   30 ธันวาคม พ.ศ.2546   เวลาที่สัมภาษณ์   14.30 - 16.00 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง การสำรวจความพร้อม และปรับฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม่ถ่างร้านฆ้อง - ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<ul style="list-style-type: none"> - ลูกฆ้องจะเรียงลำดับอยู่แล้ว แต่ใส่เป็นเกณฑ์ก็ได้ - เสียงฆ้องจะเพี้ยนมากน้อยหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับหูของผู้ฟังด้วย
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<ul style="list-style-type: none"> - อาจจะไม่ต้องกึ่งกลางเสมอไปก็ได้

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้ยึดติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับปุ่มลูกฆ้อง ก็จะทำให้เกิดเสียงฆ้องดี

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - การหันหน้าไม้ให้อยู่กึ่งกลางนั้นอาจจะทำได้ไม่ตลอดเวลาในการบรรเลงแต่ละเพลง - ถ้าเป็นเพลงช้าจะใช้กล้ามเนื้อแขนมาก - ส่วนเพลงเร็วๆ อาจจะใช้ข้อมือสลับกับแขน
5. ความแม่นยำของท่านองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อหาท่านองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ขึ้นอยู่กับทางของครูแต่ละคนด้วย ดังนั้นครูผู้ประเมินอาจจะมีการประสมการพอสสมควร
6. ความแม่นยำของท่านองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓	✓	
7. แนวการดำเนินท่านองในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความช้าเร็วของท่านองเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดี้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
8. คุณภาพเสียงฆ้อง ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงฆ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - เสียงฆ้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
9. รสมือในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่าทางของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		- อาจจะไม่ต้อง กึ่งกลางเสมอไปก็ได้
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ยกข้อมือและแขนให้ อยู่ในระดับนี้จะทำให้ เสียงฆ้องดี และ หนักแน่น - บางตอนในบทเพลง นิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับ แผ่นหนังเสมอไป ขึ้น อยู่กับเทคนิคการ บรรเลงของเพลง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไม้มือในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลง ซ็องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงซ็องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลง ซ็องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ซ็องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ซ็องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงซ็อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ ดี ความแม่นยำต่างๆ ก็จะไปดีตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ซ็องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงซ็อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงซ็องวงใหญ่	✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงเข้าใจใน จังหวะสามัญ จังหวะ ฉิ่งก็จะดีด้วย แต่ถ้า จังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้ การบรรเลงไม่บรรลุ ได้เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย
คนที่ 17

ชื่อ - นามสกุล   นายชลอ บุญลือ
ตำแหน่งหน้าที่งาน   นักดนตรีไทยอาชีพ
สถานที่สัมภาษณ์   บ้านดนตรีไทยประคอง บ้านยอด จังหวัดสุพรรณบุรี
วันที่สัมภาษณ์   1 มกราคม พ.ศ.2547   เวลาที่สัมภาษณ์   09.30 - 11.30 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง การสำรวจความพร้อม และปรับห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		-เสียงฆ้องจะเพี้ยนมากน้อยหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับหูของผู้ฟังและสภาพของฆ้องด้วย
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และขอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		- บางครั้งจะต้องช้าเลือกมองบ้าง แต่ก็ต้องหันหน้าให้อยู่กึ่งกลางของห้อง
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้ยึดติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับนี้จะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางเวลานิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับปิ่นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓ ✓		- ถ้าเพลงช้าจะใช้กล้ามเนื้อแขนมาก ส่วนเพลงเร็วๆ อาจจะใช้ข้อมือสลับกับแขน ขึ้นอยู่กับลักษณะของบทเพลง
5. ความแม่นยำของทำนองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		- ความแม่นยำนี้ขึ้นอยู่กับทางของครูแต่ละคนด้วย อาจจะมีความแตกต่างกัน ซึ่งผู้ประเมินควรจะมีควมเข้าใจของพอสมควร
6. ความแม่นยำของจังหวะ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		
7. แนวการดำเนินทำนองในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ 		- ถ้าควบคุมจังหวะแนวการบรรเลง ก็จะถึงจบเพลงได้ด้วยดี
8. คุณภาพเสียงซ้อง ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงซ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		
9. รสมือในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องดังหนักและเสียงซ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งจะต้อง ชำเลืองมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ายกข้อมือและแขน ให้อยู่ในระดับนี้จะทำ ให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - บางเวลานิ้วชี้อาจจะ ไม่ติดกับปิ่นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความ ยากง่ายของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ร้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้นผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนวการบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ดี ข้อนี้ก็จะได้ตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองหลักและจังหวะ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบหรือประเภทของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลงมีความเข้าใจในจังหวะ สามัญ จังหวะฉิ่งก็จะดีด้วย แต่ถ้าจังหวะฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การบรรเลงไม่บรรลุได้เหมือนกัน

บันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย
คนที่ 18

ชื่อ - นามสกุล   นายเฉลิม บุญลือ
ตำแหน่งหน้าที่งาน   นักดนตรีไทยอาชีพ
สถานที่สัมภาษณ์   บ้านดนตรีไทยประคอง บ้านยอด จังหวัดสุพรรณบุรี
วันที่สัมภาษณ์   2 มกราคม พ.ศ.2547   เวลาที่สัมภาษณ์   09.30 - 11.30 น.

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องการสำรวจความพร้อมและปรับห้องวงใหญ่ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม่ถ่างร้านฆ้อง - ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง - ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง - ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก - ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ในระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปุ่มของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับเดียวกัน - คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
2. ทำนั่งของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และขอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓		
5. ความแม่นยำของทำนองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		
6. ความแม่นยำของจังหวะ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะนิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		
7. แนวการดำเนินทำนองในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓		
8. คุณภาพเสียงซ้องในขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงซ้องดังพอดี ในขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลา ในขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องที่ดีพร้อมกันสองมือ ต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังหนักแน่นตลอดเวลา ในขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓ ✓ ✓ ✓		
9. รสมือในการบรรเลงซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องดังหนักและเสียงซ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ 	✓ ✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่าทางของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือ ไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ร้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่อนโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นยำจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางห้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓		- บางช่วง จะต้องหันหน้าไปด้านอื่นบ้าง แต่ก็ต้องหันหน้าให้อยู่กึ่งกลางของห้อง
3. การจับไม้ตีฆ้องของผู้บรรเลงก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ยึดด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้ยึดติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ - จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงห้องวงใหญ่ 	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - การยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับปุ่มฆ้อง จะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - นิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับผืนไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้น้ำไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีถูกต้องกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มปิ่นไม้ตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
5. ความแม่นยำของทำนองหลักในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		- ข้อนี้ค่อนข้างจะกว้างเกินไป ผู้ประเมินต้องเชี่ยวชาญด้วย
6. ความแม่นยำของจังหวะ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		
7. แนวการดำเนินทำนองในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความซ้ำเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	✓		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	<ul style="list-style-type: none"> - ดีซ้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<ul style="list-style-type: none"> - ขึ้นอยู่กับคนตีฉิ่งและกลองด้วย เพลงจึงจะถึงจุดหมายปลายทาง
8. คุณภาพเสียงซ้อง ในขณะที่บรรเลง ซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงซ้องดังพอดี ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องที่ดีพร้อมกันสองมือต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่นประมาณกัน ในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ - เสียงซ้องดังหนักแน่นตลอดเวลาในขณะที่บรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		
9. รสมือในการบรรเลง ซ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องที่ฟังแล้วก่อให้เกิดความไพเราะและซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ - บังคับมือให้เกิดเสียงซ้องดังหนักและเสียงซ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงซ้องวงใหญ่ 	<p>✓</p> <p>✓</p>		

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
10.ท่านั่งของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	<ul style="list-style-type: none"> - ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของ ก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของ แผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้อง ตลอดเวลา ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 		<ul style="list-style-type: none"> - การตีฆ้องด้วยการ ยกข้อมือและแขนให้ อยู่ในระดับนี้จะทำให้ คุณภาพเสียงดี - บางเวลานิ้วชี้อาจจะ ไม่ติดกับผืนไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคการ บรรเลงของเพลงด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- จับไมค์ร้องในลักษณะคว่ำมือ ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่	✓		
12.บุคลิกภาพของ ผู้บรรเลง ในขณะที่ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้ จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ - ไม่ท่องโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		
13.ในการประเมินขั้น ผลการบรรเลงนั้น ควรประเมินในเรื่อง เทคนิคและความ สามารถในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความชัดเจนในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการ บรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น - มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง - มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นยำจังหวะ แม่นทาง	✓ ✓ ✓		
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่ - มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	✓ ✓		- ถ้าผู้บรรเลงเข้าใจใน จังหวะสามัญ จังหวะ ฉิ่งก็จะปฏิบัติได้ดีด้วย

ภาคผนวก ช

**สรุปบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย
จำนวน 19 คน**

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย
จำนวน 19 คน

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1. ในการประเมินขั้นเตรียมการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่อง การสำรวจความพร้อม และปรับฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ตรวจสอบดูลูกฆ้องอยู่ตรงกลางร้านฆ้อง โดยที่ฉัตรของลูกฆ้องไม่สัมผัสกับร้านฆ้อง ไม้ถ่างร้านฆ้อง ลูกฆ้องข้างเคียง และโชนฆ้อง	19	-	- สำรวจความพร้อม และตรวจความเรียบร้อยของเครื่องมือก่อนที่เราจะใช้บรรเลง เช่น ฆ้องวงใหญ่ ถูกต้องดี มาก นำไปใช้ในการฝึกหัดเริ่มต้นด้วยก็ได้
	- ลูกฆ้องเรียงลำดับตามตำแหน่งของระดับเสียงไว้ถูกต้อง	17	2	- ส่วนใหญ่แล้วลูกฆ้องจะเรียงลำดับอยู่แล้ว แต่ใส่เป็นเกณฑ์ก็ได้ - ตามสภาพจริงลูกฆ้องจะเรียงลำดับอยู่แล้ว สามารถเป็นเกณฑ์ได้ - ลูกฆ้องจะเรียงลำดับอยู่แล้วแต่เสียงอาจจะเพี้ยนบ้าง ขึ้นอยู่กับ การฟังของผู้เล่นและผู้ฟัง - ความเป็นจริงแล้ว ลูกฆ้องจะเรียงลำดับอยู่แล้ว - ข้อนี้ไม่จำเป็นจะต้องประเมินก็ได้ เพราะ ส่วนใหญ่ลูกฆ้องจะเรียงลำดับตามตำแหน่งไว้แล้ว แต่อาจจะเสียงเพี้ยนไปบ้าง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- ลูกฆ้องผูกอยู่ในลักษณะที่ ลูกฆ้องค่อนข้างตั้งทุกลูก	18	1	- ลูกฆ้องไม่ควรจะ ผูกตั้งมากเกินไป เพราะจะทำให้ลูกฆ้อง เสียงไม่ดัง
	- ฉัตรของลูกฆ้องทุกลูก อยู่ใน ระดับที่เสมอกัน โดยให้ยอดปทุม ของลูกฆ้องทุกลูกอยู่ในระดับ เดียวกัน	19	-	- ลูกฆ้องเสมอกันทุกลูกนั้น เป็นไปได้ยาก แต่ถ้า พยายามให้เสมอกัน ทุกลูกก็จะดีมาก - ลูกฆ้องเสมอกันทุกลูกนั้น อาจจะเสียเวลา แต่ถ้า พยายามให้เสมอกัน ทุกลูกก็จะดี
	- คุณภาพเสียงของลูกฆ้องแต่ละ ลูก เสียงไม่เพี้ยนและอยู่ในสภาพ ที่สมบูรณ์	17	2	- ข้อนี้เสียงฆ้องจะเพี้ยน มากน้อยหรือไม่ ขึ้น อยู่กับหูของผู้ฟังด้วย - เสียงฆ้องเพี้ยนหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับหูของผู้ฟัง และการใช้งานของฆ้อง ด้วย - อาจจะต้องกางแขน ออกจากลำตัว ขึ้นอยู่ กับการบรรเลงเพลงนั้น
2. ทำนั่งของผู้บรรเลง ก่อนการบรรเลง ควร จะใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	19	-	- อาจจะไม่ต้องกึ่ง กลางเสมอไปก็ได้
	- นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- ก้มหน้าหรือเงยหน้า มากไปนั้น ไม่จำเป็น เพราะว่าผู้บรรเลงจะ ต้องมองผู้ชมบ้าง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	17	2	- บางครั้งจำเป็นต้อง ก้มหน้าบ้างขึ้นอยู่กับ การบรรเลงเพลงนั้น
	- ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง ฆ้องวงใหญ่ ก่อนการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	15	4	- บางครั้งจะต้อง ชำเลืองมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง - บางช่วง จะต้องหัน หน้าไปด้านอื่นบ้าง แต่ก็ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
	- แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
3. การจับไม้ตีฆ้อง ของผู้บรรเลงก่อนการ บรรเลง ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ก่อนการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	19	-	
	- ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดปุ่มลูกฆ้อง	19	-	- ถ้ายกข้อมือและแขน ให้อยู่ในระดับนี้จะทำ ให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - ยกข้อมือและแขนให้ ขนานกับลูกฆ้อง จะทำ ให้คุณภาพเสียงฆ้องดี - ต้องยกข้อมือและแขน ให้อยู่ในระดับปุ่ม ลูกฆ้อง คงจะมองภาพ ของไม้ของฆ้องที่ใช้ บรรเลงว่ามีสภาพ อย่างไร ถ้าข้อมือต่ำ ไม้ฆ้องจะถูกลูกฆ้อง

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
				ไม่เต็มป็นของไม้ จะถูกเพียงขอบไม้ ทำให้เสียงไม่ดี ถูกสูงมากไปก็เช่นกัน
	- นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	18	1	- อาจจะไม่จำเป็นต้อง 5 นิ้วก็ได้ เพราะขึ้นอยู่กับเทคนิคการบรรเลง
	- นิ้วหัวแม่มือแตะอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- บางเวลานิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับป็นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความยากง่ายของเพลงด้วย
	- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ก่อนการบรรเลงฆ้องวงใหญ่	18	1	- ต้องให้ป็นไม้อยู่ตรงกลางปุ่มถูกลูกฆ้องเต็มป็นไม้พอดี
4. ในการประเมินขั้นกระบวนการบรรเลงนั้น ลักษณะการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ โดยที่ให้หน้าไม้ตั้งฉากกับลูกฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	16	3	- การหันหน้าไม้ให้อยู่ที่กลางนั้นอาจจะทำได้ไม่ตลอดเวลาในการบรรเลงแต่ละเพลง - ไม่จำเป็นต้องหันหน้าไม้ที่ตั้งฉากกับลูกฆ้องเสมอไป
	- ตีถูกตรงกลางยอดปุ่มลูกฆ้องให้เต็มป็นไม้ตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
	- ใช้ข้อมือและกล้ามเนื้อแขนทั้งสองข้างเป็นหลักในการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	17	2	- ถ้าเพลงช้าจะใช้กล้ามเนื้อแขนมาก ส่วนเพลงเร็วๆ อาจจะใช้ข้อมือสลับกับแขน

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	○			- การใช้แขนเป็นหลักในการตีฆ้องจะทำให้เกิดเสียงที่หนักแน่นกว่าใช้ข้อมือตีฆ้อง - ขึ้นอยู่กับทักษะและวิธีการบรรเลงเพลงนั้นๆ ด้วยว่าเร็วหรือช้า
	- ยกไม้ตีฆ้องสูงพอสมควร ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
	- หมุนหน้าไม้ตีฆ้องทีละน้อย ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	15	4	- บางครั้งอาจจะต้องหมุนหน้าไม้ให้เร็วด้วย
5. ความแม่นยำของทำนองหลักในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักตามที่ได้เรียนมาจากครู ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- ความแม่นยำนี้ขึ้นอยู่กับทางของครูแต่ละคนด้วย - ทางเพลงที่บรรเลงอาจจะขึ้นอยู่กับทางของครูที่ผู้บรรเลงได้เรียนมา ดังนั้นผู้ประเมินต้องมีความชำนาญในเพลงด้วย
	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการตีฆ้อง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- ข้อนี้ค่อนข้างจะกว้างเกินไป ผู้ประเมินต้องเชี่ยวชาญด้วย
6. ความแม่นยำของจังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามจังหวะสามัญและจังหวะฉิ่งของเพลงที่บรรเลงในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- ถ้าผู้บรรเลงมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติจังหวะสามัญได้อย่างถูกต้อง จังหวะฉิ่งก็มีความแม่นยำเหมือนกัน

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
				- บางครั้งอาจจะเป็นความผิดพลาดของการตีฉิ่งประกอบในการให้จังหวะ
	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
7. แนวการดำเนินทำนองในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้องตามความช้าเร็วของทำนองเพลงที่บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- ถ้าเป็นทักษะพื้นฐานเพลงที่ใช้บรรเลงในขั้นนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นเพลงทางพื้นความเร็วจะไม่เร็วมากเกินไป - การบรรเลงเพลงหมูไม่จำเป็นต้องรักษาระดับเสียงให้เสมอกันทุกเพลง บางเพลงอาจมีหนัก - เบา - กรอ
	- ตีฆ้องวงใหญ่ถูกต้อง และเหมาะสมตามรูปแบบหรือประเภทของเพลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	18	1	
	- แนวการบรรเลงเอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะของทำนองเพลงที่บรรเลง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
	- สามารถคุมการบรรเลงให้ถึงจุดหมายปลายทาง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- ถ้าควบคุมจังหวะแนวการบรรเลง ก็จะถึงจบเพลงได้ด้วยดี

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
				- ขึ้นอยู่กับคนตีฉิ่งและกลองด้วย เพลงจึงจะถึงจุดหมายปลายทาง
8. คุณภาพเสียงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- เสียงฆ้องดังพอดี ในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่	16	3	- ขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่ใช้ในการบรรเลงด้วย
	- เสียงฆ้องดังสม่ำเสมอตลอดเวลา ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	15	4	- การลงน้ำหนักของไม้ตีอาจมีบางท่วงทำนอง ต้องใช้หนัก - เบา และการใช้มือพิเศษบางแห่งด้วย - ขึ้นอยู่กับลักษณะของเพลงด้วย บางครั้งอาจจะต้องตีฆ้องให้เกิดดังบ้าง เบาบ้าง - บทเพลงมีความดังหนักเบาไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับการประพันธ์ของบทเพลง
	- เสียงฆ้องที่ดีพร้อมกันสองมือ ต้องเป็นเสียงที่ดังและหนักแน่น ประมาณกัน ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	19	-	
	- เสียงฆ้องดังหนักแน่นตลอดเวลา ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	17	2	- คุณภาพเสียงเป็นเรื่องของคุณภาพเครื่องดนตรีที่ใช้
9. รสมือในการบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องที่ฟัง แล้วก่อให้เกิดความไพเราะและ ซาบซึ้งในบทเพลง ขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	19	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องตั้ง หนักและเสียงฆ้องตั้งเบาตาม อารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	19	-	
10.ท่าทางของผู้บรรเลง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้ เกณฑ์การประเมินต่อ ไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่ กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	18	1	- จะต้องมียุทธศาสตร์ยับ และปรับมุมฉาก ซึ่ง เป็นเทคนิคขั้นสูงขึ้นไป - อาจจะไม่ต้องกึ่ง กลางเสมอไปก็ได้
	- นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
	- ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไป ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	15	4	- ก้มหน้าหรือเงยหน้า มากไปนั้น ไม่จำเป็น เพราะว่าผู้บรรเลงจะ ต้องมองผู้ชมบ้าง - บางครั้งจำเป็นต้อง ก้มหน้าบ้างขึ้นอยู่กับ การบรรเลงเพลงนั้น
	- ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลาง วงฆ้องวงใหญ่ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	17	2	- บางครั้งจะต้อง ชำเลืองมองบ้าง แต่ก็ ต้องหันหน้าให้อยู่ กึ่งกลางของฆ้อง
	- แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว และงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองาม ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
11.การจับไม้ของ ผู้บรรเลงในขณะ บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การ ประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- กำไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่อง อุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	19	-	
	- ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับ ยอดป้อมลูกฆ้อง ในขณะบรรเลง ฆ้องวงใหญ่	19	-	- ถ้ายกข้อมือและแขน ให้อยู่ในระดับนี้จะทำ ให้คุณภาพเสียงฆ้องดี

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	18	1	
	- นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- บางเวลา นิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับปี่ไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความยากง่ายของเพลงด้วย
	- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	17	2	- บางช่วงของเพลง อาจจะต้องหงายมือบ้าง เพราะเพลงแต่ละเพลงมีลีลาเทคนิคไม่เท่ากัน - อาจจะไม่ต้องคว่ำมือตลอดเวลาก็ได้ ขึ้นอยู่กับเทคนิคลีลา
12.บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- โดยธรรมชาติของคน อาจจะมีการขยับได้บ้าง ผู้ประเมินต้องมีดุลยพินิจในการประเมินด้วย
	- ไม่ท่อนัดเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
13.ในการประเมินชั้นผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้	- มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น	19	-	- ในชั้นตอนนี้ ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ดีในชั้นกระบวนกรบรรเลงแล้วนั้น ชั้นนี้ก็จะปฏิบัติได้ดีตามไปด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง	19	-	
	- มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นยำจังหวะ แม่นทาง	19	-	- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลง ปฏิบัติได้ดี ข้อนี้ก็จะดี ตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ช้องวงใหญ่	19	-	- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลง มีความเข้าใจในจังหวะ สามัญ จังหวะฉิ่งก็จะ ดีด้วย แต่ถ้าจังหวะ ฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การ บรรเลงไม่บรรลุได้ เหมือนกัน -หากบรรเลงได้ถูกต้อง ตามจังหวะสามัญ ควร บรรเลงได้ถูกต้องตาม จังหวะฉิ่ง ยกเว้น บรรเลงขาดหรือเกิน หรือมีการสะดุดเป็น บางจุด อันควรที่จะเกิด จากความไม่แน่ใจของ ผู้บรรเลง
	- มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงช้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงช้องวงใหญ่	19	-	

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- บังคับมือให้เกิดเสียงฆ้องดังหนักและเสียงฆ้องดังเบาตามอารมณ์ของเพลง ขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
10.ท่าทางของผู้บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบอยู่กลางวงฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	18	1	- จะต้องมียุทธวิธีการยับและปรับมุมฉาก ซึ่งเป็นเทคนิคขั้นสูงขึ้นไป - อาจจะไม่ต้องกึ่งกลางเสมอไปก็ได้
	- นั่งลำตัวตรงอยู่กลางวงฆ้องในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
	- ไม่นั่งก้มหน้าหรือเงยหน้าเกินไปในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	15	4	- ก้มหน้าหรือเงยหน้ามากไปนั้น ไม่จำเป็นเพราะว่าผู้บรรเลงจะต้องมองผู้ชมบ้าง - บางครั้งจำเป็นต้องก้มหน้าบ้างขึ้นอยู่กับการบรรเลงเพลงนั้น
	- ผู้บรรเลงหันหน้าไปสู่กึ่งกลางวงฆ้องใหญ่ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	17	2	- บางครั้งจะต้องชำเลื่องมองบ้าง แต่ก็ต้องหันหน้าให้อยู่กึ่งกลางของฆ้อง
	- แขนทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัวและงอข้อศอกเป็นมุมฉากพองามในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
11.การจับไม้ของผู้บรรเลงในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ก้านไม้ตีฆ้องพาดอยู่ในกลางร่องอุ้งมือทั้งสองมือ ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
	- ยกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับยอดปุ่มลูกฆ้อง ในขณะบรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- ถ้ายกข้อมือและแขนให้อยู่ในระดับนี้จะทำให้คุณภาพเสียงฆ้องดี

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว สัมผัสกับก้านไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	18	1	
	- นิ้วหัวแม่มือและอยู่ที่ด้านข้างของก้านไม้ตีฆ้อง และปลายนิ้วชี้กดที่ด้านบนของก้านไม้ตีฆ้อง โดยที่ปลายนิ้วชี้อยู่ติดด้านหลังของแผ่นหนังหรือผืนไม้ของไม้ตีฆ้องตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- บางเวลา นิ้วชี้อาจจะไม่ติดกับปิ่นไม้เสมอไป ขึ้นอยู่กับเทคนิคความยากง่ายของเพลงด้วย
	- จับไม้ตีฆ้องในลักษณะคว่ำมือตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	17	2	- บางช่วงของเพลง อาจจะต้องหงายมือบ้าง เพราะเพลงแต่ละเพลงมีลีลาเทคนิคไม่เท่ากัน - อาจจะไม่ต้องคว่ำมือตลอดเวลาก็ได้ ขึ้นอยู่กับเทคนิคลีลา
12.บุคลิกภาพของผู้บรรเลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้เกณฑ์การประเมินต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่?	- ไม่ขยับหรือกระดิกเท้า เพื่อให้จังหวะ ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	- โดยธรรมชาติของคน อาจจะมีการขยับได้บ้าง ผู้ประเมินต้องมีดุลยพินิจในการประเมินด้วย
	- ไม่ท่อนโน้ตเพลง ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	
13.ในการประเมินชั้นผลการบรรเลงนั้น ควรจะประเมินในเรื่องเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ควรจะใช้	- มีความชัดเจนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ด้วยเทคนิควิธีการบรรเลงฆ้อง เช่น กรอ สะบัด เป็นต้น	19	-	- ในชั้นตอนนี้ ถ้าผู้บรรเลงปฏิบัติได้ดีในชั้นกระบวนการบรรเลงแล้วนั้น ชั้นนี้ก็จะปฏิบัติได้ดีตามไปด้วย

คำถาม	เกณฑ์การประเมิน	จำนวนความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	- มีปฏิภาณไหวพริบในการใช้แนว การบรรเลงที่เอื้อต่อความชัดเจน ความไพเราะ และได้แนวที่ เหมาะสมกับรูปแบบของเพลง	19	-	
	- มีความแม่นยำในทุก ๆ ด้าน เช่น แม่นมือ แม่นเสียง แม่นยำจังหวะ แม่นทาง	19	-	- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลง ปฏิบัติได้ดี ข้อนี้ก็จะได้ ตามไปด้วย
14.การบรรเลงเพลงได้ อย่างถูกต้องทั้งทำนอง หลักและจังหวะ ควรจะ ใช้เกณฑ์การประเมิน ต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วย หรือไม่?	- มีความถูกต้องตามเนื้อเพลง ทำนองหลัก ถูกต้องตามจังหวะ สามัญและจังหวะฉิ่งของเพลง ตลอดเวลาในขณะที่บรรเลง ฆ้องวงใหญ่	19	-	- ในข้อนี้ ถ้าผู้บรรเลง มีความเข้าใจในจังหวะ สามัญ จังหวะฉิ่งก็จะ ดีด้วย แต่ถ้าจังหวะ ฉิ่งไม่ดี ก็จะทำให้การ บรรเลงไม่บรรลุนิติ เหมือนกัน -หากบรรเลงได้ถูกต้อง ตามจังหวะสามัญ ควร บรรเลงได้ถูกต้องตาม จังหวะฉิ่ง ยกเว้น บรรเลงขาดหรือเกิน หรือมีการสะดุดเป็น บางจุด อันควรจะเป็น จากความไม่แน่ใจของ ผู้บรรเลง
	- มีความถูกต้องตามระเบียบ วิธีการบรรเลงฆ้อง และรูปแบบ หรือประเภทของเพลง ตลอดเวลา ในขณะที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่	19	-	

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายรณชัย บุญลือ
วันเดือนปีเกิด	9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	93/385 เคหะธนบุรี 1 ส่วน 6 อาคาร 2 ถ.พระราม 2 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร 10150
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร 10150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2543	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิชาเฉพาะดนตรีไทย จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ